

โครงการอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว
บ้านค้อใต้ ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร

อ 1
351.818
ค962
ฉ.2

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราช
เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศพร.)

BURAPHA UNIVERSITY LIBRARY

3 2498 00058984 4

สำนักหอสมุด 7 - มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ศ. แสนิสฯ อ. เมือง จ. ขอนแก่น 20134

หนังสืออ้างอิง
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช

คนเราจะอยู่สุขสบายแต่คนเดียวไม่ได้
ถ้าคนที่อยู่ล้อมรอบมีความทุกข์ยาก
ควรต้องแบ่งเบาความทุกข์ยากของเขาบ้าง
ตามกำลังและความสามารถเท่าที่จะทำได้

พระบรมราโชวาท

ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ

*We can not live happily in comfort alone
If the people around us are suffering
We must help relieve their suffering
To the extent of our capability*

(unofficial translation)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยบูรพา
วันลงทะเบียน - 4 ต.ค. 2536
เลขทะเบียน 90355
เลขเรียกหนังสือ ๑
๑๕๓.๕๑๘
๑๙๖๒ ๑.๒

ถนนเข้าหมู่บ้านต้นแบงอีसानเขียว บ้านค้อใต้

สาส์นจากอธิการบดี

มหาวิทยาลัยบูรพา ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และได้ดำเนินภายในเรื่องนี้ตลอดมา ในครั้งนี้มหาวิทยาลัยบูรพาร่วมส่วนโครงการมหาวิทยาลัย สนับสนุนงานพัฒนาตามโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวพระราชดำริ จึงได้จัดทำโครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหมู่บ้านหนึ่ง ให้ได้รับการยกระดับปรับฐานะเป็น “หมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว” ด้วยการพัฒนาแบบครบวงจร โดยการเพิ่มศักยภาพพื้นฐานของหมู่บ้าน ให้เกิดการพัฒนาด้านอาชีพ ระดับชุมชนและองค์กรชุมชน ด้านการยกคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา สวัสดิการ พื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ นอกจากนี้ยังสามารถได้รูปแบบนำไปขยายผล ในการพัฒนาหมู่บ้านอื่น ๆ ต่อไป การดำเนินงานครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี สามารถดำเนินการ ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี จากส่วนโครงการมหาวิทยาลัย ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรคณะกรรมการพัฒนาระดับจังหวัด อำเภอ ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้านนอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์วิทยากรจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาลัยเกษตรกรรมยโสธร สำนักงานเกษตรกรจังหวัดยโสธร และหน่วยงานต่าง ๆ อีกหลายหน่วยงาน มหาวิทยาลัยบูรพา ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดมา

ขอให้อันสงฆ์อันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจในกิจกรรมอันมีคุณค่าต่อประชาชนและประเทศชาติ โปรดได้ส่งผลบุญให้ท่านทั้งหลายที่มีส่วนร่วมงานจงประสบแต่ความสุข ความเจริญและเป็นมงคลโดยทั่วกัน

(รศ.เชาวน์ มณีวงศ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

หัวหน้าโครงการ

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	7
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3	วิธีดำเนินงานโครงการ	19
บทที่ 4	ผลการดำเนินงานโครงการ	23
	1. แผนพัฒนารายได้ และการสร้างงาน	
	1.1 โครงการส่งเสริมการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน	23
	1.2 โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสุกร และปลา	25
	1.3 โครงการส่งเสริมการปลูกกล้วย	32
	1.4 โครงการแปรรูปอาหาร	35
	2. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต	
	2.1 โครงการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหมู่บ้าน	41
	2.2 โครงการจัดตั้งและดำเนินการหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	52
	2.3 โครงการจัดตั้งและดำเนินการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	55
	2.4 โครงการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาการ	57
	3. แผนงานฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	
	3.1 โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล	63
บทที่ 5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	67
	บรรณานุกรม	69
	ภาคผนวก	83
	ก. รายนามคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ	84
	ข. รายนามวิทยากรผู้สนับสนุน และประสานงานการดำเนินงานโครงการ	88
	ค. รายละเอียดเพิ่มเติมของโครงการแปรรูปอาหาร	90
	ง. บันทึกการมอบเงิน และสิ่งของโครงการส่งเสริมการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน	97

ศาลาอิสานเขียว
ฉบับสมบูรณ์

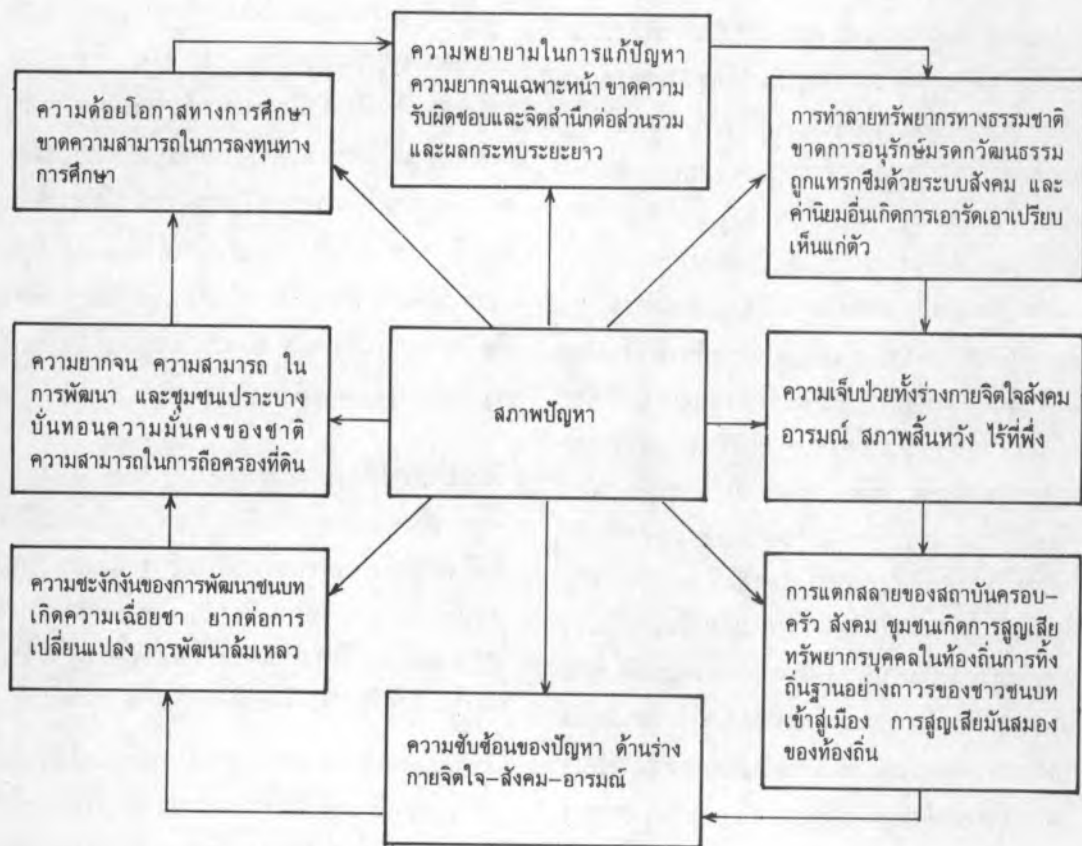
บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของโครงการ ภูมิ ๑

หมู่บ้านในจังหวัดยโสธรส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านที่ยากจน สภาพสิ่งแวดล้อมและที่ดินทำกินไม่เอื้ออำนวย ประชาชนมีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ คุณภาพชีวิต สภาพดินไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก ยุทธวิธี รูปแบบ การบริหารจัดการ การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มยังไม่มีประสิทธิภาพ การสูญเสียทรัพยากรของชุมชน ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากร

บุคคลก่อให้เกิดวงจรแห่งความชั่วร้าย (Vicious-cycle) และมีผลต่อความชะงักงันในการพัฒนาหากปล่อยให้วงจรนี้เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ก็จะมีผลร้ายแรงต่อความตกต่ำล้าหลังของการพัฒนาที่ยากแก่การฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพที่พึงประสงค์ได้ วงจรชั่วร้ายของสภาพปัญหาสามารถสรุปได้ดังแผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 วงจรชั่วร้ายของสภาพปัญหา

หากพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วน ส่วนใหญ่ จะพบปัญหาต่าง ๆ ในหมู่บ้านจังหวัดยโสธรนั้น มีความจำเป็นและความเร่งด่วนด้วยกันหมดทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื้อรังที่ถูกทอดทิ้งมาหลายสิบปี ในอดีตไม่ได้รับการแก้ปัญหา อย่างจริงจัง ครอบงำและต่อเนื่อง ทำให้ปัญหา พื้นฐานดั้งเดิมทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ผวนกับ ปัญหาใหม่ ๆ ที่พอกพูนเพิ่มทวี ทั้งปริมาณและ ความรุนแรงของปัญหา และมีความเชื่อมโยงกัน เป็นลูกโซ่ เป็นวงจรที่สลับซับซ้อนผูกพันกันอย่าง แน่นแฟ้นจนยากแก่การแก้ไข

ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ จะพบว่าทุกปัญหามีความจำเป็น มีความเร่งด่วน แต่ในการพัฒนานั้น ไม่สามารถดำเนินการได้อย่าง ทันทีตามความต้องการความเหมาะสมของการ เลือกปัญหาเร่งด่วน จึงขึ้นอยู่กับปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ขาดงบประมาณสนับสนุน ความ เป็นไปได้ ศักยภาพของประชาชน และศักยภาพ ทางกายภาพของชุมชน รวมถึงปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ และหากจะยึดถือแนวทางการพัฒนาของโครงการ อีสานเขียว ความเร่งด่วนในการพัฒนาชนบท ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็คือ การแก้ปัญหาความยากจน ยุกระดับรายได้ของ ประชาชน และการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ประกอบ ด้วย ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ เพราะในขณะที่ประชาชนต้องยังหิว ก็คงไม่มีความปรารถนาหรือจิตสำนึกในเรื่องอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การ เสียสละ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การห่วงแหน มรดกทางวัฒนธรรม หรือเรื่องอื่นในโครงการพัฒนา ใด ๆ ก็ตาม จึงควรมุ่งสู่การแก้ปัญหาความยากจน ของประชาชน ซึ่งมีแนวทางที่สามารถทำได้หลาย วิธี ตั้งแต่ความพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นใน ชีวิตประจำวันการเพิ่มรายได้โดยอาชีพเสริม การ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต การบริหารการผลิต

การแปรรูปและการสร้างงานให้ประชาชนมีรายได้ตลอดปีทุกฤดูกาลมากกว่าจะพึ่งพิงเฉพาะรายได้จากการขายผลผลิตการเกษตรเพียงปีละครั้ง และยังเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่เสี่ยงไม่แน่นอน เนื่องจากมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้มากมาย ที่เกี่ยวข้อง โดยมหาวิทยาลัยจะติดต่อประสานงาน อย่างใกล้ชิด และดำเนินงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้หมู่บ้านนี้ยกระดับการพัฒนา ให้เป็นหมู่บ้านที่พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ปลอดเปลือง ภาระหนี้สิน สร้างเงินออมและความมั่นคงมั่งคั่ง พร้อมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้ง ทางด้านสุขภาพอนามัยทางสังคมวัฒนธรรม การ พัฒนาสู่ภาวะสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยการวางแผนและการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และสร้างจิตสำนึกของประชาชนต่อความรับผิดชอบร่วมกันอย่างต่อเนื่องมีการประสานงานติดตามประเมินผลโครงการเป็นขั้นตอน เมื่อหมู่บ้าน ค่อยได้ ได้รับการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จแล้วจะได้อรูปแบบการพัฒนาที่จะขยายผลไปสู่หมู่บ้านอื่น ๆ อย่าง ต่อเนื่องและไม่หยุดยั้ง อันจะเป็นรูปแบบใหม่ของการพัฒนาให้เกิดผลได้อย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อพัฒนาหมู่บ้านค้อไต้ ต.ค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร ให้ได้รับการยกระดับปรับฐานะเป็น “หมู่บ้านต้นแบบ อีสานเขียว” ด้วยการพัฒนาแบบครบวงจร โดยการเพิ่มศักยภาพพื้นฐานของหมู่บ้าน ให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. เพื่อยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น ปลอดเปลืองภาระหนี้สิน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ โดยการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรรม ในลักษณะการผลิตขนาดใหญ่
2. เพื่อพัฒนาระบบชุมชนและองค์กรชุมชน ให้มีศักยภาพ สามารถรองรับการบริหารจัดการ

การตลาด การพึ่งตนเอง การวางแผนการผลิต ระบบการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมและการสหกรณ์

3. เพื่อพัฒนาชุมชนด้านกายภาพ ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

4. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านสวัสดิการ

5. เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของหมู่บ้าน

6. เพื่อศึกษารูปแบบที่สามารถนำไปขยายผลในการพัฒนาหมู่บ้านอื่น ๆ ต่อไป

ลักษณะของโครงการ

1. แผนงานของโครงการ เป็นโครงการในแผนงาน ทุกแผนงานตามลำดับคือ

1.1 แผนงานที่ 2 พัฒนารายได้และสร้างงาน

1.2 แผนงานที่ 3 พัฒนาคุณภาพชีวิตชาวอีสาน

1.3 แผนงานที่ 1 พัฒนาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. ประเภทโครงการ เป็นโครงการ 3 ประเภท คือ

2.1 ปฏิบัติการ

2.2 ฝึกอบรมและพัฒนาปฏิบัติการ

2.3 วิจัยและพัฒนา

3. โมเดลของโครงการ เป็นโครงการในกลุ่มโมเดล ครบทั้ง 9 โมเดลคือ

3.1 เรื่องดินและการปรับปรุงคุณภาพดิน

3.2 เรื่องน้ำและแหล่งน้ำ

3.3 เรื่องปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง

3.4 เรื่องการส่งเสริมอาชีพ

3.5 เรื่องคุณภาพชีวิต

3.6 เรื่องพืชอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ

3.7 เรื่องอาหารพืชและผลไม้

3.8 เรื่องการพัฒนาชุมชนและเทคโนโลยี

3.9 เรื่องการประชาสัมพันธ์และอื่น ๆ

4. แนวทางของโครงการ เป็นโครงการตามแนวทางที่ 1 โครงการรวมของมหาวิทยาลัย "หมู่บ้านอีสานเขียว"

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ต่อประชาชนในหมู่บ้าน

1.1 ประชาชนได้รับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ลดภาระหนี้สิน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย มีเงินทุนหมุนเวียน เป็นการปรับเปลี่ยนฐานะเศรษฐกิจของประชาชนจากความยากจน ไปสู่ความมั่งคั่งและพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ

1.2 ประชาชนได้รับการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ทางด้านสุขภาพอนามัย ด้านประชากร ด้านการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์

1.3 ประชาชนมีความมั่นใจใฝ่ร่วมพัฒนา เห็นคุณค่าของการร่วมกันผลิต ร่วมกันทำและรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการองค์กรและชุมชน

1.4 ประชาชนมีความภาคภูมิใจ มีความรัก ความผูกพัน และเห็นคุณค่าของชุมชนของตนเอง

2. ประโยชน์ต่อจังหวัดและชุมชน

2.1 ชุมชนมีความมั่งคั่ง มั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม

2.2 จังหวัดได้หมู่บ้านพัฒนาต้นแบบ ที่จะสามารถขยายรูปแบบไปสู่การพัฒนาหมู่บ้านอื่นๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัย

ในการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านต้นแบบ อีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ศึกษาสภาพชุมชนและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

1. ศักยภาพของชุมชนต่อความเป็นไปได้ของการพัฒนาเป็น “หมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา”

2. กองทุนหมุนเวียนที่ดำเนินการในหมู่บ้าน
3. การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
4. การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล
5. การผลิตกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์
6. การฝึกอบรม

1. ศักยภาพของชุมชน ต่อความเป็นไปได้ของการพัฒนาเป็น “หมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา”

จากการสำรวจเบื้องต้นของคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาในปี พ.ศ.2533 พบว่าหมู่บ้านค้อใต้ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธรมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ที่เอื้ออำนวยต่อความเป็นไปได้ในการพัฒนาแบบครบวงจร เพื่อเป็นหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียวได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้งชุมชน หมู่บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองยโสธร 12 กิโลเมตร ไปทางจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเดินทางจากตัวจังหวัด ไป 10 กิโลเมตร ตามถนนลาดยาง เลี้ยวซ้ายเข้าทางเข้าหมู่บ้านซึ่งเป็นถนนลูกรัง ซึ่งสามารถเดินทางเข้าออกหมู่บ้านได้ตลอดทุกฤดูกาล เป็นระยะ 2 กิโลเมตร ก็จะถึงตัวหมู่บ้านค้อใต้ซึ่งมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 2,063 ไร่ จำนวน 110 หลังคาเรือน

1.2 สภาพชุมชนด้านกายภาพ บ้านค้อใต้มีศาลาอีสานเขียวที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และสามารถใช้เป็นที่พักประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานได้ นอกจากนี้ยังมีสภาพโดยทั่วไป ดังนี้คือ

1.2.1 การคมนาคม ไม่ไกลจากที่ตั้งของจังหวัดยโสธรมากนักใช้เวลาในการเดินทางจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัด 30 นาที การคมนาคมสะดวกทุกฤดูกาลสามารถติดต่อกับตัวจังหวัด ในด้านการซื้อหาเทคโนโลยี ซื้อขายสินค้ากับตัวจังหวัดได้ไม่ยากนัก และยังสามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้ง่าย เช่น จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น

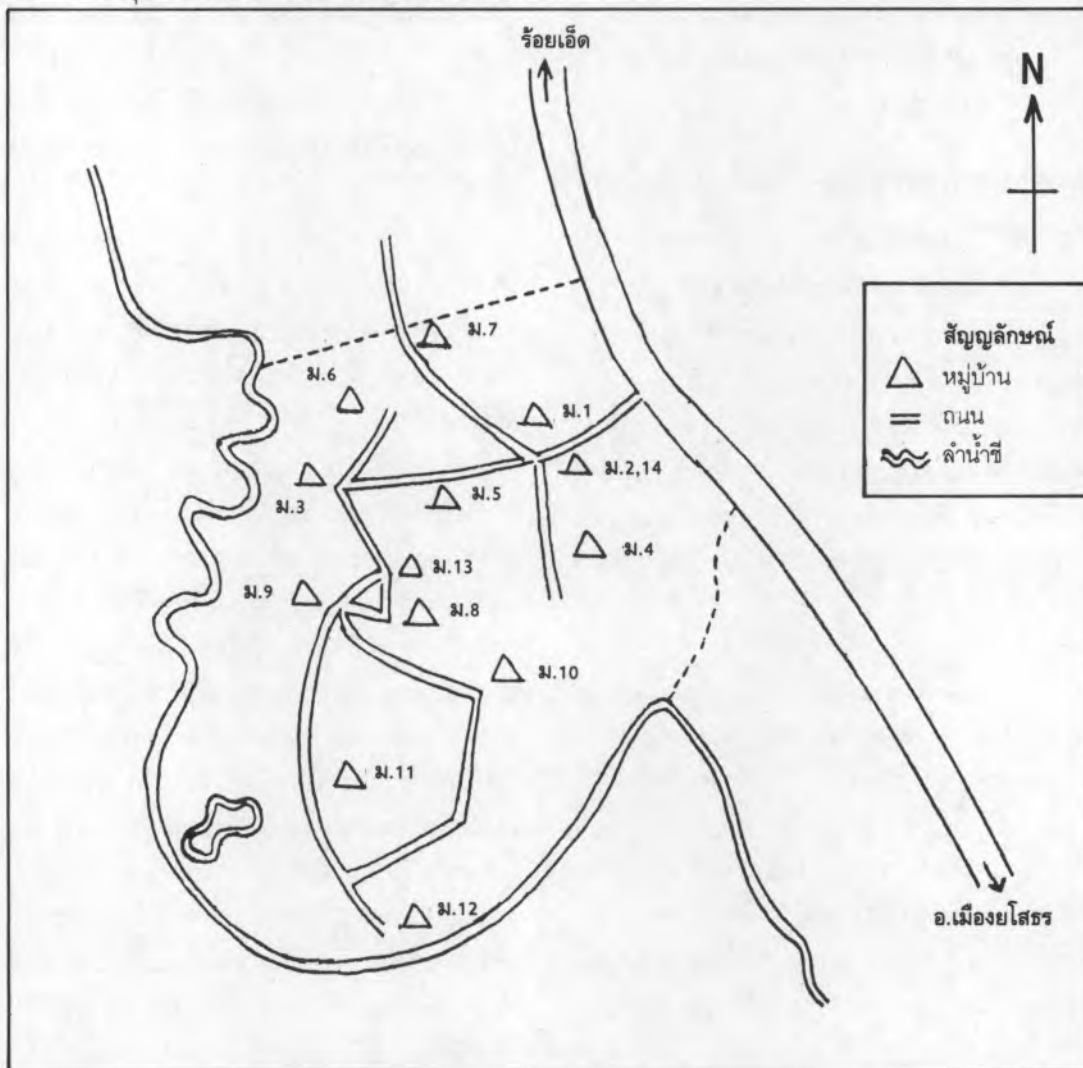
1.2.2 แหล่งน้ำผิวดิน ในหมู่บ้านค้อใต้มีบ่อน้ำบาดาลสาธารณะจำนวน 1 บ่อ บ่อน้ำบาดาลส่วนตัวจำนวน 5 บ่อ มีบ่อน้ำตื้นหรือบ่อขุดสาธารณะจำนวน 4 บ่อ และมีบ่อน้ำตื้นหรือบ่อขุดส่วนตัวจำนวน 4 บ่อ

1.2.3 ความพร้อมในการพัฒนา แม้ว่าสภาพชุมชนบ้านค้อใต้ที่ดูผิวเผินแล้วจะไม่แตกต่างจากชุมชนบ่ออื่น ๆ มากนัก แต่จากการที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ณ หมู่บ้านนี้ในปี พ.ศ.2533 พบว่าประชาชนมีความกระตือรือร้น และเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการอีสานเขียว โดยพร้อมที่จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มกำลังความสามารถในการพัฒนาหมู่บ้านของตน ผู้นำชุมชนมีความสามารถเป็นแกนนำ และอยู่ในความศรัทธาของประชาชน นอกจากนี้องค์กรชุมชนได้รับการจัดตั้ง และพัฒนารูปแบบอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี มีความเข้มแข็งและเสียสละ มีสมรรถภาพที่ดีในการพัฒนาต่าง ๆ สำหรับศักยภาพใน

ด้านอาชีพต่าง ๆ พบว่ามีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวจำนวน 41 ครัวเรือน ส่วนใหญ่คือทำนา ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพจำนวน 53 ครัวเรือน ในกรณีทำการเลี้ยงสัตว์นั้นมีเลี้ยงหมูเพื่อขาย จำนวน 10 ครัวเรือนหมทั้งหมดในหมู่บ้านมีจำนวน 40 ตัว สัตว์อื่น ๆ ที่เลี้ยงเพื่อขายคือเป็ดและไก่ อุตสาหกรรมในครัวเรือนและหัตถกรรมที่ทำกันมากอันดับหนึ่งคือการจักสานในด้านการเกษตรกรรม หมู่บ้านคือได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกเพียง 3 ใน 4 ของพื้นที่ สาเหตุที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้เต็ม

พื้นที่นั้นเพราะประชาชนไม่มีความรู้ในการเพาะปลูกดังนั้นถ้าประชาชนได้รับการอบรมให้มีความรู้ในการเพาะปลูกแล้ว เชื่อว่าจะช่วยให้ประชาชนในหมู่บ้าน มีอาชีพเสริมช่วยเพิ่มรายได้เป็นอย่างดี (ดูแผนที่ ในหน้า 9 และ หน้า 10 ประกอบ)

ตำบลค้อเหนือ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 27,437.5 ไร่ เป็นพื้นที่อยู่อาศัยและทำการ 5,487.5 ไร่ เป็นพื้นที่ทำเกษตร 21,950 ไร่ ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 14 หมู่บ้านมีลักษณะแผนที่สังเขปของตำบล ดังภาพ 2

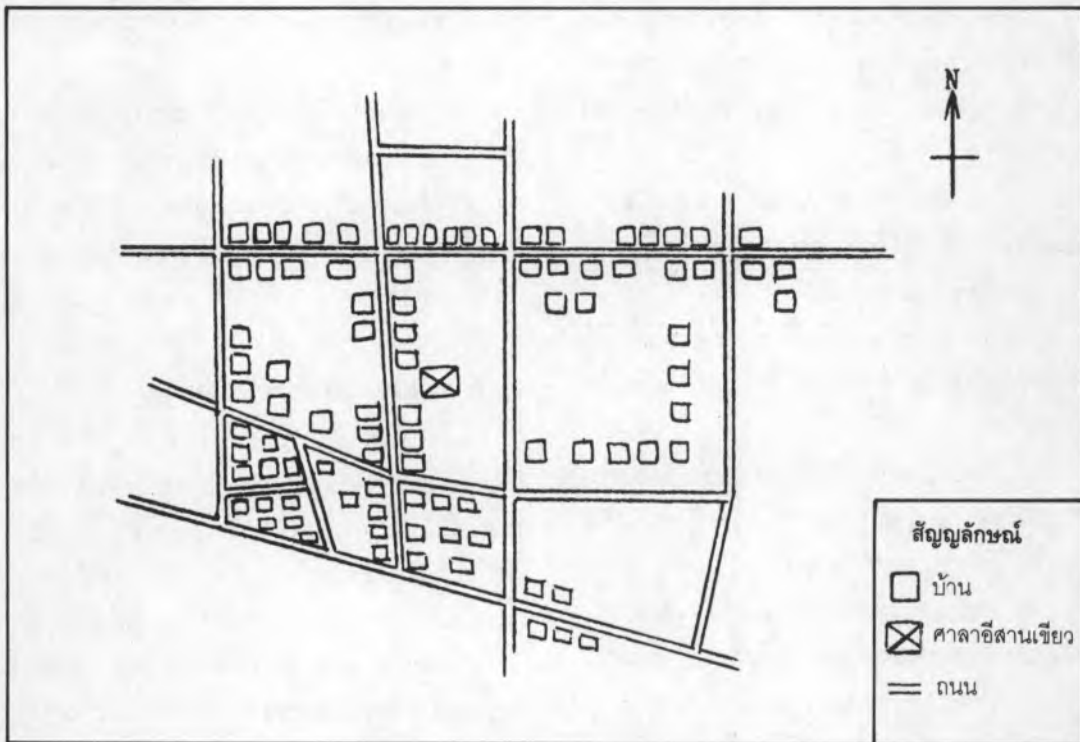

ภาพ 2 แผนที่สังเขป ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

หมู่บ้านในตำบลค้อเหนือที่ศึกษา มี 1 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านค้อใต้

หมู่ 2 บ้านค้อใต้ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 2,063 ไร่ เป็นพื้นที่อยู่อาศัยและทำการ 600 ไร่ เป็นพื้นที่ทำเกษตร 1,463 ไร่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 110 หลังคาเรือน มีลักษณะแผนที่สังเขปดังภาพ 7 หมู่บ้านนี้มีจำนวนประชากรทั้งหมด 500 คน เป็นชาย 207 คน เป็นหญิง 293 คน อาชีพของคนส่วนใหญ่ทำนา รองลงมาคือค้าขายและรับจ้างทั่วไปคน

ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คณะกรรมการหมู่บ้านมีทั้งหมด 11 คน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 1 คน ทุกตำแหน่งเป็นเพศชายทั้งหมด มีผู้สื่อข่าวสาธารณสุข 11 คน เป็นหญิง 4 คน เป็นชาย 7 คน มีเด็กอายุ 2-5 ปี จำนวน 25 คน เป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 15 คน เด็กส่วนใหญ่อยู่ในความดูแลของปู่ย่าตายาย เมื่อผู้ปกครองไปทำงาน บางส่วนผู้ปกครองพาเด็กไปทำงานด้วย

ภาพ 3 แผนที่สังเขปหมู่ 2 บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

2. กองทุนหมุนเวียนที่ดำเนินการในหมู่บ้าน

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ด้วยการส่งเสริมอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น จึงได้จัดสรรเงินจำนวนหนึ่งเพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียน

โดยคาดหวังว่าเมื่อโครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา จะเสร็จสิ้นลง เงินจำนวนดังกล่าวจะยังคงอยู่เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง จึงได้นำวิธีการสหกรณ์มาเป็นเครื่องมือซึ่งยึดหลักสากลในการดำเนินงานสหกรณ์ 6 ประการ คือ

1. การเป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นด้วยความสมัครใจ ปราศจากความลำเอียงทางสังคม การเมือง เชื้อชาติ และศาสนา ถือเป็นหลักเสรีภาพ

2. สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย การบริหารงานสหกรณ์ใช้วิธีให้สมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่า ๆ กัน ถือเป็นหลักเสมอภาค

3. ผลทางเศรษฐกิจ อันเกิดจากการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ควรแบ่งโดยมิตที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกดังนี้

ก. เพื่อพัฒนาธุรกิจ ปัจจุบันกำหนดให้ปันเงินจากกำไรสุทธิของธุรกิจเข้าสมทบเงินกองทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ เพื่อให้สหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า

ข. เพื่อบริการส่วนรวม ด้วยการปันเงินส่วนหนึ่งของรายได้ของสหกรณ์เพื่อใช้เป็นสาธารณประโยชน์ของชุมชน

ค. แบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกตามส่วนแห่งธุรกิจที่สมาชิกทำไว้กับสหกรณ์ถือเป็นหลักยุติธรรม

4. สมาชิกควรจัดให้มีการศึกษา ส่งเสริมความรู้สำหรับสมาชิกในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้สูงขึ้น

5. ความร่วมมือกับสหกรณ์อื่น เพื่อความเจริญเติบโตของสหกรณ์เองถือเป็นหลักก้าวหน้า

การจัดการสหกรณ์ของโครงการฯ ฝ่ายสหกรณ์ได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และปรึกษารัฐมนตรีสหกรณ์อำเภอเมืองยโสธร ซึ่งได้ข้อสรุปว่าเนื่องจากสหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลาง ตำบลคือเหนือ เป็นสหกรณ์การเกษตรเอนกประสงค์ ซึ่งครอบคลุมประชาชนในหมู่บ้านคือได้ มีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานกรรมการสหกรณ์ฯ ดังนั้นเพื่อป้องกันการซับซ้อนในการปฏิบัติงาน จึงได้นำเงินกองทุนที่โครงการฯ จัดสรรเพื่อส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้นเข้าระบบของสหกรณ์ผู้ใช้น้ำโดยมี

สหกรณ์อำเภอเมืองยโสธรเป็นที่ปรึกษาและผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ และสมาชิกที่มีความประสงค์จะใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนดังกล่าวก็ต้องถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ผู้ใช้น้ำฯ

เงินกองทุนที่โครงการฯ จัดสรรให้นั้นมี 2 ลักษณะ คือ

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการมอบวัสดุสิ่งของเพื่อใช้ในการขุดเจาะบ่อบาดาล เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านคือได้ มีน้ำกินน้ำใช้อย่างเพียงพอ

2. เพื่อส่งเสริมอาชีพ โดยการมอบเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นกองทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการส่งเสริมการขายสัตว์คือ ไก่ ปลาและสุกร และใช้ในการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตคือ การทำกล้วยอบด้วยพลังแสงอาทิตย์

3. การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

เด็กนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ ทั้งนี้ เพราะอนาคตของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ จะขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็กที่จะเจริญเติบโตต่อไปเป็นผู้ใหญ่ เด็กในช่วงก่อนวัยเรียนจัดว่าเป็นช่วงชีวิตที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นระยะที่ถือว่า เป็นรากฐานของการเจริญเติบโตของร่างกาย ของสมองและพัฒนาการทุก ๆ ด้านเป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการอยากรู้อยากเห็น ชอบเสาะแสวงหาหรือค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้น ถ้าหากเด็กในวัยนี้ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง เช่น ได้รับอาหารไม่ถูกส่วน ขาดธาตุอาหารที่จำเป็น หรือขาดการอบรมดูแลที่เหมาะสมจะทำให้เด็กนั้นมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ สุขภาพอ่อนแอ ภูมิคุ้มกันต่ำมีโอกาสติดเชื้อได้ง่ายและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงและเป็นบุคลากรที่เป็นปัญหาของประเทศชาติต่อไป หมู่บ้านคือได้ เป็นหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดยโสธร ที่ประชาชนส่วนใหญ่

ยากจนประชากรมีรายได้ประมาณ 5,000-10,000 บาท/ปี ดังนั้น บิดามารดาของเด็กก่อนวัยเรียน จึงใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว บุตร ซึ่งเป็นเด็กก่อนวัยเรียนก็จะถูกปล่อยให้อยู่กับผู้สูงอายุ หรือไม่ก็นำไปจ้างเลี้ยงตามบ้าน ซึ่งผู้เลี้ยงดูเหล่านี้มักจะขาดความรู้ในเรื่องการเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพาในโครงการอีสานเขียวปี 2535 จึงได้จัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในหมู่บ้านค้อใต้ อ.เมือง จ.ยโสธร เพื่อให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม

4. การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

ในการเจาะบ่อน้ำบาดาลจำเป็นต้องการสำรวจหาตำแหน่งบ่อเจาะว่ามีน้ำอยู่ใต้ดินโดยให้ผู้สำรวจทำสมารถถือเครื่องมือหาน้ำ เมื่อพบตำแหน่งบ่อเจาะแล้ว ใช้เครื่องเจาะบ่อน้ำบาดาลชนิดมือหมุนผสมเครื่องยนต์แบบกระแทก รุ่นจีพี 90 จี สร้างโดย ภาควิชาเทคโนโลยีธรณี คณะเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นเครื่องใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสะดวกสบายในการเคลื่อนย้าย ทุ่นแรงในการยกกระแทก เหมาะสำหรับใช้เจาะในพื้นที่ทำการเกษตร (มนตรี บุญเสนาอ และคณะ, 2534)

5. การผลิตกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์

กล้วยเป็นผลไม้พื้นบ้านที่คนไทยนิยมรับประทานกันมาก มีคุณค่าทางอาหารสูงและมีสารอาหารเกือบทุกประเภท ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมันเกลือแร่วิตามินและน้ำกล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่ายดูแลรักษาง่าย ค่าใช้จ่ายต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่ชาวบ้านจะปลูกกล้วยไว้รับประทานแทบทุกครัวเรือน การส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านนำกล้วยมาแปรรูปเป็นกล้วยอบ มีความเหมาะสมด้วยมีขั้นตอนการแปรรูปที่ไม่ยุ่งยาก ระยะเวลาสั้น ความต้องการของผู้บริโภคสูง ตลาดยังมีความต้องการอีกมาก

การอบกล้วย เป็นการทำอาหารให้แห้ง ซึ่งเป็นวิธีการถนอมอาหารวิธีหนึ่ง เป็นวิธีการที่ชักกันอย่างกว้างขวางที่สุด ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนา การทำอาหารให้แห้งเป็นการกระทำเพื่อไล่น้ำออกไปจากกล้วย เพราะน้ำที่อยู่ในกล้วยเป็นน้ำที่จุลินทรีย์นำไปใช้ในการเจริญเติบโตทำให้อาหารเน่าเสีย การไล่น้ำออกไปจากอาหารจึงเป็นการหยุดยั้งการเน่าเสียของอาหารได้

การผลิตกล้วยอบโดยใช้ตู้อบพลังแสงอาทิตย์เป็นการผลิตกล้วยอบโดยใช้เทคนิคการผลิตสมัยใหม่ที่จะทำให้อายุของกล้วยอบมีคุณภาพดีกว่ากรรมวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่ใช้วิธีเรียงบนแผงตากและนำออกตากแดด การใช้ตู้อบพลังแสงอาทิตย์ เป็นการนำแสงอาทิตย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์เนื่องจากที่ตั้งของประเทศไทยในเขตร้อนมีแสงอาทิตย์ตลอดทั้งปี คำนวณเป็นพลังงานความร้อนที่ประเทศไทยได้รับเฉลี่ยวันละ 400 แคลอรีต่อ 1 ตารางเซนติเมตร ดังนั้นจึงมีการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้อบกล้วยด้วยตู้อบพลังแสงอาทิตย์ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตที่ได้คุณภาพสะอาด และแปรรูปผลผลิตได้เร็วขึ้นกว่าเดิมโดยใช้เวลาในการตากกล้วยสั้นลง และสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาสิ่งเจือปนในกล้วยตากได้แก่ฝุ่นละอองและเชื้อโรคหนองแมลงวันทอง นอกจากนี้กล้วยที่อบโดยตู้อบพลังแสงอาทิตย์ยังมีสีเข้มกว่า และเมื่อเก็บไว้นานกล้วยจะเปลี่ยนเป็นสีคล้ำช้ากว่าการผลิตแบบดั้งเดิม ความเงาและความหวานของกล้วยมีมากกว่าการผลิตแบบดั้งเดิม ตู้อบกล้วยพลังแสงอาทิตย์ใช้เทคโนโลยีพื้นบ้าน ซึ่งชาวบ้านสร้างเองได้และไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าพลังงานจากเชื้อเพลิงเช่น แก๊ส เป็นต้น

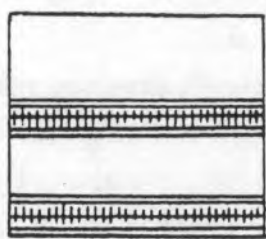
หลักการทำงานของเครื่องอบพลังแสงอาทิตย์

แสงอาทิตย์บนผิวโลกประกอบด้วยรังสีชนิดต่าง ๆ หลายชนิด มีความยาวคลื่นอยู่ระหว่าง 0.3 ถึง 3.0 ไมโครเมตร ซึ่งเป็นความยาวคลื่นที่สั้น

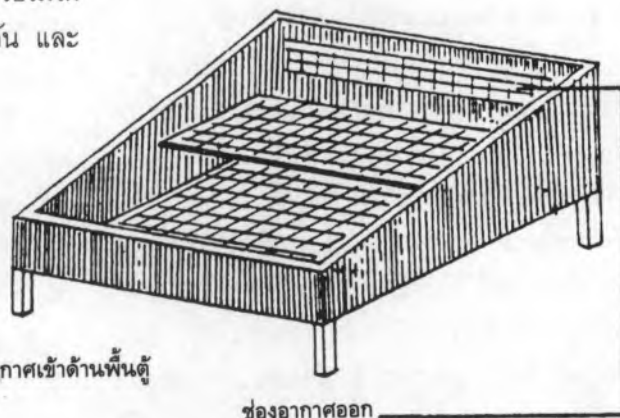
มากเรียกว่า “รังสีคลื่นสั้น” มีอำนาจทะลุวัสดุใสได้ แต่เมื่อการกระทบกับวัสดุสีดำ รังสีคลื่นสั้นจะถูกวัสดุสีดำเปลี่ยนเป็นรังสีความร้อนที่มีความยาวคลื่นมากกว่า 3.0 ไมโครเมตร เรียกว่า “รังสีคลื่นยาว” ต่างจากรังสีคลื่นสั้นในเรื่องอำนาจการทะลุผ่านวัสดุใสไม่ตีเทารังสีคลื่นสั้น ดังนั้นถ้าคลุมวัสดุใสด้วยวัสดุสีดำแล้วนำไปวางกลางแจ้ง วัสดุใสและวัสดุสีดำทั้งสองอย่างจะประกอบกันเข้าเป็นอุปกรณ์ที่สามารถเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานความร้อน และเก็บสะสมไว้ในอุปกรณ์ดังกล่าวได้ อุณหภูมิภายในตู้สูงสุด 52°ซ ซึ่งไม่ทำให้คุณค่าทางอาหารของสิ่งที่มาอบเสียไปแต่อย่างใด

ลักษณะตู้อบ

โครงตู้เหล็ก ขนาดกว้าง 1.50 เมตร ยาว 2.00 เมตร สูง 1.20 เมตร ผนังด้านในและด้านนอกทาสีดำ เพื่อให้ดูดความร้อนจากแสงอาทิตย์ได้ดี ใช้กระจกใสคลุมด้านบน 2 บาน กระจกหนา 3 มิลลิเมตร กระจกเอียงลาดประมาณ 14 องศา เพื่อให้รับแสงอาทิตย์ได้เต็มที่ และน้ำฝนไม่ซังค้างอยู่เมื่อเวลาฝนตกแผ่นกระจกใสอยู่ห่างจากพื้นตู้ประมาณ 20 เซนติเมตร ด้านล่างของพื้นตู้เจาะช่องให้อากาศเข้าและอากาศออกทางช่องที่เจาะไว้ด้านหลังของตู้ กระจุกมุงลวดปิดช่องที่เจาะไว้ภายในตู้มีตะแกรงสำหรับวางอาหารที่นำมาตาก 1 ชั้น ตะแกรงทำด้วยไม้ไผ่ ตู้อบนี้สามารถกันฝุ่นละออง สัตว์ แมลงวัน และยุงกันฝนได้อีกด้วย (ดังรูปที่ 1)

ช่องอากาศเข้าด้านพื้นตู้

ช่องอากาศออก

รูปที่ 1 แสดงตู้อบอาหารพลังแสงอาทิตย์

6. การฝึกอบรม

ในปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคนิคการฝึกอบรมไปใช้ในการที่จะสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และ ทักษะการปฏิบัติในด้านต่างๆที่แต่ละหน่วยงาน ต้องการเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เข้ารับ การอบรมหรือบุคคลากรในหน่วยงานนั้นมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีผู้ให้ ความหมายไว้มากมาย เช่น

การฝึกอบรม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้ เข้ารับการอบรมปฏิบัติหรือกระทำในบางสิ่งบาง อย่างที่ไม่เคยปฏิบัติ แต่ไม่ใช่เพื่อให้เกิดความรู้ มากขึ้น เป้าหมายทางการฝึกอบรมคือการปรับปรุง การปฏิบัติงาน (Lynton and Pareek, 1978, p.ix)

การจัดการฝึกอบรม หมายถึง การเตรียม การด้านการเงินและตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง การ จัด ระบบงานและระบบการประสานงานการจัดแบ่ง ความรับผิดชอบและสายงานการติดต่อสื่อสาร พร้อมทั้งการกำหนดระเบียบวิธีการและกระบวนการ ในอันที่จะสามารถดำเนินการฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ (Goldberg, อ้างใน โสภณ ภูเท้าวัด 2524:2)

อาจสรุปได้ว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานให้มากที่สุด (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ, 2531:2) ทั้งนี้มีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับการอบรม สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนต่างๆ ของการฝึกอบรมดังนี้

1. สำรวจความต้องการในการฝึกอบรมและพัฒนา
2. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
3. เลือกวิธีการ
4. เลือกวัสดุอุปกรณ์
5. ดำเนินการ
6. ประเมินผล

การฝึกอบรมจึงเป็นวิธีการที่คณะผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและนำมาใช้เป็นแผนงานหลักงานหนึ่งของโครงการนี้ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะคติของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายโดยมุ่งหวังให้ประชาชนได้เกิดแรงจูงใจเห็นความสำคัญของงานต่าง ๆ ที่จะทำให้และนำไปปฏิบัติได้จริง มีความเข้าใจอย่างถูกต้องในด้านนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช การจัดการด้านสหกรณ์ การจัดการด้านการตลาด การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ตลอดจนการพัฒนาแหล่งน้ำ และการขุดเจาะบ่อบาดาล

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานโครงการ

วิธีดำเนินงานโครงการและขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีดำเนินงานของโครงการ “พัฒนาหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว”

การดำเนินงานโครงการจะกระทำอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน มีการระดมสรรพกำลังทั้งในมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนราชการในระดับจังหวัด ประชาชนในหมู่บ้านและจากองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน เป็นการประสานความคิด ประสานแผน และประสานการดำเนินงานทุกขั้นตอน อย่างผสมผสานกลมกลืน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสำรวจเบื้องต้น

1.1 ประสานงานชี้แจงโครงการแก่จังหวัดและชุมชน

1.2 ทำการสำรวจขั้นต้นเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานความจำเป็น และความต้องการของชุมชน

1.3 ประเมินศักยภาพทั่วไปของชุมชนด้านอาชีพ ด้านบุคคล ด้านทรัพยากร และองค์กรชุมชน พร้อมทั้งประเมินความเป็นไปได้ ปัญหาอุปสรรค และการระดมทรัพยากร

1.4 ทำแผนที่ชุมชนโดยละเอียดเพื่อประกอบการทำแผนหลัก รอง และการติดตามความก้าวหน้า

1.5 จัดทำโครงการบริหารโครงการและแต่งตั้งกรรมการในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งประชุมชี้แจงแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน และทิศทางการพัฒนา

1.6 จัดรูปแบบการประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

2. ขั้นการทำแผนแม่บทและเตรียมชุมชน

2.1 จัดทำแผนแม่บท และกำหนดยุทธวิธีในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

2.2 จัดเตรียมกรรมการและผู้ร่วมโครงการให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อการประสานงาน

2.3 เตรียมชุมชนให้มีความพร้อมและมีจิตสำนึกที่จะพัฒนาหมู่บ้านร่วมกัน ในด้านการพัฒนารายได้และการสร้างงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาปรับปรุงสภาวะแวดล้อม โดยแบ่งกลุ่มชาวบ้านออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ และทำการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อรับผิตชอบในการดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

2.4 เตรียมองค์กรชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาหมู่บ้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ จัดตั้งสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน จัดตั้งหอกระจายข่าว

2.5 ประชาสัมพันธ์โครงการ

3. ขั้นดำเนินงาน

ดำเนินงานตามแผนแม่บทและความเหมาะสมตามลำดับก่อนหลัง

3.1 แผนพัฒนารายได้และการสร้างงาน

การดำเนินการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงสุกรเพื่อเพิ่มรายได้และยังส่งเสริมให้มีการปลูกต้นกล้วย เพื่อนำต้นกล้วยมาใช้เป็นอาหารของสุกร ผลกล้วยนำมาบริโภคในหมู่บ้าน และนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ลักษณะต่างๆ เช่น กล้วยอัด เป็นต้น ส่วนมูลสุกรก็นำมาทำเป็นปุ๋ยบำรุงดินเพื่อปลูกต้นกล้วย ในการส่งเสริมอาชีพดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นกระบวนการที่ใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบที่เอื้อประโยชน์ต่อกันอย่างเต็มที่และครบวงจร

ก. ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสุกรและปลา

1) อบรมกลุ่มชาวบ้านเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร และการเลี้ยงปลา

2) เตรียมสถานที่เลี้ยงสุกรและเลี้ยงปลา

3) ดำเนินการเลี้ยงสุกรและปลา โดยกลุ่มสหกรณ์เป็นผู้หาพันธุ์สุกรและปลา มาให้กลุ่มเลี้ยงสุกรดำเนินการเลี้ยง

4) ดำเนินการจำหน่ายสุกรและปลา ทั้งในและนอกจังหวัดยโสธร โดยกลุ่มสหกรณ์

ข. การปลูกต้นกล้วยและการแปรรูปผลกล้วย

1) เตรียมแปลงดินสำหรับปลูกต้นกล้วย

2) จัดหาพันธุ์กล้วยมาให้ชาวบ้าน บ้านละ 5 ต้น

3) ปลูกต้นกล้วย

4) ดำเนินการแปรรูปผลกล้วย

5) ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกล้วย

3.2 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต

ก. การจัดตั้งและดำเนินการสถานเลี้ยงดูเด็กเล็กในหมู่บ้าน ผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กประจำสถานเลี้ยงดูเด็ก จะได้รับการอบรมและเลี้ยงดูเด็กที่ผู้ปกครองต้องทำงานในช่วงกลางวันในอาชีพที่ส่งเสริมในหมู่บ้านและอาชีพอื่น ๆ

ข. การจัดตั้งและดำเนินการกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

ค. การจัดตั้งและดำเนินการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน

- สรรวจสถานที่ เพื่อหาสถานที่ที่เหมาะสมที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านเป็นที่สาธารณะสำหรับรวบรวมข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน และเป็นที่ชาวบ้านเห็นชอบด้วย

- จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ส่งเสริมความรู้ และอุปกรณ์ดำเนินการในห้องสมุด

- ฝึกอาสาสมัครในท้องถิ่นให้เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์

- จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

- จัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ที่จำเป็นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนโดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัย อาชีพและกฎหมาย

3.3 แผนงานฟื้นฟูสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ

ก. การพัฒนาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตร โดยเจาะบ่อบาดาลเพื่อการปลูกต้นกล้วยและพืชอื่น ๆ และการเลี้ยงสุกร

ข. การทำบ่อเก็บกักน้ำเสียจากการเลี้ยงสุกร โดยมีการทำบ่อพัก

ค. การพัฒนาดิน โดยมีการผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสุกร และวัสดุเหลือใช้เพื่อเป็นปุ๋ยสำหรับการปลูกต้นกล้วย และการปลูกพืชต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

เมื่อสรุปการดำเนินงานรวมเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสาน-เขียว มหาวิทยาลัยบูรพา พอสรุปได้ดังรายละเอียดในภาพ 4 ซึ่งแสดงถึงกิจกรรมพัฒนารายได้และสร้างงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต และฟื้นฟูสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังนี้ คือ

1. ในการเลี้ยงสัตว์ ประเภทหมู ปลา ไก่ นี้จะได้ผลผลิต 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สัตว์ที่โตแล้วส่งขายเป็นการเพิ่มรายได้

ส่วนที่ 2 สัตว์ที่โตพร้อมผสมพันธุ์แล้วจะจัดเตรียมพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ไว้ให้ผสมพันธุ์ เพื่อที่จะได้ลูกที่จะใช้ขยายพันธุ์ต่อ ขายให้แก่เพื่อนบ้าน และผู้อื่นต่อไป เป็นการเพิ่มรายได้

ส่วนที่ 3 มูลสัตว์เก็บรวมกันไว้เพื่อใช้ทำปุ๋ยหมัก เพื่อนำไปใช้ในนาข้าว และใช้ในการปลูกกล้วยต่อไป

2. ในการปลูกกล้วยจะได้ผลผลิต 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลกล้วย ใช้เป็นอาหารเสริมสำหรับเด็ก ๆ ส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งนำไปแปรรูปโดยทำเป็นกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์ ส่งขายเพื่อ

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานโครงการ

หมู่บ้านที่ดำเนินงาน คือ หมู่ 2 บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เป็นหมู่บ้านที่มีศักยภาพสามารถเป็นหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียวได้ มหาวิทยาลัยบูรพา ร่วมกับส่วนโครงการมหาวิทยาลัย สนับสนุนโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราชดำริ เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และชาวบ้าน จึงร่วมกันจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น จำนวน 9 โครงการตามแผนงาน 3 แผน คือ

1. แผนพัฒนารายได้และการสร้างงาน มีโครงการ 4 โครงการ คือ

- 1.1 โครงการส่งเสริมการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน
- 1.2 โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสุกรและปลา
- 1.3 โครงการส่งเสริมการปลูกกล้วย
- 1.4 โครงการแปรรูปอาหาร

2. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 2.1 โครงการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหมู่บ้าน
- 2.2 โครงการจัดตั้งและดำเนินการหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- 2.3 โครงการจัดตั้งและดำเนินการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน
- 2.4 โครงการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาการ

3. แผนงานฟื้นฟูสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ

- 3.1 โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

ในรายงานฉบับนี้ได้เรียบเรียงผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ

สรุปผลการดำเนินงาน

1. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 2.1 นางสาวสายใจ พัวพันธ์ ประธานกรรมการ
- 2.2 นางเรณา พงษ์เรืองพันธ์ กรรมการ
- 2.3 นางพัชนี นนทศักดิ์ กรรมการ
- 2.4 นางปรีญา สุวรรณโชติช่วง กรรมการ
- 2.5 นางสาวนฤมล ปทุมรักษ์ กรรมการและเลขานุการ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อให้การบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มอบให้แก่หมู่บ้านต้นแบบฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. แผนการดำเนินงาน

- 4.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน
- 4.2 อบรมประชาชนเกี่ยวกับดำเนินงานสหกรณ์
- 4.3 ติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียน
- 4.4 ติดตาม และให้คำแนะนำ การดำเนินการบริหารเงินกองทุนหมุนเวียน
- 4.5 ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ

5. การดำเนินงานของฝ่ายสหกรณ์

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสาน มหาวิทยาลัยบูรพา มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

๑

301.818

๗๑๖๒

90355

พ. ๒

23

ประชาชนบ้านค้อใต้ ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร ด้วยการส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น จึงได้จัดสรรเงินจำนวนหนึ่งเพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียนให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อไปแม้เมื่อโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว จึงได้นำวิธีการของสหกรณ์มาเป็นเครื่องมือ ฝ่ายสหกรณ์จึงได้ดำเนินการดังนี้

5.1. ชี้แจงโครงการในสถานที่ฝ่ายสหกรณ์รับผิดชอบ ระหว่างวันที่ 28-30 พฤศจิกายน 2534 คณะกรรมการโครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขี้ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการแก่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนบ้านค้อใต้ ในการนี้ประธานกรรมการฝ่ายสหกรณ์ได้ชี้แจงถึงเหตุผลและความจำเป็นของการนำหลักการสหกรณ์มาใช้เพื่อสนับสนุนโครงการเลี้ยงสัตว์ (สุกรและปลา) โครงการแปรรูปผลผลิต และโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อจัดหาแหล่งน้ำกินน้ำใช้

5.2. ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ แก่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนบ้านค้อใต้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์และกู้ยืมเงินไปใช้ส่งเสริมรายได้ของตนเองด้วยความสมัครใจ

5.3. รับสมัครสมาชิกสหกรณ์ที่มีความประสงค์กู้ยืมเงินไปใช้ในการเลี้ยงสุกร เลี้ยงปลา หรือมีความประสงค์เข้าร่วมโครงการแปรรูปผลผลิตและโครงการขุดเจาะบ่อบาดาล โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการฝ่ายที่รับผิดชอบงานแต่ละงาน เป็นผู้คัดกรองสมาชิกที่ควรได้รับการสนับสนุน

5.4. ปลดปล่อยเงินกู้ด้วยการมอบเงินจำนวนหนึ่ง และวัสดุสิ่งของให้แก่สหกรณ์ผู้ใช้น้ำด้วยไฟฟ้า บ้านดอนกลางค้อเหนือจำกัด เพื่อให้ถือปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ ดังรายการต่อไปนี้

5.4.1. วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2535 มอบเงินจำนวน 48,400 บาท เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปซื้อพันธุ์สุกร และอาหารเลี้ยงสุกรจำนวน 10 ราย (รายละ 4900 บาท จำนวน 8 ราย และ รายละ 4,600 บาท จำนวน 2 ราย) โดยสัญญากู้ยืมเงินมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2535 และมีเงื่อนไขดังรายละเอียดในใบบันทึกมอบเงินและสิ่งของฉบับที่ 1 (หน้า)

5.4.2. วันที่ 13 มีนาคม 2535 มอบเงินจำนวน 14,734 บาท ให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปซื้อพันธุ์ปลาตูกบึกกู่ย และปลาช่อน จำนวน 3 ราย โดยสัญญากู้ยืมเงินมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2535 และมีเงื่อนไขดังรายละเอียดในใบบันทึกมอบเงินและสิ่งของฉบับที่ 2 (หน้า)

5.4.3. มอบวัสดุอุปกรณ์เพื่อประกอบเป็นเครื่องมือขุดเจาะบ่อบาดาลมูลค่า 46,000 บาท และทำการมอบในวันที่ 23 พฤศจิกายน 2535 โดยมีเงื่อนไขในการใช้วัสดุอุปกรณ์ดังรายละเอียดในใบบันทึกมอบเงินและสิ่งของฉบับที่ 3 (หน้า)

5.4.4. มอบครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการแปรรูปผลผลิต (กล้วยอบพลังแสงอาทิตย์) มูลค่า 44360 บาท และมอบเงินจำนวน 12,500 บาท เพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มสตรีสหกรณ์ในการแปรรูป ผลผลิตเพื่อจัดการขาย และทำการมอบในวันที่ 23 พฤศจิกายน 2535 โดยมีเงื่อนไขดังรายละเอียดในใบบันทึกมอบเงินและสิ่งของฉบับที่ 4 (หน้า)

6. สรุปผลการดำเนินงาน

6.1 ผลการดำเนินงาน

สำหรับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และปลา ฝ่ายสหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขให้ชำระเงินเดือน 3 งวด ให้หมดภายใน 10 เดือน โดยไม่คิดดอกเบี้ย เนื่องจากสัญญามีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 เมษายน 2535 และโครงการมีกำหนดสิ้นสุดใน

วันที่ 30 กันยายน 2535 ฝ่ายสหกรณ์จึงสามารถติดตามการชำระเงินคืนเพียงงวดเดียวคืองวดที่ 1 เท่านั้น ซึ่งสมาชิกทุกรายสามารถชำระคืนได้ตามเงื่อนไข สำหรับงวดที่ 2 และงวดที่ 3 และการนำเงินต้นนี้ไปหมุนเวียนต่อไปนั้น โครงการได้ขอความอนุเคราะห์จากสหกรณ์จังหวัด และประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ เป็นผู้ดำเนินการกำกับดูแลต่อไป

การใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อการขุดเจาะบ่อบาดาล และเพื่อการแปรรูปผลผลิต (กล้วยอบพลังแสงอาทิตย์) เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไข โครงการจึงได้ขอความอนุเคราะห์จากสหกรณ์จังหวัด และประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ เป็นผู้ดำเนินการกำกับดูแลต่อไป

6.2 ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากโครงการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และรายได้ให้แก่ประชาชนบ้านค้อใต้ ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร โดยเฉพาะประชาชนที่มีฐานะยากจนหรือด้อยโอกาส โดยใช้ระบบการจัดการสหกรณ์เป็นเครื่องมือ โดยมีคณะกรรมการของโครงการร่วมกันคัดกรองประชาชนที่ควรจะได้รับ แต่เนื่องจากคณะกรรมการโครงการเกือบทั้งหมดไม่ใช่คนในพื้นที่ ดังนั้นการคัดกรองจึงอิงข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้สมาชิกที่กู้ยืมเงินไปใช้นั้นบางคนไม่ได้มีฐานะยากจนจริงแต่อย่างไรก็ตาม ทางโครงการก็คาดหวังว่า หากสมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ และสมาชิกมีความเห็นใจซึ่งกันและกัน เงินและวัสดุอุปกรณ์จำนวนดังกล่าว ก็คงคงอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกคนอื่น ๆ ต่อไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

สรุปผลการดำเนินงานฝ่ายเลี้ยงสัตว์

1. ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสุกรและปลาในตำบลค้อใต้ จังหวัดยโสธร

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางรัชนิภรณ์ ทรัพย์ภรณ์
2. นางปภาศิริ ศรีโสภารณ์
3. นายพิชาญ สว่างวงศ์
4. นายคเชนทร เฉลิมวัฒน์
5. นายอภิวัฒน์ จุมวงศ์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงหมูและปลาหรือเป็นอาชีพเสริม
2. เพื่อให้มีอาหารโปรตีนจากไก่บ้าน, หมู และปลา
3. เพื่อให้มีความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ร่วมกัน ทำให้ประหยัดต้นทุน
4. เพื่อให้รู้จักรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์

3. แผนการดำเนินงาน

4. กิจกรรมดำเนินงาน

1. ติดต่อประสานงานการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ สืบวจสถานที่ ในการสร้างคอกหมูสภาพของบ่อที่จะเลี้ยงปลา และความต้องการของชาวบ้านในการเลี้ยงไก่บ้าน

กำหนดการเลี้ยงสุกร จำนวน 10 คอก ปล่อยลูกหมูคอกละ 3 ตัว เป็นหมูขุน 2 ตัวต่อคอกอีก 1 ตัว เป็นหมูพันธุ์โดย 8 คอกขอเป็นแม่พันธุ์ และอีก 2 คอกเลี้ยงพ่อพันธุ์ ไก่บ้านจะปล่อยเลี้ยงตามบริเวณบ้านทั้งหมู่บ้าน จำนวน 100 หลังคาเรือน ครอบครัพละ 10 ตัว

สหกรณ์เป็นผู้ลงทุนให้กู้ยืมเงินค่าพันธุ์หมู ปลา และอาหาร หมู ปลา ดังนี้

แผนการดำเนินงานของฝ่ายเลี้ยงสัตว์
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา ปีงบประมาณ 2535

กิจกรรม	เดือน/สัปดาห์																											
	พ.ย.34		ธ.ค.34		ม.ค.35		ก.พ.35		มี.ค.35		เม.ย.35		พ.ค.35		มิ.ย.35		ก.ค.35		ส.ค.35		ก.ย.35		ต.ค.35					
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. เตรียมการสร้างคอกหมูและปรับปรุงคอกหมูเก่า, ปรับปรุงบ่อปลาโดยกำจัดศัตรูในน้ำและฆ่าเชื้อโรคที่ก้นบ่อ, ล้อมรั้วรอบบ่อปลา เตรียมพันธุ์ไก่บ้าน																												
2. - อบรมวิชาการทางทฤษฎีและปฏิบัติทางเกษตรผสมผสาน (หมู, ปลา, ไก่) - ติดต่อพันธุ์หมู, ปลาและไก่พื้นบ้าน																												
3. ปล่อยหมู 10 คอก (คอกละ 3 ตัว) ปล่อยลูกปลาสวย, บิ๊กอูย, นิล ปล่อยลูกไก่พื้นบ้านครอบครัวละ 10 ตัว จำนวน 100 หลังคาเรือน																												
4. ติดตามผลการเลี้ยงสัตว์ครั้งที่ 1																												
5. ติดตามผลการเลี้ยงสัตว์ครั้งที่ 2																												
6. ติดตามผลการเลี้ยงสัตว์ครั้งที่ 3																												

รายชื่อ	จำนวนหมู (ตัว)			จำนวนปลา (ตัว) ปลาบึกอยู่ 17,000 ปลาสวาย 3,000, ปลานิล 150 ตัว
	ตัวผู้	ตัวเมีย	หมูขุน	
1. นางรำพรรณ สายงาม	-	1	2	-
2. นายคำหล้า แสนสุข	-	-	3	-
3. นายสุวรรณ นามจำปา	-	-	3	-
4. นายทองใบ สุรเสน	-	1	2	1 ป่อ
5. นายทัน นครราช	-	1	2	1 ป่อ
6. นายเจียม นครราช	-	1	2	1 ป่อ
7. นายจำลอง ปราบณรงค์	-	2	1	-
8. นายเหล่า แสนใจ	1	-	2	1 ป่อ
9. นายสังข์ แสนสุข	-	-	3	-
10. นายฤทธิ์ พุดประหมั่น	-	1	2	-

การเตรียมบ่อปลา บ่อปลา 3 บ่อ ทำการระบายน้ำออกจากบ่อ ดึงหญ้าออกจากบ่อ ไร่นาปูนขาว กันอวนมุ้งสีเขียวรอบบ่อ ตากบ่อใส่ปุ๋ยคอก เริ่มปล่อยน้ำเข้าบ่อ

2. อบรมวิชาการทางทฤษฎี แจกเอกสารพาเยี่ยมชมการเกษตรผสมผสาน ที่จังหวัดสุรินทร์ ติดต่อพันธุ์หมูในจังหวัดยโสธร ไก่พื้นบ้านติดต่อในจังหวัดสุรินทร์และพันธุ์ปลาจากจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ปล่อยหมู ปลาและไก่บ้าน
หมู 10 คอก คอกละ 3 ตัว
บ่อปลา 3 บ่อ ทุกบ่อมีปลาบึกอยู่ 17,000 ตัว ปลาสวาย 3,000 ตัว และปลานิล 150 ตัว
ไก่บ้าน ครอบครวละ 10 ตัว จำนวน 10 หลังคาเรือน

4. ติดตามผลการเลี้ยงสัตว์ 3 ครั้ง ด้วยการชั่งน้ำหนักไก่บ้าน, ปลา, หมู, และวัดความยาวของปลา

5. สรุปผลการดำเนินงาน

เกษตรกรในกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรและปลา สามารถดำเนินการเลี้ยงหมู ให้เจริญเติบโตดี มีปัญหาการตายระหว่างเลี้ยง 1 ตัว จากทั้งหมด 30 ตัว การเลี้ยงปลา ทั้ง 3 ชนิด โดยมีปลาบึกเป็นส่วนใหญ่ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตจับปลาตุ๋นขายได้ จากผู้เลี้ยง 2 บ่อ แต่อีก 1 บ่อไม่สามารถจับปลาบึกขายได้แล้ว เนื่องจากปลาบึกได้หายไปจากบ่อโดยไม่ทราบสาเหตุ ปลาสวายและปลานิลจับขายได้น้อยและส่วนใหญ่เก็บขึ้นมารับริโภค ไก่บ้านที่ปล่อยเลี้ยงครอบครวละ 10 ตัว จะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

5.1 การเลี้ยงไก่บ้าน

ปล่อยไก่บ้าน 2 รุ่น เนื่องจากการขาดแคลนพันธุ์ไก่ ส่งเสริมการเลี้ยงบ้านละ 10 ตัว พร้อมอาหารไก่ 1 กิโลกรัม แบ่งปล่อย 2 รุ่น รุ่นแรก 400 ตัว รุ่นที่ 2 จำนวน 600 ตัว จากการประเมินผลไก่เจริญเติบโตดีรุ่นแรกอายุ 75 วัน น้ำหนักเฉลี่ย 1

กิโลกรัม รุ่นสองอายุ 60 วัน น้ำหนักเฉลี่ย 600 กรัม ระหว่างการเลี้ยงไก่บ้านพบปัญหาไก่ตายเนื่องจากเป็นโรคระบาดเมื่อเลี้ยงในชุมชน แต่ที่เลี้ยงตามนาข้าวจะมีอัตราการสูง โรคที่พบเช่น อหิวาต์หวัด หน้าบวม เป็นต้น ไก่ที่เลี้ยงโตขนาด 1.5 กิโลกรัมถึง 2 กิโลกรัม ด้วยระยะเวลาเลี้ยงรุ่นแรกปล่อยเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535 รุ่นที่สอง 17 มีนาคม 2535 สรุปไก่บ้านจะเลี้ยงจนจับกิน 4-5 เดือน มีบ้านนายทองใบ สระเสน ได้ขายไก่บ้าน 5 ตัว ตัวละ 2 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 35 บาท ได้เงินทั้งสิ้น 350 บาท

5.2 การเลี้ยงสุกร

สุกรทั้ง 10 คอก สามารถสรุปต้นทุนและรายขายทั้งหมดได้ดังตารางโดยทางโครงการได้จัดการเทพื้นคอกหมูโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายของคอก จำนวนเงินคอกละ 1,000 บาท และให้ยืมเงินจากสหกรณ์ โดยเป็นค่าอาหารหมูคอกละ 2,000 บาท และคอกที่มีตัวผู้ 1 ตัว หมูขุน 2 ตัว จะได้ยืมค่าพันธุ์หมู 2,600 บาท และคอกที่มีตัวเมีย 1 ตัว หมูขุน 2 ตัว จะยืมค่าพันธุ์หมู 2,900 บาท รายได้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ จากการขายหมูขุนและคอกใดที่ไม่ขายจะทำเป็นแม่พันธุ์ก็ได้กำไรจากลูกหมูในท้องแม่พันธุ์ ซึ่งจะทำการผสมพันธุ์ต่อไปส่วนใหญ่แล้วการเลี้ยงหมูอย่างเดียวจะได้กำไรน้อยมาก ควรจะเลี้ยงสุกรร่วมกับปลา ดังนั้นคอกหมู 3 คอกที่เลี้ยงร่วมกับปลา 3 บ่อ จะถูกสาธิตเป็นตัวอย่าง เปรียบเทียบกับที่เลี้ยงหมูอย่างเดียว 7 คอก แต่ได้กำไรโดยการเหลือพันธุ์หมูไว้ 1 ตัว เพื่อจะได้มีลูกหมูไว้เลี้ยงรุ่นต่อไปแม้รุ่นแรกจะได้กำไรน้อยหรือบางคอกขาดทุนเนื่องจากนำหมูทำแม่พันธุ์ 2 ตัว (จาก 3 ตัว) จะได้กำไรเมื่อแม่หมูตั้งท้องและให้ลูกหมู สรุปว่าหมูที่จะเลี้ยงรุ่นต่อไป จะไม่ต้องเสียค่าพันธุ์หมูเลย

5.3 การเลี้ยงปลา

ปลา 3 ชนิดที่เลี้ยงรวมกันคือ ปลาดุก บิ๊กอูย 17,000 ตัว ปลาสรวย 3,000 ตัว และปลานิล 150 ตัว พบว่าปลาดุกบิ๊กอูยเป็นปลาที่เจริญเติบโตดีที่สุด อัตราความหนาแน่นมีอัตราการรอดสูง ปลา มีราคาแพงในบางช่วงจากบ่อสาเหตุการเลี้ยงปลาทั้ง 3 บ่อ พบปัญหา 1 บ่อของนายทองใบไม่มีปลาดุกบิ๊กอูยเลย หลังทำการปล่อยไปได้ 1 เดือน สามารถสรุป ต้นทุนและรายได้ของบ่อปลาเพียง 1 บ่อ ของบ่อนายเจียมดังตาราง ส่วนบ่อผู้เลี้ยงไม่ได้ให้รายละเอียดทราบคร่าว ๆ ว่าขายปลาไปได้ทั้งหมดเป็นเงิน 16,000 บาท ส่วนปลาที่เหลือในบ่อจะทำการจับกินต่อไปเรื่อย ๆ

ทางโครงการได้ดำเนินการเตรียมบ่อโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากทั้ง 3 บ่อ เป็นค่าอวนมุ้งสีฟ้ากั้นรอบบ่อปลา ปูนขาวที่โรยพื้นบ่อปลา ส่วนค่าพันธุ์ปลาทั้ง 3 ชนิด คิดราคาเพียง 50% คือ บ่อละ 3,000 บาท และเป็นค่าอาหารเบิกในช่วง 1 เดือนแรก 2,000 บาท ส่วนเดือนต่อไปผู้เลี้ยงจะเสียค่าใช้จ่ายเอง พบว่าอาหารที่ผู้เลี้ยงใช้เลี้ยงปลาต้องเสียค่าใช้จ่ายคือ อาหารเบิกของปลาใหญ่, ไก่บด และมีการให้อาหารเสริมคือ ปลวก มูลสุกร และหนอนที่หนักจากมูลสุกร แมลงที่ได้จากการล่อไฟ และผักในบ่อสับให้กิน เป็นต้น

ปลาดุกบิ๊กอูย เมื่อเริ่มปล่อย วันที่ 12 มีนาคม 2535 เริ่มจับขายเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2535 จะได้ราคาดี 50-60 บาทต่อกิโลกรัม โดยผู้เลี้ยงจะนำไปขายที่ตลาดในตอนเช้า และจับขายอีกช่วงสิงหาคม-กันยายน 2535 แต่ราคาตัวละ 40-45 บาทต่อกิโลกรัม รวมปลาดุกบิ๊กอูยขายได้ประมาณ 61 กิโลกรัม จำนวน 10,386 ตัว คิดเป็นอัตราการรอด 61 เปอร์เซ็นต์

โครงการเลี้ยงสุกรและปลา สามารถส่งเสริมให้เป็นรายได้เสริมแก่เกษตรกรในหมู่บ้านคือได้จังหวัดยโสธร เป็นอย่างมาก รวมทั้งยังมีผู้ประสงค์

สรุปต้นทุนและรายได้จากการเลี้ยงสุกร

รายชื่อ	ต้นทุนทั้งหมด (บาท)		รายได้จากการขาย (บาท)	กำไรเป็นตัวเงิน (บาท)	กำไรสุทธิ (บาท)
	ต้นทุนค่าพันธุ์หมู	ค่าอาหารหมู			
1. นางรำพรรณ สายงาม	2,550 (3 ตัว)	*	7,250 (2 ตัว)	*	พ่อพันธุ์ 1 ตัว
2. นายคำหล้า แสนสุข	2,850 (3 ตัว)	5,325	9,800 (3 ตัว)	1,625	-
3. นายสุวรรณ นามจำปา	2,850 (3 ตัว)	3,588	8,608 (3 ตัว)	2,170	-
4. นายทองใบ สุระเสน	2,850 (3 ตัว)	*	7,471 (2 ตัว)	*	แม่พันธุ์ 1 ตัว
5. นายทัน นครราช	5,700 (6 ตัว)	9,800	13,500 (4 ตัว)	-2,000	ทำแม่พันธุ์ 2 ตัว
6. นายเจียม นครราช	*	*	*	*	*
7. นายจำลอง ปราบณรงค์	2,850 (3 ตัว)	3,903	3,000	-3,753	แม่พันธุ์ 2 ตัว
8. นายเหลา แสนใจ	2,550 (3 ตัว)	*	10,672 (3 ตัว)	*	-
9. นายสังข์ แสนสุข	2,850 (3 ตัว)	*	7,200 (3 ตัว)	*	ตาย 1 ตัว ข้ำและขาย
10. นายฤทธิ์ ฟูประหมั่น	2,850 (3 ตัว)	*	5,050 (2 ตัว)	*	แม่พันธุ์ 1 ตัว

หมายเหตุ 5 และ 6 ทำการเลี้ยง ร่วมกัน

* เก็บข้อมูลไม่ได้ เนื่องจากไม่ได้จดค่าใช้จ่ายอาหารหมูและรำ แต่จากการสอบถามทราบว่ากำไรเฉลี่ยคอกละ 2237.50 บาท

บ่อ	ต้นทุนทั้งหมด (บาท)		รายได้ (บาท)		กำไร (บาท)
	เงินยืมสหกรณ์ + อาหารปลา	ค่าพันธุ์ปลา	ขายปลา	ขายผัก	
นายเจียม นครราช เลี้ยงร่วมกับนายทัน นครราช	5,000	10,880	30,956	2,000	17,076

จะขอเข้าร่วมโครงการ และจะขอยืมเงินสหกรณ์
ทางโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ เมื่อทำการสาธิต
เสร็จสมบูรณ์จะขอมอบโครงการการเกษตรแบบ
ผสมผสานให้แก่เกษตรกรจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการดูแล
ต่อไป และเงินกู้ยืมค่าสุกรและปลา, อาหารสุกร
และปลา จะมีสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้ดูแล

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุปจากการสอบถามเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร,
ไก่บ้าน, ปลา

ข้อดี

1. ช่วยให้มีรายได้เสริม
2. ทำให้วิถีชีวิตดีขึ้น
3. มีสิ่งก่อสร้างที่สามารถดำเนินการเลี้ยงสุกร
ต่อไปได้คือ คอกหมู และบ่อปลาที่ปรับสภาพบ่อให้
ถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. มีความรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการแนะนำ
ดูแลอย่างใกล้ชิด
5. มีผู้ลงทุนให้ในบางส่วนจากสหกรณ์
6. ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันในกลุ่มสหกรณ์
และกลุ่มผู้เลี้ยงโครงการสุกร, หมู

ข้อแนะนำของผู้เลี้ยง

1. ยังต้องการประสบการณ์ในการเลี้ยงหมู,
ปลา, ไก่บ้าน ในรุ่นต่อไป จากผู้ที่มีความรู้ในด้านนี้
2. การเลี้ยงหมูและปลาไม่กล้าเลี้ยง เพราะ
ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าอาหารซึ่งต้องลงทุนสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเลี้ยงสุกรอย่างเดียวควรมีแม่พันธุ์
ไว้ให้ลูกพันธุ์ต่อไป ถ้าเลี้ยงสุกรอย่างเดียวจะได้
กำไรน้อยมาก และควรรวมกลุ่มกันเพื่อขายหมูขุน
เป็นรุ่นตั้งแต่ 10 ตัวขึ้นไป มิฉะนั้นจะไปตีตลาด
ภายนอกไม่ได้
2. ควรเลี้ยงสุกรรวมกับปลาดุกบักอูย เพื่อ
ลดต้นทุนค่าอาหารปลาวิธีการเลี้ยงแบบนี้ จะได้
กำไรจากการขายปลาเป็นส่วนใหญ่ และควรทะยอย

จับปลาดุกที่ได้ขนาดขายคือ 8-10 ตัว ต่อกิโลกรัม
และควรขายปลาในช่วงฤดูการดำนา และเกี่ยวข้าว
เพราะจะได้ราคาที่สูง

3. ไก่บ้านควรมีการหยดวัคซีนป้องกันทุก
ระยะ

สรุปผลการดำเนินงาน

1. ชื่อโครงการย่อย : โครงการส่งเสริมการ
ปลูกกล้วย

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ :

2.1 นางวรรณิ เดียววิศเรศ	ประธาน
2.2 นางสาววรรณิภา อัครชัยสุวิกรม	กรรมการ
2.3 นายชาติล เมฆประดับ	กรรมการ
2.4 นายชูชัย บุญญา	กรรมการ
2.5 นางสาวอาภา นิตยศักดิ์	กรรมการและ เลขานุการ

3. วัตถุประสงค์ : เพื่อ

- 3.1 ส่งเสริมการปลูกกล้วยเพื่อเป็นอาหารใน
ครัวเรือน
- 3.2 ส่งเสริมการปลูกกล้วยเพื่อใช้ผลิตผลจาก
ต้นกล้วยไปแปรรูปเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

4. แผนการดำเนินงาน

5. กิจกรรมดำเนินงาน :

5.1 สสำรวจความต้องการในการปลูกกล้วยของชาวบ้าน มกราคม 2535

5.2 จัดอบรมชาวบ้านเรื่องการปลูกกล้วย 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 มกราคม 2535 ครั้งที่ 2 วันที่ 13-15 มีนาคม 2535

5.3 จัดทำแปลงสาธิตการปลูกกล้วย วันที่ 13-15 มีนาคม 2535

5.4 แนะนำวิธีการทำปุ๋ยหมัก วันที่ 13-15 มีนาคม 2535

5.5 แจกหน่อกล้วยให้ชาวบ้านนำไปปลูก วันที่ 22-24 พฤษภาคม 2535

5.6 ติดตามประเมินผลการปลูกกล้วยที่แปลงสาธิตและการทำปุ๋ยหมัก วันที่ 22-24 พฤษภาคม 2535

5.7 ติดตามประเมินผลการปลูกกล้วยในครอบครัวที่รับหน่อกล้วยไปปลูก กรกฎาคม-ตุลาคม 2535

6. สรุปผลการดำเนินงาน :

6.1 ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

6.1.1 จากการสำรวจความต้องการในการปลูกกล้วย พบว่าชาวบ้านส่วนมากสนใจและต้องการปลูกต้นกล้วย นอกจากนี้ยังต้องการปลูกพืชอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น มะม่วง เป็นต้น

6.1.2 ชาวบ้านส่วนมากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปลูกต้นกล้วยในครั้งที่ 1 ส่วนครั้งที่ 2 ชาวบ้านเพียงประมาณ 10 คน เข้ารับการอบรมปลูกต้นกล้วยและชมการสาธิตปลูกต้นกล้วยที่แปลงสาธิต ซึ่งได้จัดทำแปลงสาธิตปลูกต้นกล้วยจำนวนทั้งสิ้น 40 ต้น

6.1.3 ชาวบ้านได้จัดทำปุ๋ยหมักซึ่งอยู่ข้างแปลงสาธิตจำนวน 1 ป่อ

6.1.4 แจกหน่อกล้วยให้ชาวบ้านจำนวน 500 ต้น โดยให้ครอบครัวละ 4-5 หน่อนำไปปลูกในบริเวณพื้นที่ของตน ซึ่งชาวบ้านสนใจรับไปปลูก

มากและต้องการมากกว่านี้ แต่ทางโครงการไม่สามารถจัดหาให้ได้มากกว่านี้เนื่องจากงบประมาณจำกัด

6.1.5 จากการติดตามประเมินผลความเจริญงอกงามของต้นกล้วยที่แปลงสาธิต และที่ชาวบ้านนำไปปลูกในบริเวณของตนพบว่าต้นกล้วยมีการเจริญเติบโตดี แต่ยังไม่ให้ผลผลิต

6.2 ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินงานโครงการ ทางฝ่ายพบปัญหาและอุปสรรคเพียงเล็กน้อยดังนี้

6.2.1 ในช่วงจัดการอบรมเรื่องการปลูกกล้วยครั้งที่ 2 และการจัดทำแปลงสาธิตปลูกกล้วยนั้นพบปัญหาคือในช่วงดังกล่าวมีงานบวชงานบุญบ้าน และทางอำเภอมีการจัดอบรม ชาวบ้านส่วนมากจึงไม่สามารถมารับการอบรมและชมการสาธิตปลูกกล้วยได้ มีเพียงเจ้าของแปลงสาธิตและชาวบ้านคนอื่นประมาณ 10 คน มาเข้าร่วมฟังคำแนะนำและร่วมกันปลูกต้นกล้วยที่แปลงสาธิต

6.2.2 ในการสาธิตการทำปุ๋ยหมักไม่สามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าชาวบ้านได้เตรียมสร้างป่อปุ๋ยหมักไว้เรียบร้อยแล้วที่ข้างแปลงสาธิต ทั้งนี้เพราะประสบปัญหาใบไม้แห้งมีไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามวิทยากรได้แนะนำวิธีทำปุ๋ยหมักให้ชาวบ้านและเจ้าของแปลงสาธิตทราบเพื่อดำเนินการต่อไปได้ถูกต้อง

6.3 ข้อเสนอแนะ

ถ้าจะมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกต้นกล้วยต่อไปควรใช้ต้นกล้วยที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อไปแจกให้ชาวบ้านปลูกซึ่งจะได้พันธุ์ที่ดีและผลผลิตดีกว่า

6.4 งานที่ส่งต่อ

ตามบันทึกข้อตกลงการใช้ที่ดินของเจ้าของแปลงสาธิตต้นกล้วย ทางโครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดให้เจ้าของแปลงสาธิตให้หน่อกล้วยที่ได้จากแปลงสาธิต

แก่ สหกรณ์ปีละ 50-60 ต้นเป็นเวลา 2 ปี นับตั้งแต่ วันที่ทำข้อตกลง (23 ก.พ. 35) ดังนั้น จึงขอส่งต่อไปให้ ผู้ใหญ่บ้านดูแลเรื่องนี้ต่อด้วย

สรุปผลการดำเนินงานโครงการแปรรูปอาหาร

1. ชื่อโครงการ : โครงการแปรรูปอาหาร

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 2.1 นางสาวฉันทนา จันทวงศ์ ประธาน
- 2.2 นายเต็มศักดิ์ ส่งวัฒนา กรรมการ
- 2.3 นางสาววรัชนี สรรเสริญ กรรมการ
- 2.4 นางดรุณี วัฒนศิริ กรรมการ
- 2.5 นางสาววริยา วชิราวาณิช กรรมการ
- 2.6 นางมะลิวัลย์ ยุติธรรม กรรมการ
- 2.7 นางเขาลักษณ์ บรรจงปรี กรรมการ
- 2.8 นางสาวจันทวรรณ แสงแซ กรรมการ
- 2.9 นางเพ็ญทิพย์ เจริญชาศรี กรรมการ
- 2.10 นายชาตล เมฆประดับ กรรมการ
- 2.11 นางเพชรรัตน์ ตรงต่อศักดิ์ เลขานุการ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้ทรัพยากรและวัตถุดิบที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อเนื้อกันเต็มที่และครบวงจรในการแปรรูปอาหาร

3.2 เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพ สามารถแปรรูปอาหาร สามารถบริหารจัดการการตลาด จัดการวางแผนการผลิต เพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 เพื่อยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น

4. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม 2534 ถึง เดือนตุลาคม 2535

5. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

6. ประชากรเป้าหมาย

สตรีอายุ 15-60 ปี ที่สนใจจะทำอาชีพเสริม

7. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี 2535											
	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.
1. ประชุมชี้แจงโครงการแปรรูปอาหาร ปรึกษาร่วมกับชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	↔											
2. จัดตั้งกลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูปอาหาร เตรียมชุมชน		↔										
3. ศึกษาดูงานการทำกล้วยอบ		↔										
4. สร้างอาคารแปรรูปอาหาร และทำตู้อบกล้วยพลังแสงอาทิตย์ จัดหาซื้ออุปกรณ์ของใช้สำหรับทำกล้วยอบ			←	→	→							
5. อบรมการทำขนมเรียงเล็ด		↔		↔		↔		↔				
6. อบรมการทำกล้วยอบ						↔		↔		↔		
7. หาดตลาดเพื่อส่งสินค้าไปขาย	←											→
8. ติดตามประเมินผล		←										→

7. ขั้นตอนการดำเนินงาน

7.1 ประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการแปรรูปอาหารแก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน เจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลักในท้องถิ่น รวมทั้งอาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรกรรมจังหวัดยโสธร โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้านโดยการส่งเสริมอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้แก่ การแปรรูปเนื้อสุกร และกล้วยน้ำว้า โดยจะมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงสุกร ปลูกกล้วยน้ำว้า เพื่อนำมาแปรรูปเป็นหมูยอ แคนหมูไส้กรอก และกล้วยตาก กล้วยแผ่น กล้วยกวน และได้ชี้แจงขั้นตอนการผลิตอย่างคร่าว ๆ การบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด โดยจะมีการศึกษาดูงานการแปรรูปอาหาร มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการแปรรูปอาหารจนกลุ่มแม่บ้านสามารถทำได้คุณภาพดี สามารถวางขายตามท้องตลาดได้ และจะก่อสร้างอาคารแปรรูปอาหาร พร้อมจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องใช้ในการผลิตอย่างครบถ้วนโดยการสนับสนุนของโครงการ และจะจัดตั้งกลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูปอาหาร เพื่อดำเนินการแปรรูปอาหารในรูปแบบสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นกิจการของหมู่บ้านต่อไป

7.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในแง่ศักยภาพของแม่บ้านในด้านทักษะในการทำอาหาร ทักษะในการค้าขายในตลาด ความสามารถในการบริหารจัดการ และการหาข้อมูลที่ตลาดถึงความเป็นไปได้ที่จะส่งผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปไปขายในตลาดจังหวัดยโสธร และจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งแหล่งรับซื้อใหญ่ในจังหวัดใหญ่เช่น ขอนแก่น อุบลราชธานี กรุงเทพฯ

7.3 ศึกษาความพร้อมในด้านพื้นที่สำหรับอาคารแปรรูป แหล่งน้ำที่จะใช้ในการแปรรูปอาหาร

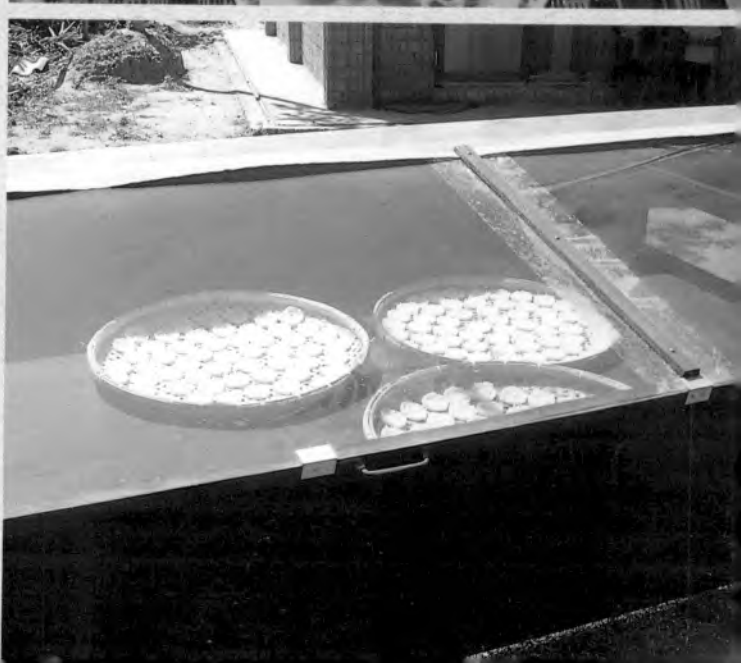
7.4 หาข้อสรุปในการแปรรูปอาหาร หลังจากศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการแปรรูปอาหาร ร่วมกับกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน และเจ้า

หน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้วได้ข้อสรุปว่า การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจะแปรรูปกล้วยน้ำว้าเท่านั้น ไม่ทำการแปรรูปจากเนื้อสุกรเนื่องจากมีขั้นตอนการผลิตมาก ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญสูง ต้นทุนการผลิตสูงมาก รวมทั้งผลิตภัณฑ์ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ต้องขายให้ได้ทันเวลาก่อนที่ผลิตภัณฑ์เสื่อมคุณภาพลง ที่เลือกการแปรรูปกล้วยน้ำว้าเนื่องจาก เป็นผลิตภัณฑ์ที่เก็บไว้ได้นาน ต้นทุนการผลิตไม่สูง กรรมวิธีการผลิตไม่ยุ่งยาก ใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ ที่ชาวบ้านสามารถทำเองได้ และกลุ่มแม่บ้านสนใจที่จะทำและมีความถนัดมากกว่า ได้ตกลงที่จะทำกล้วยตากหรือกล้วยอบเพียงอย่างเดียวก่อน จนกว่าจะสามารถผลิตได้คุณภาพดี ขายได้ดี บริหารจัดการได้ดี จึงค่อยขยายไปทำกล้วยแผ่นและกล้วยกวนต่อไป

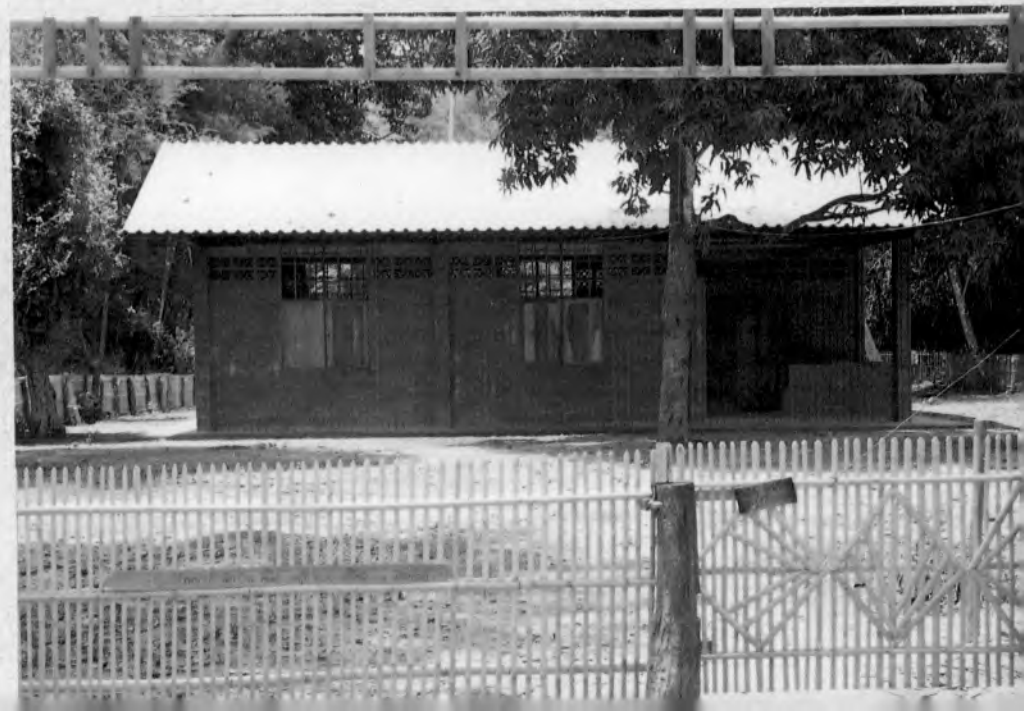
7.5 ชี้แจงถึงการทำขนมเรียงเล็ดเพื่อเสริมรายได้ เพิ่มขึ้นจากการทำกล้วยอบ โดยทำขนมเรียงเล็ดดิบเพื่อส่งให้เป็นวัตถุดิบในการทำขนมเรียงเล็ดพร้อมรับประทานต่อไปด้วย มีตลาดในกรุงเทพฯ ต้องการจำนวนมาก และกรรมการของโครงการรู้จักกับแหล่งรับซื้อเป็นอย่างดี สามารถติดต่อตลาดให้ได้ และรับซื้อจำนวนมากด้วย นอกจากนี้ชาวบ้านมีข้าวเหนียวในยุ้งฉางอยู่แล้วไม่ต้องไปหาซื้อวัตถุดิบ กรรมวิธีการทำขนมเรียงเล็ดกึ่งยาลงทุนน้อย ใช้วัสดุอุปกรณ์ง่าย ๆ ที่หาได้ในหมู่บ้าน การทำขนมเรียงเล็ดชาวบ้านสามารถทำเป็นขนมเรียงเล็ดพร้อมรับประทาน ขายในท้องตลาด และส่งร้านค้าแหล่งเดียวกับกล้วยอบได้อีกแล้ว โดยจะทำการอบรมให้จนสามารถทำได้คุณภาพตามที่ท้องตลาดต้องการ

7.6 จัดอบรมกลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเรื่องการสหกรณ์ และได้ให้กลุ่มแม่บ้านเลือกหัวหน้ากลุ่ม 2 คน เพื่อทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน การทำกล้วยอบและขนมเรียงเล็ดต่อไป เลือกได้นางยุพา สมหวัง และนางเสียมปราบณรงค์

7.7 ศึกษาดูงานการทำกล้วยอบและการทำ
ตู้อบกล้วยพลังแสงอาทิตย์ ที่คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก และที่
แหล่งผลิตกล้วยอบแหล่งใหญ่ คือ ที่อำเภอบาง-
กระทุ่ม จ.พิษณุโลก ผู้ศึกษาดูงานได้แก่ หัวหน้า
กลุ่มแม่บ้าน 2 คน ช่างของหมู่บ้านซึ่งเป็นกรรมการ
หมู่บ้านด้วย 1 คน คณะกรรมการโครงการหมู่บ้าน
ต้นแบบอีสานเขียว ฝ่ายแปรรูปอาหาร 4 คน โดย
ได้ศึกษาดูงานขั้นตอนการผลิตกล้วยอบทั้งแบบ
ดั้งเดิม (นำมาตากบนแผงตากกล้วย) และแบบที่
อบด้วยตู้อบพลังแสงอาทิตย์ คู่มือการทำตู้อบพลัง
แสงอาทิตย์ และขอแบบและวิธีการทำตู้อบมาทำ
เองที่หมู่บ้าน หลังจากดูงานมาแล้ว แม่บ้านตกลง
ที่จะทำกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์แบบอำเภอ
บางกระทุ่ม ดำเนินการอบรมการทำกล้วยอบพลัง
แสงอาทิตย์ รายละเอียดดังภาคผนวกที่ 5

7.8 ประชุมร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน
แม่บ้าน เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร
แปรรูปอาหาร และปรึกษาเกี่ยวกับการก่อสร้าง
อาคารแปรรูปอาหาร และการทำตู้อบพลังแสง-
อาทิตย์ ในการก่อสร้างอาคารแปรรูปอาหารได้
พิจารณาเกี่ยวกับสถานที่ก่อสร้าง แบบอาคาร
ขนาดอาคาร ผู้ก่อสร้าง และการประเมินราคาสິง
ก่อสร้าง ได้ข้อสรุปดังนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านได้
จัดสถานที่ก่อสร้างให้บริเวณใกล้ศาลาอีสานเขียว
ขนาด 230 ตารางเมตร กว้าง 10 เมตร ยาว 23 เมตร
เป็นที่ ๆ รับแสงแดดได้ดี จึงตกลงที่จะปลูกอาคาร
แปรรูปในบริเวณนี้ สร้างเป็นอาคารอิฐบล็อก
อีสานเขียวเสริมเหล็ก หลังคากระเบื้องขนาดอาคาร
กว้าง 6 เมตร ยาว 9 เมตร คณะกรรมการหมู่บ้าน
และชาวบ้านที่มีฝีมือช่างจะช่วยกันก่อสร้าง
โดยไม่คิดค่าแรงงานดำเนินการก่อสร้างนาน 2 เดือน
อาคารสร้างแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2535
ลักษณะอาคารดังรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1
ในด้านการทำตู้อบพลังแสงอาทิตย์ ตกลงให้ช่าง

ในหมู่บ้านเป็นผู้ทำแบบตู้อบกล้วยเป็นแบบขาเหล็ก
ผ่ากระจก จำนวน 8 ตู้ ซึ่งได้ทำแล้วเสร็จพร้อม
อาคารแปรรูปอาหารลักษณะและระบบการทำงาน
ของตู้อบพลังแสงอาทิตย์ดังรายละเอียดในภาค
ผนวกที่ 2

7.9 ติดต่อร้านขายของชำ ร้ายขายส่งขนม
ในตลาดจังหวัดยโสธร เพื่อที่จะนำกล้วยอบไปส่งให้
ผู้ค้าส่งยินดีรับมาขาย ความต้องการของ
ท้องตลาดมีสูง ด้วยเป็นฤดูฝน ชาวบ้านไม่สามารถ
ผลิตกล้วยตากแบบดั้งเดิมได้

7.10 ทดลองผลิตกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์
และนำไปส่งร้านค้าในข้อ 9 รวม 3 ครั้ง ผล
ปรากฏว่าขายได้หมดทุกครั้งและให้มาส่งเป็นประจำ

7.11 ดำเนินการฝึกอบรมการสหกรณ์ และ
จัดตั้งกลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูปอาหาร โดยคณะ
กรรมการฝ่ายสหกรณ์และฝ่ายแปรรูปอาหาร และ
วิทยากรจากสหกรณ์อำเภอและสหกรณ์จังหวัด
ยโสธร โดยอบรมผู้ที่เข้ากลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูป
อาหารและคณะกรรมการหมู่บ้านให้เข้าใจใน
หลักการและวิธีการสหกรณ์ การบริหารกลุ่ม การ
จัดการกลุ่ม การบัญชีและการเงิน การซื้อ การขาย
แบบสหกรณ์ ภายหลังการอบรมได้จัดตั้งกลุ่มสตรี
สหกรณ์แปรรูปอาหารโดยมีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
ดังรายละเอียดในภาคผนวกที่ 3 เพื่อดำเนินการ
ผลิตและดำเนินการขายกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์
ในระบบสหกรณ์ ได้ร่างระเบียบให้สมาชิกกลุ่ม
สตรีสหกรณ์ถือปฏิบัติดังรายละเอียดในภาคผนวกที่
4 และจัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 12,500 บาท
เพื่อให้กลุ่มสตรีสหกรณ์ได้กู้เพื่อทำกล้วยอบพลังแสง
อาทิตย์

7.12 ดำเนินการผลิตกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์
อย่างต่อเนื่องภายใต้การดูแลของสหกรณ์

7.13 อบรมการทำขนมเรียงเล็ด โดยดำเนิน
การไปพร้อม ๆ กับการผลิตกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์
รายละเอียดโครงการอบรมการทำขนมเรียงเล็ด ดัง

ภาคผนวกที่ 6 และให้แม่บ้านทดลองทำและลอง ทอดดูว่าพองดีไหม ทอดแล้วแตกไหม ผลปรากฏว่าแม่บ้านบางคนทำได้คุณภาพดีบางคนยังทำได้ คุณภาพไม่ดี จึงให้แม่บ้านที่ทำคุณภาพดี เป็นผู้ สอนให้ผู้ที่ทำแล้วคุณภาพยังไม่ดี และแม่บ้านได้ ทำขนมเรียงเล็ดพร้อมรับประทาน ขายในหมู่บ้าน ไปแล้ว ขายได้ดี ส่วนการผลิตเพื่อเป็นวัตถุดิบให้ ทำขนมเรียงเล็ดพร้อมรับประทานซึ่งมีแหล่งรับซื้อ แหล่งใหญ่ในกรุงเทพฯ นั้นได้ส่งเรียงเล็ดดิบไปให้ ประเมินผล 2 ครั้ง ครั้งแรกคุณภาพยังไม่ดีพอ ครั้งที่ 2 กำลังรอฟังผล ซึ่งการขายส่งเป็นวัตถุดิบนี้ จะคิดราคาต่อกิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละเท่าไรนั้น กำลังรอฟังผลเช่นกัน

8. สรุปผลการดำเนินงาน

- อบรมการทำกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์ รวม 3 ครั้ง แม่บ้านสามารถผลิตได้ถูกต้องทุก ขั้นตอนทำได้สะอาด แต่มีบางครั้งที่ผลผลิตคุณภาพ ยังไม่ได้คุณภาพ จึงได้อบรมซ้ำและแก้ไขปัญหานั้น แม่บ้านยังทำไม่ถูกต้อง ขณะนี้ทำได้ถูกต้องดีแล้ว และมีปัญหาคัดเลือกกล้วยที่จะนำมาทำกล้วยอบ ลูกเล็กเกินไปทำให้กล้วยอบไม่ได้ราคา ได้แก้ไข ปัญหาได้เรียบร้อยแล้ว

- ด้านการตลาด แม่บ้านสามารถติดต่อหาแหล่งรับกล้วยอบไปขายส่งได้มากมาย และได้ ขายไปได้แล้ว 3 ครั้ง

- ด้านผลกำไร ในระยะแรกการผลิต กล้วยอบพลังแสงอาทิตย์ยังได้กำไรน้อยด้วยต้อง ซื้อกล้วยดิบมาราคาแพง และบางครั้งคัดกล้วย ขนาดเล็กเกินไป นำมาอบทำให้ขายไม่ได้ราคาได้ แก้ไขปัญหาไปเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันมีผู้ที่จะมาส่ง กล้วยดิบให้ที่อาคารแปรรูปอาหารในราคาหวีละ 3.00 บาท ถูกลงกว่าเดิมถึงหวีละ 1.50 บาท คงจะทำให้ การผลิตในครั้งต่อไปมีผลกำไร

- ด้านความสามารถในการดำเนินการ สหกรณ์แปรรูปอาหาร ด้วยกลุ่มสตรีแปรรูปอาหาร เพิ่งก่อตั้งได้ไม่นานและยังไม่ได้ทำหน้าที่อย่างจริงจัง ด้านการบริหารจัดการการทำกล้วยอบ สามารถทำ ได้ดีส่วนการบริหารกองทุนหมุนเวียนยังทำได้ไม่ด้นัก ได้เชิญให้สหกรณ์อำเภอมาช่วยแนะนำและดูแลแล้ว

- สร้างอาคารแปรรูปอาหาร 1 หลัง พร้อม ติดตั้งไฟฟ้า และอุปกรณ์การผลิตกล้วยอบอย่าง ครบถ้วน

- สร้างตู้อบกล้วยพลังแสงอาทิตย์ จำนวน 8 ตู้ ราคาถูกใช้งานได้อย่างดี

- การทำขนมเรียงเล็ด แม่บ้านส่วนใหญ่ ทำได้คุณภาพดีพอที่จะส่งไปขายที่แหล่งรับซื้อใหญ่ ในกรุงเทพฯ กำลังรอผลการประเมินคุณภาพขนม เรียงเล็ด และการกำหนดราคารับซื้อ

9. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

1. ปัญหาการผลิตกล้วยอบ และการส่งขาย การบริหารจัดการการสหกรณ์แปรรูปอาหาร

ในระยะแรกของการผลิตกล้วยอบ แม่บ้านยังทำกล้วยอบไม่ได้คุณภาพดีเท่ากันทุก ๆ ครั้ง ฝีมือยังไม่คงที่ แก้ไขโดยเชิญวิทยากรมา อบรมเพิ่มเติม แก้ไขข้อบกพร่องในกระบวนการผลิต

2. การผลิตกล้วยอบยังไม่ได้ทำต่อเนื่อง เนื่องจากหยุดไปทำนา ได้กระตุ้นให้ผลิตให้สม่ำเสมอจึงจะรักษาตลาดที่นำไปส่งไว้ได้ แม่บ้านจะ พยายามผลิตอย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาการผลิตขนมเรียงเล็ด แม่บ้าน บางคนยังทำขนมเรียงเล็ดคุณภาพยังไม่ได้ มาตรฐาน โดยทำแผ่นหนาเกินไป และแน่นเกินไป ทำให้เมื่อนำมาทอดไม่พองเต็มที่ เป็นเพราะเป็น งานที่ต้องใช้ความปราณีต ซึ่งแม่บ้านไม่เคยทำงาน ปราณีตมาก่อน จึงต้องใช้เวลาในการฝึกหัดทำงาน กว่าที่จะได้มาตรฐาน วิธีแก้ไขโดยให้แม่บ้านที่ทำได้

มาตรฐานแล้วมาสอนและฝึกหัดแม่บ้านที่มีมือยังไม่ได้มาตรฐาน และฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ

4. ปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียน คณะกรรมการบางคนยังไม่เข้าใจได้เชิญสหกรณ์อำเภอมาแนะนำ แก้ไขปัญหาอีกครั้ง

10. งานที่ส่งต่อ

1. ขอให้สหกรณ์อำเภอ ช่วยดูแลต่อเรื่องการสหกรณ์การทำกล้วยอบ

2. ขอให้พัฒนากรช่วยประสานงาน ดูแลด้านกระบวนการผลิตกล้วยอบต่อไป

3. ขอให้คณะกรรมการหมู่บ้านกลุ่มแม่บ้าน ช่วยดูแล อาคารแปรรูป ตู้อบกล้วย อุปกรณ์ของใช้ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ เป็นสมบัติของรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป

สรุปผลการดำเนินงาน

1. **ชื่อโครงการ :** โครงการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหมู่บ้าน

2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ**

2.1 น.ส.มณีรัตน์ ภาคฐป ประธานฝ่าย

2.2 น.ส.วารีย์ กังใจ กรรมการและเหรัญญิก

2.3 น.ส.จินตนา วัชรสินธุ์ กรรมการและเลขานุการ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่มีอายุ 2-3 ปี ในหมู่บ้านมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อย่างเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป โดยเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อให้ใช้เวลาในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่

3.3 เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัย รวมทั้งการเฝ้าระวังทางโภชนาการและการจัดให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับอาหารตามหลักโภชนาการ

3.4 เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้องค์กรท้องถิ่นช่วยตนเองและมีส่วนร่วมมีอในการพัฒนาเด็ก

4. แผนการดำเนินงาน

1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2534-กันยายน 2535

กิจกรรม	2534			2535								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ติดต่อประสานงาน และเตรียมการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อใต้	←-----→											
2. ทำการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				←-----→								
3. ติดตามการก่อสร้าง อบรม ผดด.				↔	↔	↔						
4. เปิดสถานรับเลี้ยงเด็ก				←-----→								
5. ติดตามการดำเนินงานของ ผดด. และกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก ครั้งที่ 1							←-----→					
6. ติดตามการดำเนินงานของ ผดด. และกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กครั้งที่ 2									←-----→			
7. ประเมินผลและสรุปโครงการ											←-----→	

5. กิจกรรมดำเนินงาน

- 5.1 ประธานฝ่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับพัฒนากรอำเภอพบกรรมการหมู่บ้านเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ (ธค. 2534-มค. 2535)
- 5.2 สำรวจเด็กก่อนวัยเรียน (ธค. 2534)
- 5.3 ตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก (มค. 2535)
- 5.4 คัดเลือกสถานที่ก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้างอาคาร (กพ.-พย. 2535)
- 5.5 อบรมและนำคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก ศึกษาดูงาน (มีค. 35)
- 5.6 เตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และตกแต่งสถานที่ในศูนย์และบริเวณศูนย์ฯ (มีค.-พค. 2535)
- 5.7 รับสมัครเด็กก่อนวัยเรียน (มีค.-พค. 2535)
- 5.8 ทดลองเปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (12 พค. 2535)
- 5.9 ทำพิธีเปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเริ่มดำเนินการรับเลี้ยงดูเด็กแบบไปเช้า-เย็นกลับ (ก.ค. 2535)
- 5.10 ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผดด.
- 5.11 สรุปผลการดำเนินงาน

ลักษณะอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร

1) สถานที่

มีพื้นที่ 2 งาน 50 ตารางวา เป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง ด้านหน้า ติดถนนในหมู่บ้าน การคมนาคมสะดวก รอบอาคารเป็นสนามหญ้า ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา พื้นที่ในบริเวณศูนย์ฯ เป็นพื้นหญ้าเรียบ ด้านหน้าอาคารมีอุปกรณ์ของเล่นกลางแจ้ง มีรั้วรอบทำด้วยไม้ไผ่เป็นแบบโปร่งแข็งแรง รั้วรั้วปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

แข็งแรง ไม้กลอนปิด, ทางเท้าจากประตูรั้วมายังตัวอาคารเป็นถนนดิน

2) อาคาร

เป็นอาคารชั้นเดียว ขนาดกว้าง x ยาว 6.5 x 8 เมตร 1 หลัง ห้องส้วมห้องน้ำ สร้างด้วยอิฐฉีกผิวขาว โครงเหล็กหลังคากระเบื้องพื้นซีเมนต์ มีหน้าต่าง 6 ช่อง ประตู 1 ช่อง มีทางเท้ารอบอาคารเรียนเป็นถนนซีเมนต์กว้างประมาณ 1.5 เมตร ตัวอาคารทาสีเขียวอ่อนอาคารเรียนประกอบด้วยห้องเรียน และห้องประกอบ

2.1 ห้องเรียน

- ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างประมาณ 6.5 x 8 เมตร
- ไม่มีเพดานหลังคาเป็นโครงเหล็ก สูงจากพื้นประมาณ 3.5 เมตร

- มีหน้าต่าง จำนวน 6 หน้าต่าง
- ประตูจำนวน 1 ประตู บานประตูสามารถปิดล็อกได้

- มีดวงไฟ (หลอดฟลูออเรสเซนต์) 2 ดวง มีพัดลม เพดาน 2 ตัว

- ผ้าม่านห้องทาสีเขียวอ่อนเย็นตา
- พื้นห้องเป็นพื้นซีเมนต์ มีเสื่อน้ำมันปูทับ

- มีชั้นวางอุปกรณ์ของห้องและวางของใช้ส่วนตัวของเด็ก

ภายในห้องเรียนจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนแยกไว้ในตะกร้าเพื่อให้ผดด. สามารถนำไปใช้สอนเด็กได้ตามมุม เช่น อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์สร้างสรรค์ อุปกรณ์ภาษาไทย ฯลฯ ผ้าม่านห้อง มีบอร์ดสำหรับ ผดด. ติดผลงานเด็ก และสื่อที่แสดงถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2.2 ห้องประกอบ ได้แก่ ห้องน้ำ-ห้องส้วม ห้องนอน ห้องอาหาร

- ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกจากกันอยู่ด้านหลังอาคารเรียนมีโถส้วมและอ่างน้ำสำหรับเด็ก

- ห้องนอน อยู่ในห้องเดียวกับห้องเรียน มีผ้าปูที่นอน เสื้อ หมอน ผ้าห่ม
- ห้องอาหาร ใช้ห้องเดียวกับห้องเรียน รับประทานอาหารบนโต๊ะเรียน

3) วัสดุอุปกรณ์

3.1 อุปกรณ์ในอาคาร

- ชั้นวางของ จำนวน 2 ชั้น สำหรับวางอุปกรณ์เครื่องเล่น เครื่องใช้ในการหลับนอน เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร

- โต๊ะ โต๊ะสำหรับเด็กจำนวน 3 ตัว
- ตู้เก็บเอกสาร 2 บาน จำนวน 1 ตู้
- โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับ ครู (ผดต.)

จำนวน 1 ชุด

- นาฬิกา จำนวน 1 เรือน ติดผนัง
- เครื่องตกแต่งห้อง เช่น ภาพ

การ์ตูน

- พัดลมเพดาน 2 ตัว
- เครื่องชั่งน้ำหนักเด็ก และเครื่อง

วัดส่วนสูงเด็ก จำนวน 1 ชุด

- เครื่องมือในการทำความสะดวก

เช่น ผ้าเช็ดตัวเด็ก สบู่ เป็นต้น

3.2 อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน

- อุปกรณ์ทางด้านศิลปะ เช่น กระดาษภาพระบายสี สีเทียน สีน้ำ พู่กัน กรรไกร ดินน้ำมัน ภาพลายเส้น ดินสอ

- อุปกรณ์ด้านคณิตศาสตร์ เช่น โดมิโน จิ๊กซอ ไม้บรรทัด และอุปกรณ์การนับ

- อุปกรณ์ประเภทดนตรี เช่น เครื่องเล่นวิทยุ เทปคาสเซ็ท ฉิ่งไม้กระทบ กระดิ่ง

- อุปกรณ์มุมภาษาไทย เช่น ภาพสัตว์ ภาพอาหารผักและผลไม้ ตัวอักษร บัตรคำ

- ของเล่นเสริมพัฒนาการด้านสังคม เช่น เสื้อผ้าเด็ก-ผู้ใหญ่ รองเท้า โทรศัพท์ เครื่องมือแพทย์ ภาพของใช้ในชีวิตประจำวัน ภาพความ

สัมพันธ์ภายในบ้าน ภาพบทบาทของคนในสังคม ภาพวันสำคัญ

- ของเล่นประเภทบ้าน เกมสั
ประเภทที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อ เป็นต้น

3.3 อุปกรณ์นอกอาคาร

- ของเล่นกลางแจ้ง เช่น ถังลอด ซิงช้า กระดานหก ป้อทราย

3.4 อุปกรณ์งานครัว

ประกอบด้วยถาดหลุมใส่อาหารเด็ก ตะหลิว ทัพพี แก้วน้ำพลาสติก

4) บุคลากร

บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ คณะกรรมการศูนย์ 9 คน และคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 คน มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการงานของศูนย์

คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคือได้

1. นายจำลองปราบณรงค์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) ประธาน
2. นายประจวบ เทพวาที รองประธาน
3. นายสุภาพ แสนสุข เลขานุการ
4. นายสังข์ แสนสุข เหมัญญิก
5. นายมน สหิสนา ประชาสัมพันธ์
6. นางจำปี ผกาวัลย์ "
7. นางยุพา สมหวัง กรรมการ
8. นายสมเดช ทอดยอด "
9. นางสาวเรียง สุขสำราญ "

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนค้อเหนือ
ประธานที่ปรึกษา
2. อาจารย์สุมาลี ลครราช
ครูโรงเรียนค้อเหนือ อ.เมือง จ.ยโสธร
3. พระอาจารย์คำมอญ ปัญโญ
เจ้าอาวาสวัดพระธาตุ หมู่ 4 ต.ค้อเหนือ
4. สาธารณสุขตำบล ต.ค้อเหนือ
อ.เมือง จ.ยโสธร

4.2 ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คือ ผู้ดูแลเด็ก 2 คน คือ

1. นางวงเดือน ศรีชมภู
2. น.ส.สมจันทร์ สายงาม

บุคลากรได้ผ่านการอบรม ศึกษา
ดูงาน และการฝึกปฏิบัติงานในสถานเลี้ยงเด็ก 5 วัน

หัวข้ออบรม :

- การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- การดำเนินงานในศูนย์

หน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก (ผดต.)

1. รับเด็กจากผู้ปกครองทุกเช้า

2. ทำความสะอาดภายในศูนย์ เตรียมน้ำดื่ม
น้ำใช้

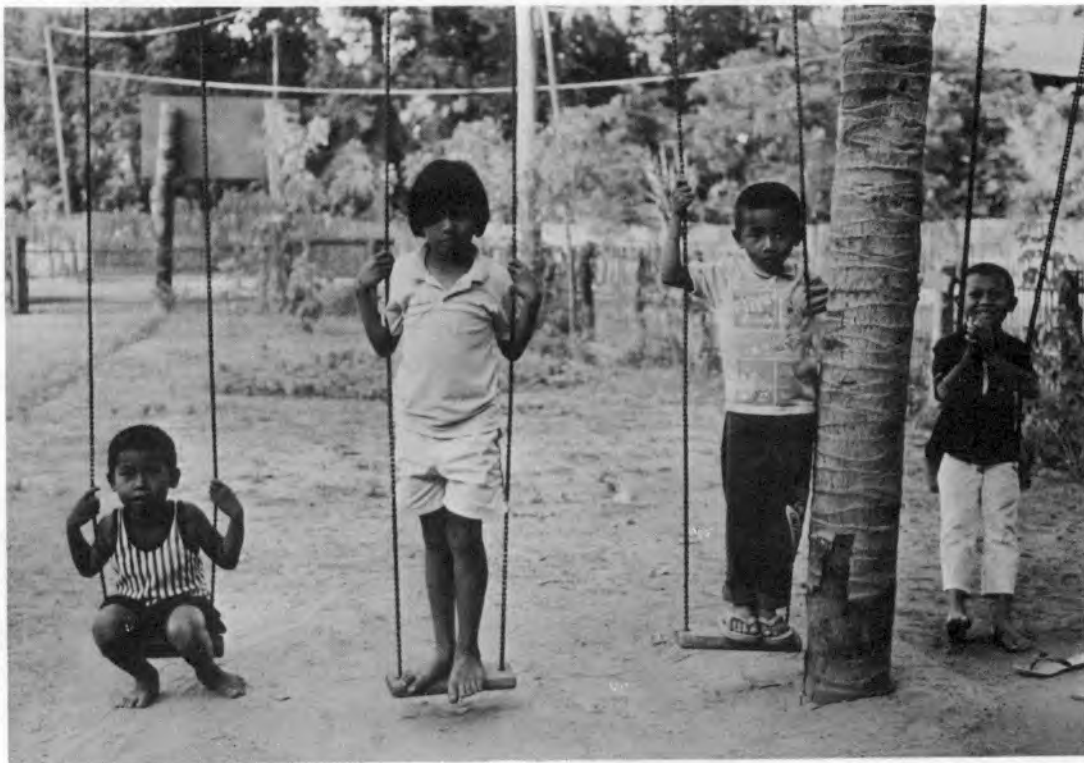
3. ให้เด็กเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์
4. ตรวจสอบความสะอาดของร่างกาย
5. อบรมเลี้ยงดูเด็กตามตารางการปฏิบัติงาน
ที่กำหนดไว้ (คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ
ได้ทำแนวทางการจัดกิจกรรมอบรมเลี้ยงดูเด็กให้
แก่ผดต. 1 เดือน)

6. จัดทำบัญชีเรียกชื่อเด็กในศูนย์, สมุดบันทึก
ประจำวัน

7. จัดบริเวณศูนย์ ปลูกไม้ประดับ
8. ดูแลเรื่องอาหารกลางวัน อาหารเสริมเด็ก
9. จัดวัสดุอุปกรณ์เครื่องเล่นเด็กให้เป็น
สัดส่วน ไม่ปะปนกันและบำรุงรักษาให้คงทน
10. ทำบัญชีรับจ่ายเงินบำรุงศูนย์

โภชนาการและการเฝ้าระวังโรคทางโภชนาการ

1. จัดอาหารกลางวันสำหรับเด็กทุกวัน
2. จัดอาหารเสริมสำหรับเด็กวันละ 2 มื้อ
3. ชั่งน้ำหนักเด็กทุกเดือน วัดส่วนสูง ทุก 6
เดือน

แนวทางการจัดกิจกรรมประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
(ตัวอย่าง 1 อาทิตย์)

สัปดาห์ที่	กิจกรรม	อุปกรณ์
วันจันทร์	<p>8.30-9.00 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ</p> <p>9.00-9.30 น. อาหารเสริม (นม 1 แก้ว)</p> <p>9.30-10.30 น. ปฐมนิเทศ โดย ผดด. แนะนำชื่อและนามสกุล ผดด. แนะนำชื่อศูนย์ พาเด็กเดินชมรอบ ๆ สถานที่, ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง</p> <p>10.30-11.00 น. กิจกรรมเข้าจังหวะ</p> <p>11.00-11.30 น. อาหารกลางวัน (เส้นใหญ่ราดหน้า)</p> <p>11.30-14.00 น. นอน</p> <p>14.00-14.30 น. อาหารว่าง (ส้ม 1 ลูก)</p> <p>14.30-15.30 น. สนทนาเรื่อง ตัวเลข</p>	<p>เทปเพลง</p> <p>บัตรชื่อประจำตัวเด็ก</p> <p>เทปเพลง ฉิ่งฉาบ</p>
วันอังคาร	<p>8.30-9.00 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ ตรวจร่างกาย หัดกายบริหารประกอบจังหวะ</p> <p>9.00-9.30 น. อาหารเสริม (นม 1 แก้ว)</p> <p>9.30-10.30 น. เล่านิทานเรื่อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>10.30-11.00 น. กิจกรรมกลางแจ้ง ให้เล่นในสนาม</p> <p>11.00-11.30 น. อาหารกลางวัน (ข้าว, แกงจืดตำลึง, ผัดผักทอง)</p> <p>11.30-14.00 น. นอน</p> <p>14.00-14.30 น. อาหารว่าง (กล้วยน้ำว้า 1 ลูก)</p> <p>14.30-15.30 น. สนทนาเรื่อง สัตว์เลี้ยง</p>	<p>เทปเพลง, ไม้กระทบ, ฉิ่ง</p> <p>หนังสือ ภาพ เชิดหุ่น</p> <p>ภาพสัตว์เลี้ยง บัตรคำ</p>
วันพุธ	<p>8.30-9.00 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ ตรวจร่างกาย หัดกายบริหาร</p> <p>9.00-9.30 น. อาหารเสริม (นม 1 แก้ว)</p> <p>9.30-10.30 น. เกมการศึกษา ทายเรื่องอะไรเอ่ย</p> <p>10.30-11.00 น. กิจกรรมกลางแจ้ง เล่นเกม</p> <p>11.00-11.30 น. อาหารกลางวัน (ผัดไทยใส่ไข่)</p>	<p>เทปเพลง</p> <p>บัตรรูปภาพต่าง ๆ ภาพสัตว์ สิ่งของที่เป็นชุด</p>

ลำดับที่	กิจกรรม	อุปกรณ์
11.30-14.00 น. 14.00-14.30 น. 14.30-15.30 น.	นอน อาหารว่าง (แตงโม 1 ชิ้น) กิจกรรมประกอบเข้าจังหวะ แสดงท่าทางประกอบเพลง เลียนแบบสัตว์	เทป ดิ่งฉาบ
วันพฤหัสบดี 8.30-9.00 น. 9.00-9.30 น. 9.30-10.30 น. 10.30-11.00 น. 11.00-11.30 น. 11.30-14.00 น. 14.00-14.30 น. 14.30-15.30 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ ตรวจร่างกาย หัดกายบริหาร อาหารเสริม (นม 1 แก้ว) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แบ่งเป็น 3 มุม ดูนั่งสีรูปภาพ บันดินเหนียว ต่อบล็อก กิจกรรมกลางแจ้งให้เล่นในสนาม อาหารกลางวัน นอน อาหารว่าง (กล้วยบวชชี 1 ถ้วย) กิจกรรมเข้าจังหวะ พูดคำคล้องจองเกี่ยวกับความเอื้อเพื่อ เลียนแบบสัตว์	เทปเพลง กระดาษวาดรูป, ดินเหนียว บล็อกสี, หนังสือ
วันศุกร์ 8.30-9.00 น. 9.00-9.30 น. 9.30-10.30 น. 10.30-11.00 น. 11.00-11.30 น. 11.30-14.00 น. 14.00-14.30 น. 14.30-15.30 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ ตรวจร่างกาย หัดกายบริหาร อาหารเสริม (นม 1 แก้ว) สนทนาเรื่องสัตว์เลี้ยง กิจกรรมกลางแจ้ง เล่นเกม งูกินหาง ฯลฯ อาหารกลางวัน นอน อาหารว่าง (ถั่วเขียวต้มน้ำตาล 1 ถ้วย) กิจกรรมอิสระ เล่นไม้บล็อก บ้านสมมุติ เล่นทราย หนังสือภาพ	เทปเพลง ภาพสัตว์เลี้ยง บล็อกไม้ หนังสือภาพ

6. สรุปผลการดำเนินงาน

6.1 ประชากรเป้าหมาย มีเด็กก่อนวันเรียน อายุ (2 1/2 ปี - 5 ปี) จำนวน 25 คนเข้ารับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อใต้

6.2 เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อใต้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ

(1) ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยจัดให้มีกิจกรรมกลางแจ้งเพลงเข้าจังหวะ กีฬา

(2) ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมโดย

1) ผดต.ดูแลเอาใจใส่เด็กที่รับเข้าศูนย์

2) ฝึกอบรมเด็กให้มีระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม

3) ฝึกให้รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4) ฝึกให้มีกิริยาจาสุภาพอ่อนน้อม

(3) ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา โดย

1) ส่งเสริมกิจกรรมการเล่นประเภทสร้างสรรค์ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อ โดมิโน จิ๊กซอ

2) ให้ความรู้ในเรื่องสัตว์ ผลไม้ วันสำคัญ ฯลฯ โดย ผดต. จะเล่านิทาน สอนเล่นเกม ให้ความรู้จากหนังสือ

(4) ได้รับการดูแลทางด้านโภชนาการโดย

1) จัดอาหารกลางวันสำหรับเด็กทุกวัน

2) อาหารเสริมวันละ 2 มื้อ

6.3 ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการดูแลเด็ก โดย

- สามารถจัดตั้งกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้และกรรมการทุกคนมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อใต้

- ชาวบ้านร่วมแรงร่วมใจกันบริจาคเงินสิ่งของสร้างรั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพึงพอใจในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ชาวบ้านบริจาคเงินในการขุดเจาะบ่อบาดาลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 ที่

- สามารถจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กได้เงินเป็นจำนวน 5047 บาท

6.4 ริเริ่มการหารายได้เพื่อให้ศูนย์สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดย

- เก็บเงินค่าบำรุงศูนย์จากผู้ปกครองเด็กวันละ 2 บาท/คน

7. การประเมินสถานเลี้ยงเด็ก

7.1 สถานที่ตั้ง

- อยู่ในย่านชุมชน
- มีความปลอดภัย ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่น กองไม้ หรือต้นไม้ขึ้นรก

- มีพื้นที่สนามเด็กเล่น

- มีต้นไม้ร่มรื่นและมีไม้ดอกประดับ

- มีรั้วโปร่งแต่แข็งแรงไม่มีช่องให้เด็กลอดประตูรั้วแข็งแรงสามารถล็อกคกนอนได้ มีความปลอดภัย

- มีเนื้อที่เพียงพอสำหรับเด็ก

- ห้องเรียน มีหน้าต่างมาก อากาศระบายดี มีแสงสว่างเพียงพอ

- มีประตูอย่างน้อย 2 บาน หรือมีทางออกฉุกเฉิน (ศูนย์เด็กบ้านค้อใต้มีประตู 1 ประตู)

- พื้นห้องเรียบเป็นปูนและปูด้วยเสื่อน้ำมัน

- มีที่ทิ้งขยะ

- มีห้องเรียน ห้องนอน และห้องรับประทานอาหาร (ใช้ห้องเดียวกันไม่กั้นฝาห้อง)

7.2 ผู้ดูแลเด็ก

7.2.1 อัตราส่วนผู้ดูแลเด็ก : จำนวนเด็กมีความเหมาะสม (ตามเกณฑ์ใช้ผดต 1 คน : เด็ก 20 คน)

7.2.2 ระดับความรู้ของผู้ดูแลเด็กอยู่ในระดับใช้ได้คือ ปวส. 1 คน, ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 1 คน

7.2.3 ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กมาก่อน : ได้เข้ารับการอบรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้และได้ฝึกการเลี้ยงเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านตาตทองจำนวน 5 วัน

7.2.4 ประสบการณ์ของผดต. ในการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็ก

7.2.5 การปฏิบัติงานของ ผดต.

- สามารถทำหน้าที่ ผดต. ได้ แต่ไม่ครบถ้วนตามแผนที่คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการเขียนไว้

7.3 การบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7.3.1 มีจำนวนเด็กมารับบริการตรงตามเป้าหมาย (ครบ เพราะเป็นระยะเริ่มแรกจึงไม่เน้นจำนวนเด็กมาก)

7.3.2 การประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำเป็นประจำทุกเดือน : จัดประชุมแต่ไม่ได้ทำทุกเดือน

7.3.3 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือ : ทำได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- พัฒนาชุมชน

- โรงเรียนประชาบาล

- สาธารณสุขตำบล

- วัด

7.3.4 กระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก : ทำโดย

- ชักชวนให้ชาวบ้านบริจาคที่ดินและร่วมกันก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ชักชวนให้ชาวบ้านบริจาคเงิน และร่วมกันก่อสร้างรั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ชักชวนให้ชาวบ้านบริจาคเงิน ซื้อปั้มน้ำที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ชักชวนให้ชาวบ้านร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็ก

7.3.5 ติดตามดูการทำงานของ ผดต. และแก้ปัญหาให้: ทำ แต่ปัญหาบางอย่างกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่สามารถแก้ไขได้

7.4 เด็ก

7.4.1 เด็กได้รับการดูแลทางด้านโภชนา- การ โดย

- จัดอาหารกลางวัน และอาหาร เสริม 2 มื้อ

7.4.2 ความสะอาดเด็ก : อยู่ในระดับ ปานกลาง

7.4.3 กิจกรรมในศูนย์ส่งเสริมพัฒนา การเด็กอยู่ในระดับปานกลาง คือ

- พัฒนาการทางด้านร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่

- พัฒนาการด้านนิสัยส่วนตัว และด้านการปรับตัว

- พัฒนาการทางสติปัญญาและ ภาษา

7.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็ก และเด็กอยู่ในระดับปานกลาง

8. ปัญหาและอุปสรรค

8.1 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก ยังมี ประสบการณ์ในการดำเนินงานน้อยการดูแลและ ให้คำแนะนำแก่ ผดต. จึงยังทำได้ไม่เต็มที่ รวมทั้ง การจัดตั้งกองทุนสำหรับเด็กน้อย

8.2 ผดต. ผ่านการอบรมในเรื่องเลี้ยงดูเด็ก จากมหาวิทยาลัยเพียง 2 วัน และได้ฝึกการจัด กิจกรรมการเลี้ยงดูเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน

ตาดทองอีก 5 วัน ซึ่งนับว่าน้อยการดูแลเด็กจึงทำ ได้ไม่เต็มที่นัก ไม่สามารถนำอุปกรณ์การเรียน การสอนที่โครงการฯ จัดไว้ให้นำออกมาใช้ประโยชน์ ได้เต็มที่ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กตามตารางการปฏิบัติ งานที่กำหนดไว้ครบถ้วนและผดต. ยังไม่เคยผ่านการอบรมในเรื่องผลิตสื่อ. ทำให้ไม่สามารถผลิต สื่อสอนเด็กได้การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับตัวเด็ก จัด ทำบางส่วนไม่ได้ทำต่อเนื่อง

8.3 มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ห่างไกลจาก หมู่บ้านคือได้ทำให้การติดตามผลงานทำได้เป็นช่วงๆ ไม่สามารถติดตามให้คำแนะนำได้ตลอด

8.4 ค่าตอบแทนที่โครงการฯ ให้แก่ ผดต. มี จำนวนน้อย เกินไปไม่เหมาะกับค่าครองชีพ ปัจจุบันและปริมาณงาน

8.5 ผู้นำท้องถิ่นยังให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กได้ไม่เต็มที่

9. งานที่ส่งต่อและข้อเสนอแนะ

9.1 พัฒนาชุมชนรับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านคือได้ต่อไป และมีพัฒนาการตำบลคือเหนือ เป็นผู้ประสานงาน

- เป็นพี่เลี้ยงให้แก่ คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผดต.

- กระตุ้นให้คณะกรรมการศูนย์ฯ ประชุม ทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละครั้ง

- กระตุ้นให้ ผดต. จัดหาอุปกรณ์การเรียน ผลิตสื่อการเรียนเพิ่มเติม

9.2 ควรส่ง ผดต. เข้ารับการอบรม ที่จัดโดย พัฒนาชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประสพ- การณ์เพื่อเสริมพัฒนาการเด็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การป้องกันปัญหาสุขภาพ และอุบัติเหตุ

9.3 ควรจัดตั้งกองทุนสำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กเร็วขึ้นโดยได้รับความร่วมมือจากกรรมการหมู่บ้าน

9.4 การดูแลสุขภาพเด็ก การเฝ้าระวังทาง
โภชนาการ ควรได้รับความร่วมมือจากสถานอนามัย
ต.ค้อเหนือ โดยมาตรวจสุขภาพเด็กทุก 3-6 เดือน
และให้วัคซีน

9.5 ควรจัดทำตารางการจัดกิจกรรมการ
พัฒนาเด็กไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุปผลการดำเนินงาน

1. **ชื่อโครงการ :** โครงการจัดตั้งและดำเนินการ
หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ**

- 2.1 นางลัดดา สุขปรีดี
- 2.2 น.ส.สายใจ พัวพันธ์
- 2.3 น.ส.วริยา วชิราวัฒน์
- 2.4 น.ส.วรรณิภา อัครชัยสุวิกรม
- 2.5 นางตรุณี วัฒนศิริ

3. **วัตถุประสงค์**

เพื่อเผยแพร่ข่าวสารทางราชการและความรู้
เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัยและการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

4. **แผนการดำเนินงาน**

- 4.1 สำรวจสถานที่เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการ
กระจายข่าวสาร
- 4.2 จัดทำหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- 4.3 ฝึกอาสาสมัครในหมู่บ้านให้ทำหน้าที่
ควบคุมและเผยแพร่ข่าวสาร
- 4.4 จัดทำรายการสารคดี รายการเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตบนที่กเทปออกอากาศทุกวัน
- 4.5 ติดตามและประเมินงาน

5. **กิจกรรมดำเนินงาน**

- 5.1 มิถุนายน
- สำรวจสถานที่โดยใช้ศาลาอีสานเขียว
เป็นที่ติดตั้งอุปกรณ์การกระจายเสียง
- ประชุมแนะนำกรรมการหมู่บ้านผู้รับ-
ผิดชอบจำนวน 3 คน คือผู้ใหญ่บ้าน, นายประจวบ

และนายจำลอง จัดทำรายการ โดยแบ่งเป็น 2 ภาค
คือ

1. ภาคเช้า

7.30 น. เปิดข่าวสถานีวิทยุ
กระจายเสียง

8.00 น. เปิดเพลงชาติไทย

2. ภาคเย็น

18.00 น. - ประกาศข่าวหมู่บ้าน

18.30 น. - ถ่ายทอดข่าวราชการ
ทางสถานีวิทยุ

19.00 น. - รายการสารคดี

- รายการเพลง

5.2 กรกฎาคม - สิงหาคม

- จัดทำรายการสารคดีเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต บนที่กเทปเพื่อใช้เปิดในรายการ 'สุข
ภาพดีมีสุข' จำนวน 60 เรื่อง

5.3 สิงหาคม - กันยายน

- จัดทำรายการสารคดีเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต จำนวน 30 เรื่อง

5.4 ตุลาคม

- จัดทำรายการสารคดีเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต จำนวน 30 เรื่อง

- ติดตามการดำเนินจัดทำรายการ

6. **สรุปผลการดำเนินงาน**

6.1 ครุภัณฑ์ที่มอบให้หมู่บ้าน ดังนี้

- 1) เครื่องขยายเสียง จำนวน 1 เครื่อง
- 2) ลำโพงฮอร์น พร้อมยูนิท จำนวน 5 ตัว
- 3) ไมโครโฟน จำนวน 2 ตัว
- 4) วิทยุเทปบันทึกเสียง แบบคาร์เซท
จำนวน 1 เครื่อง

5) ชุดขยายเสียงลำโพงแบบหิ้วได้
จำนวน 1 เครื่อง พร้อมไมโครโฟน

6.2 ประชาชนให้ความสนใจรับฟังรายการ
เป็นอย่างดี

6.3 มีการใช้รายการขยายเสียงเพื่อกิจกรรม
ต่าง ๆ ได้แก่ การเปิดโครงการอบรมและประชุม
ชาวบ้านของโครงการเป็นครั้งคราว

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

7.1 กรรมการหมู่บ้านยังไม่ดำเนินการจัดทำรายการสารคดีเพื่อความรู้ได้เอง

7.2 บางครั้งมีการถ่ายทอดข่าวราชการจากสถานีวิทยุเพียงอย่างเดียว

7.3 ผู้รับผิดชอบนำอุปกรณ์เคลื่อนย้ายไปไว้ที่บ้านพัก ทำให้ไม่สะดวกต่อการดำเนินการ

รายชื่อรายการสารคดี “สุขภาพดีมีสุข”

1. โรคหืด
2. สีส้มอาหาร
3. สารตะกั่วในไข่เยี่ยวม้า
4. การดูแลรักษาฟันเด็กและทำอย่างไรฟัน
จึงจะขาว
5. ยาไทยที่ถูกมองข้าม
6. บุหรี่กับสุขภาพ
7. ไข่เลือดออก
8. หัดเยอรมัน
9. การดูแลรักษาเท้าสำหรับผู้ป่วยโรคเบา
หวาน
10. โรคเบาหวาน
11. ไปหาหมอ
12. จะเป็นสามี-ภรรยา และพ่อ-แม่ที่ดีได้
อย่างไร
13. ภาษาท่าทางนั้นสำคัญไฉน
14. จะวิตกกังวลกับความคิดของคนอื่นทำไม
15. ท่านเป็นผู้ใหญ่แล้วหรือยัง
16. วิธีโน้มน้าวใจสามี
17. คำชม... ใคร ๆ ก็อยากได้
18. ผู้หญิงแบบไหนที่ผู้ชายชอบ
19. ถ้ามัวแต่ตัวเองสักนิดก่อนคิดจะมีลูก
20. คำหวาน ๆ
21. ทำไมคนจึงชอบดูโศกนาฏกรรม
22. ความต้องการพื้นฐานทางด้านจิตใจของ
วัยรุ่น

23. คู่กันนั้นคืออะไร

24. การช่วยเด็กเอาชนะความกลัว

25. เมื่อคุณรู้สึกเบื่อหน่ายจะทำอย่างไรดี

26. การเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย
และความคิดของเด็ก

27. จะรักษาอย่างไรยามเจ็บป่วย

28. โรคหวัดและการรักษา

29. จะป้องกันโรคปอดหลังได้อย่างไร

30. หลอกหลวงทางการแพทย์

31. เผาปอด

32. สิว

33. การดูแลตนเองเมื่อมีอาการไข้

34. โรคเอดส์

35. สุขภาพผิว

36. สุขภาพดีมีสุข

37. ฉลากใบเบิกทางของผู้ซื้อ

38. โรคตาปลา-หูด

39. ไข้หวัด

40. สารอาหารในปลา

41. การออกกำลังกาย

42. สุขบัญญัติ 10 ประการ

43. โรคเรื้อน

44. ปวดฟัน

45. ไข่เลือดออก

46. แผลพุพอง

47. โรคท้องร่วง

48. เกี่ยวกับหญิงมีครรภ์กับการดูแลสุขภาพ

ฟัน

49. โรคอุจจาระร่วง

50. กระเทียมคุณค่าจากธรรมชาติเพื่อสุขภาพ

51. โรคไข้มองอักเสบ

52. กลิ่นปัสสาวะไม่อยู่

53. ฟันผุที่รากฟันในผู้สูงวัย

54. สารก่อมะเร็ง

55. การเลือกซื้ออาหารกระป๋องที่ถูกต้องวิธี

56. พันธุ์
57. การดูแลรักษาตนเองเมื่อมีอาการเสีง
แหบ
58. ยาแก้ไอเสบกับความเข้าใจผิดของ
ชาวบ้าน
59. อันตรายจากความอ้วน
60. โรคกระเพาะอาหาร
61. โรคปวดเข่า-ข้อเข่าเสื่อม
62. วิธีชะลอความแก่
63. จะแปร่งฟันเมื่อไรดี
64. การวิ่ง...ครั้งแรก
65. ตกขาว
66. ผงกรอบ
67. การดูแลและถนอมผิวพรรณเด็กและ
เด็กทารก
68. ทำอย่างไรเมื่อลูกเป็นไข้
69. อาการไข้หรืออาการตัวร้อนมากกว่าปกติ
70. น้ำอืดลม
71. การ 'แหวะ' ของเด็กทารก
72. การแพ้อาหาร
73. เด็กปัสสาวะรดที่นอน
74. สารก่อมะเร็งในอาหารรมควันและอาหาร
ปิ้ง-ย่าง
75. ลิว
76. การดูแลฟันน้ำนม
77. เมี่ยงคำ
78. อาหารปัจจัยหลักของชีวิต
79. ไขหวัดใหญ่
80. เชื้อรากับชีวิตความเป็นอยู่ของเรา
81. คนท้องกับ การวิ่งเพื่อสุขภาพ
82. ลูกน้อยในครรภ์กับพื้นที่แข็งแรง
83. น้ำส้มสายชู
84. การปวดประจำเดือนแบบปฐมภูมิ
85. ความรู้เกี่ยวกับ...ยา
86. อาการไข้
78. น้ำนม

88. กระเทียม
89. แปร่งสีฟันอาวุธคู่ปากของคุณ
90. เห็นอย่างใจสัน
91. น้ำอืดลมของต้องห้ามสำหรับเด็ก
92. ยาชุด
93. ความรู้เกี่ยวกับกับโรคเอดส์
94. การรักษาไตรกลีเซอไรด์ให้อยู่ในระดับที่
ปลอดภัย
95. น้ำมันรำข้าวกับโรคโคเลสเตอรอลสูงเลือด
96. วิธีตรวจสุขภาพหูดด้วยตนเอง
97. ระวังภัย! อาหารไหว้เจ้า
98. ลูกรักเป็นหวัดจะปฏิบัติอย่างไร
99. เป็นลมธรรมดา
100. ไม่จิ้มฟันสำคัญไฉน
101. ลมพิษ
102. วิธีแก้ไขและขจัดความเครียด -โรค
จิตสืดวงทวาร
103. ตัวจิ๊ด - พยาธิตัวน้อยที่ยังทำลาย
104. สารเคลือบร่องฟัน
105. ข้อดี และข้อเสียในการบริโภคผัก
106. โรคหวัด - ภูมิแพ้
107. เห็นมีพิษด้วยหรือ ?
108. เนื้อปลาที่มีประโยชน์อย่างไร
109. การดูแลตนเองเมื่อเป็นโรคกระเพาะ
อาหาร
110. ท้องเดินจากอาหารเป็นพิษ
111. การเลิกสูบบุหรี่ไม่ใช่เรื่องยาก
112. มากินปลากันดีกว่า
113. โรคไวรัสตับอักเสบนชนิดบี
114. ฝึฝักบัวกับตัวท่าน
115. โรคเหน็บชา
116. ข้อแพลงจากการเล่นกีฬา
117. การปฐมพยาบาลเมื่อข้อเท้าแพลง
118. อาการปวดคอ
119. ความเครียด (ตอนที่ 1)
120. ความเครียด (ตอนที่ 2)

สรุปผลการดำเนินงาน

1. **ชื่อโครงการ :** โครงการจัดตั้งและดำเนินการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน

2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ**
น.ส.วาณี ฐาปนวงศ์คานติ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในหมู่บ้านค้อใต้ไม่ให้ล้าหลัง

3.2 เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน

3.3 เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและผ่อนคลายความเครียดแก่ชาวบ้าน

4. แผนดำเนินงาน

4.1 มกราคม 35 เริ่มโครงการห้องสมุด จัดหาสถานที่และครุภัณฑ์

4.2 กุมภาพันธ์-มิถุนายน 35 จัดหาหนังสือทุกประเภทให้บริการ

4.3 กรกฎาคม-ตุลาคม 35 เปิดให้บริการแก่ชาวบ้าน

4.4 ตุลาคม-ธันวาคม 35 ติดตามและประเมินผล พร้อมปรับปรุง

5. กิจกรรมที่ดำเนินงาน

5.1 มกราคม 35 สำรวจสถานที่โดยต่อเติมเป็นห้องขนาด 3.6 x 3.7 เมตร จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทำชั้นหนังสือชั่วคราว 3 ชั้น เป็นเสาไม้ปูด้วยแผ่นกระเบื้อง ขนาด 3.6 x .3 x 1.2 เมตร

5.2 กุมภาพันธ์-มิถุนายน 35 จัดหาหนังสือทุกประเภทลงทะเบียนพร้อมติดรับและบัตรยืมประมาณ 550 เล่ม และรับบริจาควารสารฉบับล่วงหน้า ประมาณ 200 ฉบับ

5.3 กรกฎาคม 35

- นำหนังสือที่ดำเนินการ เรียบร้อยจัดขึ้นและตกแต่งห้องสมุดให้นำเข้าใช้ ขอยืมสื่อ

ชาวบ้านมาปูพื้นชั่วคราว และทำพิธีเปิดพร้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วันที่ 13 กรกฎาคม 2535

- มอบให้คุณดวงเดือนเจ้าหน้าที่ศูนย์เด็กเล็กเป็นผู้ดูแลและให้บริการชั่วคราว

5.4 กันยายน 35 ปรับปรุงห้องให้เจาะหน้าต่าง 2 บาน เพื่อให้ห้องสว่างและอากาศถ่ายเทสะดวก

5.5 ตุลาคม 35

- ติดตามการให้บริการ และนำหนังสือเพิ่มเติมอีกประมาณ 250 เล่ม พร้อมการ์ตูนและหนังสือแบบเรียนประมาณ 100 เล่ม

- ทำชั้นวางหนังสือใหม่ด้วยเหล็กฉากปูด้วยไม้อัด

- ปูพื้นห้องด้วยเสื่อน้ำมัน

- วางระเบียบ และกำหนดเวลาเปิด-ปิดห้องสมุด

- มอบให้ นายสุภาพ แสนสุข เป็นบรรณารักษ์รับผิดชอบและน.ส.สมจันทร์สายงาม เป็นผู้ช่วย

6. สรุปผลการดำเนินงาน

6.1 มีหนังสือแบ่งเป็นหมวดระบบตีวี่ประมาณ 800 เล่ม (ลงทะเบียนในสมุด)

6.2 หนังสือการ์ตูน, แบบเรียน, วารสารฉบับล่วงหน้า ประมาณ 300 เล่ม

6.3 มีผู้เข้าใช้ประมาณวันละ 5-10 คน

6.4 มีการยืมจากสถิติในสมุด ประมาณ 50 ครั้ง (สำรวจเมื่อ ตุลาคม 2535)

6.5 มีบรรณารักษ์และผู้ช่วย ที่มอบหมายแน่นอน (รายชื่อ 5.5)

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

7.1 เนื่องจากการต่อเติมห้องครั้งแรกฝาผนังไม่เหมาะสมที่จะเป็นห้องสมุด จึงเสนอให้เจาะหน้าต่าง (ดำเนินการเสร็จแล้ว)

7.2 ชั้นหนังสือชั่วคราวไม่มั่นคงจึงจัดทำด้วยเหล็กฉากปูด้วยไม้อัด

7.3 การดำเนินการครั้งแรกล่าช้ากว่าโครงการอื่น เพราะเป็นงานเสริมของงานประชาสัมพันธ์ จึงไม่มีกรรมการดำเนินการ และงบประมาณได้น้อย เมื่อเร่งจัดทำให้เสร็จเพื่อเปิดเดือนกรกฎาคม 35 จึงขาดบรรณารักษ์รับผิดชอบโดยตรง และถ้าจะให้งานดำเนินตามวัตถุประสงค์ ครัวที่อ่านหนังสือพิมพ์ พร้อมงบประมาณสำหรับการบอกรับ น.ส.พ. รายวันตลอดปีอย่างน้อย 1 ฉบับ เป็นเงิน 1,825.- บาท

7.4 เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว ครัวมีติดตามผลงานต่อเนื่อง เพื่อให้หนังสือได้เผยแพร่ทั่วถึง และไม่สูญหาย สำหรับบรรณารักษ์ ครัวให้ออกสื่เข้ารับการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือสถาบันที่เปิดสอนจัดอบรมเป็นครั้งคราว จะได้นำความรู้มาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ

สรุปผลการดำเนินงาน

1. ชื่อโครงการ : โครงการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาการ
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ
  - 2.1 นางรวิวรรณ เผ่ากัณหา ประธานกรรมการ
  - 2.2 นางสาวบุญใจ ศรีสถิตยีนรากร กรรมการ

- 2.3 นางสาวกนกนุช ชื่อเลิศสกุล กรรมการ
- 2.4 นางกฤษณี จริยาญาติเลิศ กรรมการ
- 2.5 นางสาวจุฬาลักษณ์ บารมี กรรมการ และเลขานุการ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ประชาชนหมู่บ้าน ค้อใต้ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) การเกษตรผสมผสาน
- 2) การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงปลา และไก่พื้นเมือง
- 3) การปลูกกล้วย
- 4) การทำผลิตภัณฑ์จากกล้วยและอื่น ๆ
- 5) การสหกรณ์
- 6) การขายและการตลาด
- 7) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน
- 8) การพัฒนาแหล่งน้ำและการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

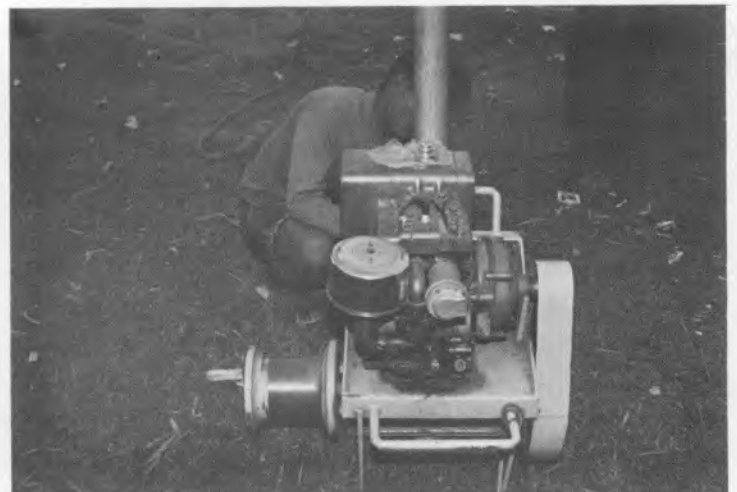
3.2 เพื่อให้ประชาชนหมู่บ้านค้อใต้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรแบบผสมผสาน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.3 เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมทุกด้าน

4. แผนการดำเนินงาน

รายการ	2534			2535							หมายเหตุ		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.
1. วางแผนการดำเนินงานโดยรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	←	→											
2. ประสานงานกับกรรมการหมู่บ้าน	←	→											
3. ประชุมกับกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อวางแผนการปฏิบัติ			←	→									
4. ดำเนินการฝึกอบรมโครงการด้านต่าง ๆ					←	→							
5. สรุปและประเมินผล												←	→

5. **กิจกรรมการฝึกอบรมและพัฒนาวិชาการ**
 ได้กำหนดโครงการฝึกอบรมย่อยเพื่อพัฒนา
 ความรู้ ทักษะคิด และฝึกทักษะการปฏิบัติในด้าน
 ต่าง ๆ ดังนี้
- 5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำและชุดเจาะบ่อบาดาล
- 5.2 การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 บ้านค้อใต้
- 5.3 การเกษตรผสมผสาน การเลี้ยงสุกร การ
 เลี้ยงปลา และไก่พื้นบ้าน
- 5.4 การปลูกกล้วย
- 5.5 การอบรมเชิงปฏิบัติการทำขนมเรียงเส็ด
 และกล้วยอบโดยดูจากพลังแสงอาทิตย์
- 5.6 การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อจัดขาย และการ
 สหกรณ์
6. **สรุปรายละเอียดของแต่ละโครงการย่อย**

หัวข้อการอบรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	จำนวนผู้เข้าอบรม	สรุปและประเมินผล
<p>1. การอบรมการเจาะบ่อบาดาล เนื้อหา</p> <p>1.1 การเลือกทำเลการขุดเจาะ บ่อบาดาล</p> <p>1.2 วิธีการขุดเจาะบ่อบาดาล และการใช้อุปกรณ์เสริม อื่น ๆ ส่งการขุดเจาะบ่อบาดาล</p>	<p>ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเจาะ บ่อบาดาลได้</p>	19-28 ก.พ. 35	10 คน	<p>ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจ และสามารถขุดเจาะบ่อบาดาล ในหมู่บ้าน</p>
<p>2. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านค้อใต้ เนื้อหา</p> <p>2.1 นโยบายและวิธีการพัฒนา เด็กก่อนวัยเรียน</p> <p>2.2 บทบาทหน้าที่ของกรรมการ พัฒนาศูนย์เด็กเล็กและการ ดำเนินงานของศูนย์</p>	<p>1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม ตระหนักถึงความสำคัญของ พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน</p> <p>2. บอกบทบาทหน้าที่ของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กได้</p> <p>3. เฝ้าระวังภาวะโภชนาการ ในเด็กก่อนวัยเรียนได้</p> <p>4. มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจร่วมกัน</p>	23-25 ก.พ. 35	12 คน	<p>ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความ เข้าใจและสนใจในงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเป็นอย่างดี</p>

หัวข้อการอบรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	จำนวนผู้เข้าอบรม	สรุปและประเมินผล
2.3 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน 2.4 โภชนาการและการเฝ้าระวังทางโภชนาการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน 2.5 พัฒนาการเด็ก อุบัติเหตุและโรคที่พบบ่อย 2.6 ศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	อุบัติเหตุและโรคที่พบบ่อยในเด็กก่อนวัยเรียน 5. จัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนได้			
3. การเกษตรผสมผสาน : ระหว่างสูตร ปลูกกล้วย ปลูกสววยและ การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง เนื้อหา 3.1 การเกษตรผสมผสาน 3.2 การเลี้ยงสุกรและการผสมพันธุ์ 3.3 การสร้างคอกสุกร 3.4 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง 3.5 การเลี้ยงปลาบึกอูยและปลาสววย 3.6 อาหารเสริมสำหรับปลา	เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรในคอกที่ถูกสุขลักษณะ 2. นำสิ่งปลูกจากคอกสุกรไปใช้ใน การเลี้ยงปลาได้ถูกต้อง 3. ดูแลและเลี้ยงไก่อบ้านเพื่อยังชีพได้	17-18 มค. 35 18-20 พค. 35	97 คน 35 คน	1. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการเกษตรผสมผสานมากขึ้น 2. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ เกี่ยวกับ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงปลา แบบผสมผสาน รวมทั้งการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองได้เป็นอย่างดี สนใจที่จะเข้าเป็นอาสาสมัคร ในโครงการในระยะเริ่มต้น จำนวน 10 ราย

หัวข้อการอบรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	จำนวนผู้เข้าอบรม	สรุปและประเมินผล
<p>4. การปลูกกล้วย เนื้อหา 4.1 การหาทำเลเพื่อการปลูกกล้วย 4.2 การคัดเลือกต้นกล้วย 4.3 การดูแล บำรุงและการเลือกจำหน่าย</p>	<p>เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกต้นกล้วยที่ถูกต้องวิธี รวมทั้งสามารถดูแลรักษาต้นกล้วยได้</p>	<p>17 พค. 35 14 มีค. 35</p>	<p>97 คน 10 คน</p>	<p>ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในวิธีการปลูกกล้วยและการดูแลต้นกล้วย รวมทั้งแจ้งความจำเป็นในการปลูกกล้วยในพื้นที่ของตนจำนวนมาก</p> <p>เป็นระยะของการสาธิตการปลูกกล้วยในแปลงทดลอง มีผู้เข้ารับการอบรมและชมการสาธิตน้อย เนื่องจากมีงานบุญในหมู่บ้าน</p>
<p>5. การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การแปรรูปอาหาร 5.1 การทำขนมเรียงเด็ด เนื้อหา - การเตรียมอุปกรณ์ - วิธีการทำ - การบรรจุและการจัดจำหน่าย 5.2 การผลิตกล้วยอบโดยตู้อบพลังแสงอาทิตย์ เนื้อหา 1. วิธีการเลือกกล้วยในการผลิตกล้วยอบ 2. วิธีการอบกล้วยด้วยตู้อบพลังแสงอาทิตย์</p>	<p>เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถทำขนมเรียงเด็ดได้อย่างประหยัดและมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน</p> <p>เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตกล้วยอบโดยตู้อบพลังแสงอาทิตย์</p>	<p>10-11 มค.35 8-10 สค.35 12-17 กค.35</p>	<p>23 คน 23 คน</p>	<p>ผู้เข้ารับการอบรมสามารถทำขนมได้ แต่ยังไม่ได้มาตรฐาน จึงให้มีการฝึกหัดทำต่อไป และมีภาคติดตามผลเป็นระยะ</p> <p>ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถในการผลิตกล้วยอบโดยใช้ตู้อบพลังแสงอาทิตย์อย่างถูกต้อง ได้มีการทดลองทำและนำไปปฏิบัติเพื่อจำหน่ายได้เป็นอย่างดี</p>

หัวข้อการอบรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	จำนวนผู้เข้าอบรม	สรุปและประเมินผล
3. วิธีการทำกล้วย 4. วิธีการบรรจุกล้วยลง ภาชนะบรรจุและการ จัดขาย				
6. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อการ จัดขายและการสหกรณ์ เนื้อหา 1. ขั้นตอนและวิธีการผลิต 2. หลักการสหกรณ์ เบืองตัน 4. การบริหารงานกลุ่ม 5. การจัดการกลุ่ม 6. การรวมกันซื้อรวมกันขาย	ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการจัดการขายผลิตภัณฑ์ จากการแปรรูป ภาครดำเนินงาน เกี่ยวกับสหกรณ์เลี้ยงหมู เลี้ยง- ปลา และการชุดเจาะบ่อบาดาล	9-10 กย. 35	32 คน	ผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจ เป็นอย่างดีและมีการจัดตั้งกลุ่ม สตรีสหกรณ์แปรรูปกล้วย นอกจากนี้ได้ให้สหกรณ์ของ หมู่บ้าน (ซึ่งได้จัดตั้งก่อนแล้ว) มาดูแลเกี่ยวกับการเลี้ยงหมู เลี้ยงปลา และการชุดเจาะบ่อ- บาดาลเพิ่มขึ้นด้วย

7. ปัญหาและอุปสรรค

7.1 การจัดอบรมไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากเป็นช่วงฤดูกาลทำนาต้องรอให้ชาวบ้านมีความพร้อมก่อนจึงสามารถดำเนินการได้

7.2 ไม่สามารถจัดอบรมแบบผสมผสานไปพร้อม ๆ กับหลายโครงการได้เนื่องจากวิทยากรและกลุ่มเป้าหมายต่างกัน จึงทำให้ต้องไปอบรมโครงการย่อย ๆ ในแต่ละฝ่ายหลาย ๆ ครั้งทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ควรได้มีการอบรมในภาพรวมอย่างน้อย 1-2 ครั้ง เพื่อให้แนวคิดกับชาวบ้านโดยทั่วไปก่อนมากกว่าเจาะจงกลุ่มเฉพาะเลย

8.2 ควรได้มีการสัมมนาพร้อมทั้งกับข้าราชการในท้องถิ่นทั้ง ต้องเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานต่อทั้งก่อนจะเริ่มโครงการและระยะปิดโครงการ เพื่อให้เกิดการเข้าใจตรงกันต่องานที่จะดำเนินการ ในพื้นที่เป้าหมาย

9. งานที่ส่งต่อ

9.1 ควรมีเยี่ยมติดตามผล โดยการสอบถามปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เพิ่มความรู้ความเข้าใจ

9.2 ประเมินความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่ได้ดำเนินการตามไปแล้วเพื่อจะได้ปรับแก้ไข หรือจัดความพึงพอใจความรู้เป็นระยะ

สรุปผลการดำเนินงาน

1. **ชื่อโครงการ :** โครงการชุดเจาะป้อนน้ำบาดาล

2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ**

- 2.1 นายมนตรี บุญเสนอ ที่ปรึกษา
- 2.2 นางสาวเพ็ญศิริ นิติมานพ ประธานกรรมการ
- 2.3 นางสาวฉันทนา จันทวงศ์ กรรมการ
- 2.4 นายอำนวยการ ไวยมุขี กรรมการและเลขาธิการ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อจัดหาน้ำเพื่อนำมาใช้ในการเกษตรกรรม

3.2 ผูกอบรมชาวบ้านให้สามารถใช้เครื่องมือเจาะป้อนน้ำบาดาลได้เอง

3.3 ส่งเสริมชาวบ้านให้รายได้และมีเงินทุนหมุนเวียนใช้ในหมู่บ้าน

3.4 แผนการดำเนินงาน (เอกสารแนบ)

4. กิจกรรมดำเนินงาน

4.1 พบคณะกรรมการหมู่บ้านพร้อมทั้งสำรวจปัญหาและความต้องการเรื่องน้ำของชาวบ้านพบว่าต้องการน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอในการทำนา

4.2 คัดเลือกชาวบ้านจำนวน 10 คน จัดส่งไปอบรมการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องเจาะที่จังหวัดร้อยเอ็ดระหว่างวันที่ 19-28 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นเวลา 10 วัน โดยมี อาจารย์มนตรี บุญเสนอ เป็นวิทยากรให้การอบรม

4.3 ส่งชาวบ้านผู้ผ่านการอบรมเจาะป้อนบาดาลเดินทางไปรับเครื่องเจาะป้อนบาดาล ที่จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 13-15 มีนาคม 2535

4.4 คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกับชาวบ้านผู้ผ่านการอบรมการเจาะป้อนบาดาล

สำรวจหาตำแหน่งที่จะเจาะป้อนน้ำบาดาลสาริต และได้ลงมือเจาะเป็นจำนวน 8 บ่อโดยบ่ออยู่ในที่นาและ 1 บ่อ จะอยู่ที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก

โดยมีอาจารย์มนตรี บุญเสนอ เป็นวิทยากรและให้คำปรึกษาในการสำรวจ รวมทั้งการเจาะตลอดเวลากัน 8 บ่อ

4.5 จัดส่งมอบเครื่องมือเจาะทั้งหมด จำนวน 29 รายการให้สหกรณ์หมู่บ้านเก็บรักษาไว้โดยมีระเบียบปฏิบัติในการเบิกจ่ายเครื่องมือดังกล่าวในการทำไปใช้เจาะ

รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม เจาะน้ำบาดาล

1. นายทวี ศรีคำใส หัวหน้าชุด
2. นายจันทา ผิดผล
3. นายกอง เทพวาที
4. นายหลา แสนใจ
5. นายบุญมี ญวงศ์
6. นายสมบุญรณ์ ศรีวิเศษ
7. นายอำนวยการ สายงาม
8. นายแดง สุระเสน
9. นายสนอง ธงโบราณ
10. นายสมดี พิลาวุฒิ

เครื่องมือเจาะบ่อน้ำบาดาล รวม 29 รายการ

1. ชุดเสากระโดงชุดใหญ่ ขนาด ๑ 3 นิ้ว ยาว 3 เมตร จำนวน 2 ท่อน
2. ชุดเสากระโดงชุดเล็ก ขนาด ๑ 1/2 นิ้ว ยาว 3 เมตร จำนวน 4 ท่อน
3. เครื่องกระแทก ขนาด 8 แรงม้า 1 เครื่อง
4. เครื่องสูบน้ำโคลนขนาด 35 แรงม้า 1 เครื่อง
5. รอกหลังเต่า ขนาด 3 ตัน 1 ตัว
6. ประแจจับท่อ ขนาด 24 นิ้ว 2 ตัว
7. ประแจแหวน เบอร์ 7-19 1 ชุด
8. ประแจปากตาย 7-19 1 ชุด
9. คีบลิ้ง 1 ตัว
10. ไชควง แฉก แบน 1 ตัว
11. หัวเจาะ ขนาด 2 นิ้ว 1 ตัว
12. หัวเจาะ ขนาด 3 นิ้ว 3 ตัว
13. หัวเจาะ ขนาด 4 นิ้ว 3 ตัว
14. ก้านเจาะ ขนาด 1 นิ้ว ยาว 3 เมตร จำนวน 10 ท่อน
15. ก้านเจาะ ขนาด 1 นิ้ว ยาว 1.5 เมตร จำนวน 1 1/2 ท่อน

16. หัวหมุน 1 ตัว
17. หัวตึงก้านเจาะ 1 ตัว
18. ไม้มือหมุน 1 ตัว
19. สายดุดพร้อมหัวกระโหลก ยาว 4 เมตร จำนวน 1 เก็บ
20. สายส่ง ขนาด 1 นิ้ว ยาว 8 เมตร จำนวน 1 เก็บ
21. สายระบาย ขนาด 1 นิ้ว ยาว 3 เมตร จำนวน 1 เก็บ
22. เชือกมลิลาพร้อมสเกล ขนาด 3/4 ยาว 10 เมตร จำนวน 1 เก็บ
23. ส้อมเกือกม้า 1 ตัว
24. หัวงแซนรอกพร้อมน็อต 1 ตัว
25. ปัมพ์จระบี 1 ตัว
26. เหล็กแผ่นดินปิดปากท่อ 1 ตัว ขนาด 12x12 นิ้ว
27. เหล็กแผ่นกันทรุด 2 แผ่น ขนาด 9x9 นิ้ว
28. สายดุดสั้นพร้อมอุปกรณ์ ขนาด 2 นิ้ว ยาว 50 ซม. จำนวน 1 ท่อน
29. แปรงลวด 1 ตัว

5. สรุปผลการดำเนินงาน

เจาะบ่อน้ำบาดาลสำเร็จได้ 8 บ่อ พร้อมติดตั้งคันโยกและสามารถใช้เครื่องยนต์ปั้มน้ำได้ทั้งหมด มีปริมาณน้ำไหลเพียงพอในการทำเกษตรกรรม ชาวบ้านที่ผ่านการอบรมมีความรู้ความสามารถในการสำรวจหาน้ำใต้ดินและใช้เครื่องมือเจาะบ่อน้ำบาดาล ตลอดจนสามารถบำรุงรักษาได้เป็นอย่างดี ในการดูแลรักษาบ่อสำเร็จให้ชาวบ้านเจ้าของพื้นที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

บทที่ 5

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ดำเนินงานอย่างมีระบบขั้นตอน มีการระดมสรรพกำลังในมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดยโสธร ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล และจากองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนในหมู่บ้าน 2 บ้านคือได้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ร่วมกัน ประสานความคิดประสานแผนและประสานการดำเนินงาน เพื่อวัตถุประสงค์พัฒนาหมู่บ้านคือได้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ให้ได้รับการยกระดับปรับฐานะเป็น “หมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว” ด้วยการพัฒนาแบบครบวงจรโดยการเพิ่มศักยภาพพื้นฐานของหมู่บ้าน ให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาชุมชนด้านกายภาพการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตลอดจนพัฒนาระบบชุมชนให้มีศักยภาพสามารถรับรองบริหารจัดการ การตลาด การพึ่งตนเอง การวางแผนการผลิต และระบบการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรม การสหกรณ์ซึ่งผลการดำเนินโครงการฯ สรุปได้ดังนี้

5.1 จัดการฝึกอบรมให้กับประชาชนในหมู่บ้านทั้งสิ้น 8 ครั้ง คือ

- 1) จัดอบรมชาวบ้าน จำนวน 120 คน เรื่องการเกษตรธรรมชาติ ผสมผสาน การสหกรณ์ และการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 2 วัน
- 2) จัดอบรมสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูปผลผลิต จำนวน 23 คน เรื่องการผลิตกล้วยอบ โดยตู้อบล้างแสงอาทิตย์ จำนวน 4 ครั้ง รวม 13 วัน อบรมการทำขนมเรียงเล็ด จำนวน 2 ครั้ง รวม 5 วัน จำนวน 15 คน

3) ส่งชาวบ้านจำนวน 10 คน เข้ารับการอบรมการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่จังหวัดอุดรธานี

4) จัดอบรมชาวบ้านจำนวน 10 คน เรื่องการปลูกกล้วยการทำปุ๋ยหมัก

5) จัดอบรมกลุ่มสมาชิกสตรีสหกรณ์แปรรูปผลผลิตจำนวน 32 คน เรื่องการตลาดและการสหกรณ์ จำนวน 2 วัน

6) จัดอบรมการเลี้ยงสุกร ไก่ ปลา 2 ครั้ง จำนวน 35 คน

5.2 เสริมรายได้และสร้างงานให้กับประชาชน

1) สำรวจความต้องการของชาวบ้านในการเลี้ยงสุกร ไก่ และปลา เพื่อเสริมรายได้สร้างงาน และเพิ่มแหล่งอาหาร มีชาวบ้านให้ความสนใจมากในวันแรกจึงคัดเลือกชาวบ้านเลี้ยงสุกร ไก่ และปลา เป็นการสาธิตให้กับครอบครัวอื่นๆ ก่อนดังนี้

สาธิตการเลี้ยงปลา 3 บ่อ แต่ละบ่อประกอบด้วยปลา 3 ชนิด คือ ปลาสวาย 3,000 ตัว ปลาบึกอูย 17,000 ตัว ปลานิล 150 ตัว

สาธิตการเลี้ยงสุกร 10 ครอบครัวๆ ละ 3 ตัว ประกอบด้วยสุกรขุน 2 ตัว สุกรพันธุ์ 1 ตัว สาธิตการเลี้ยงไก่พื้นบ้านทุกครอบครัวๆ ละ 10 ตัว

หลังจากนั้นผู้ที่เลี้ยงสุกรและปลาเมื่อขายไปแล้วต้องนำเงินทุนและดอกผลคืนให้กับกลุ่มสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้กับประชาชนคนอื่นกัยืมไปซื้อสุกรและปลาต่อไป

2) ดำเนินการโรงงานแปรรูปอาหาร จำนวน 1 โรงขนาด 54 ตารางเมตร สมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์ ได้ใช้โรงงานแปรรูปอาหาร ในการผลิต

กล้วยอบโดยใช้ตู้อบล้างแสงอาทิตย์ แล้วนำไปจำหน่ายในตัวจังหวัดยโสธร กลุ่มสตรีสหกรณ์มีรายได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้มอบเงินเข้าสหกรณ์เพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียนด้วยจำนวนหนึ่ง

3) สาธิตและส่งเสริมการปลูกต้นกล้วยทุกหลังคาเรือนๆ ละ 5 ต้น รวม 550 ต้น เพื่อนำผลกล้วย ไปแปรรูปในโรงงานแปรรูป อีกส่วนหนึ่งนำไปเป็นอาหารเสริมสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน

5.3 พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน

1) ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 แห่ง ขนาด 52 ตารางเมตร สามารถรับเด็กเล็ก เข้าดูแลในช่วงกลางวัน ที่ผู้ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ได้จำนวน 25 คน

2) ดำเนินการจัดตั้งหอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง ประกอบด้วยลำโพงขนาดใหญ่จำนวน 4 อัน ซึ่งสามารถกระจายเสียงให้ข้อมูลข่าวสารคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนได้ครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน มีการเปิดดำเนินการหอกระจายข่าวทุกวัน เข้าเย็น เป็นประจำ โดยมีเทปความรู้ที่จัดไปไว้ให้จำนวน 120 เรื่อง

3) ดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง ขนาด 13.32 ตารางเมตร ประกอบด้วยหนังสือประเภทต่างๆ ทั้งสารคดีคู่มือการประกอบอาชีพ เกร็ดความรู้ นิทาน เป็นต้น จำนวน 800 เล่ม จัดทำเป็นระบบสามารถสืบค้นมาอ่านหนังสือได้ง่าย เรียงอยู่ในชั้นเหล็กฉากขนาด 3.5 x 1 x 3 เมตร จำนวน 1 อัน มีกรรมการประสานงานห้องสมุดดูแลความเรียบร้อย และป้องกันการสูญหาย ซึ่งได้รับการอบรมเป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ด้วย

5.4 พื้นฟูสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ

1) พัฒนาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ โดยสำรวจปัญหาความต้องการประเภทแหล่งน้ำ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ต้องเจาะบ่อน้ำบาดาล จึงส่งชาวบ้าน

ไปรับการอบรม และกลับมาขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลจำนวนทั้งสิ้น 8 บ่อ โดยติดตั้งคันโยกปริมาณน้ำในบ่อไหลเพียงพอในการทำเกษตรกรรมและบริโภค ชาวบ้านที่ผ่านการอบรม มีความรู้ความสามารถในการสำรวจหาน้ำใต้ดินและใช้เครื่องมือเจาะบ่อน้ำบาดาล ตลอดจนบำรุงรักษาเครื่องได้เป็นอย่างดี

2) พัฒนาดิน โดยมีการผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสุกรและวัสดุเหลือใช้เพื่อเป็นปุ๋ยสำหรับปลูกต้นกล้วย และการปลูกพืชต่างๆ ในหมู่บ้าน มีการทำบ่อปุ๋ยหมักสาธิตจำนวน 2 บ่อ ขนาด 16 ตารางเมตร

5.5 เพิ่มเงินกองทุนหมุนเวียนในสหกรณ์

ผู้ใช้น้ำจำนวน 75,634 บาท (เจ็ดหมื่นห้าพันหกร้อยสามสิบบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็นเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มสตรีจำนวนเงิน 12,500 บาท (หนึ่งหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) เพื่อใช้ในการแปรรูปอาหารและจัดจำหน่าย และแบ่งเป็นเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมซื้อพันธุ์สุกรและพันธุ์ปลา จำนวน 63,134 บาท (หกหมื่นสามพันหนึ่งร้อยสามสิบบาทถ้วน) เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างงาน

5.6 จัดหาอุปกรณ์ในการสร้างงานเพิ่มรายได้และพัฒนาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้

โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 90,360 บาท (เก้าหมื่นสามร้อยหกสิบบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็นเครื่องมือขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล จำนวน 29 ราย มูลค่า 46,000 บาท (สี่หมื่นหกพันบาทถ้วน) และอุปกรณ์แปรรูปอาหารจำนวนรายการ มูลค่า 44,360 บาท (สี่หมื่นสี่พันสามร้อยหกสิบบาทถ้วน)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. การกู้ยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน คณะกรรมการไม่สามารถคัดกรองเองได้ ทำให้บางครั้งได้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่เหมาะสม

2. ชาวบ้านไม่กล้าเสี่ยงในการลงทุนกิจการต่างๆ ทำให้ขาดโอกาสในการเพิ่มรายได้

3. การดำเนินงานกิจกรรมการแปรรูปอาหาร
ไม่ต่อเนื่อง ทำให้อาจเสียตลอดที่เคยติดต่อไว้ได้

4. กรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะใน
การดำเนินงานน้อย ทำให้ไม่สามารถให้ข้อเสนอ
แนะในการแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

ควรมีหน่วยงานราชการติดตามดูแลในพื้นที่
อย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและให้คำแนะนำเป็น
ระยะๆ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ทำหนังสือ
ส่งมอบหมายงานทั้งหมดไว้ให้กับผู้ว่าราชการ
จังหวัดยโสธรไว้ด้วยแล้ว

บรรณานุกรม

กุหลาบ รัตนจักรธรรม และคณะ การพัฒนารูปแบบที่-
เหมาะสม ในวิธีดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2535

ปฐมภรณ์ รินมุกดา. วิวัฒนาการกล้วยตากบางกระทุ่ม
เอกสารประกอบการปฏิบัติงานส่งเสริมการผลิตกล้วย
มีถุนายน, 2534.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และ สวิง สุวรรณ, การฝึกอบรมเพื่อ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพมหานคร : คณะ-
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

มนตรี บุญเสนอ และคณะ คู่มือการฝึกอบรมการเจาะบ่อ
บาดาลแบบกระแทก ภาควิชาเทคโนโลยีธรณี คณะ-
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.

Lynton, Ralph ant Paeeh, Vadi. Troviaing bos Dovelopment. Tllinois
: Riohard B. traing Inc., 1978.

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาพกิจกรรมและการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว
บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

บริหารงานโดยมหาวิทยาลัยบูรพา
บางแสน ชลบุรี

สนับสนุนโดย

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราชดำริ
เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศชร.)

- 1 อธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา กล่าวสรุปและ
ส่งมอบงานต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด โยโสธร
- 2 พิธีส่งมอบผลการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านต้นแบบ
อีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา
- 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดโยโสธร กล่าวขอบคุณให้ข้อคิด
และรับมอบงานจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา
- 4 รองประธานกรรมการดำเนินงานโครงการร่วมตอบ
คำถาม ข้อข้องใจ ของคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด
โยโสธร
- 5 คณะกรรมการบริหารโครงการนำเสนอข้อมูลการ
ดำเนินการและสรุปประเมินผลโครงการ
- 6 กรรมการอำนวยการร่วมกับกรรมการหมู่บ้าน นำ
เสนอสรุป และส่งมอบผลการดำเนินงานโครงการฯ

1

2

3

4

5

6

1

2

3

4

5

- 1 ชาวบ้านหมู่ 2 ต.ค้อใต้ จัดพิธีบายศรีสู่ขวัญ วันอำลา ของคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านต้นแบบฯ
- 2 หมอช่วยญ์ ผูกข้อมือและอวยพรให้กับท่านอธิการบดี ม.บูรพา และคณะ
- 3 หมู่บ้านค้อใต้ ได้รับรางวัลชนะเลิศหมู่บ้านอีสานเขียวดีเด่น ระดับจังหวัดในปี พ.ศ. 2535 และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับภาค ในแผนงานพัฒนากระดับรายได้และการสร้างงาน
- 4 สภามหาวิทยาลัยบูรพา หลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว
- 5 ถ่ายภาพร่วมกันระหว่างกรรมการบริหารโครงการชาวบ้าน หมู่ 2 ค้อใต้ ไว้เป็นที่ระลึก

1

2

3

- 1 คณะกรรมการพัฒนาจังหวัดยโสธรร่วมประชุมและรับฟังการนำเสนอผลการดำเนินงาน โครงการ ร่วมให้ข้อเสนอแนะและรับการส่งมอบ การดำเนินการต่อไป
- 2 ศึกษาตุงาน "เกษตรผสมผสาน" ณ. จังหวัดสุรินทร์ พร้อมวิทยากร คือ เกษตรกรตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์ 18 ม.ค. 2535.
- 3 การอบรม เพื่อพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว 17-18 ม.ค. 2535 ณ. ศาลอีสานเขียว หมู่บ้านค้อใต้ (รูป - เป็นการบรรยายเรื่องการเกษตร ผสมผสาน โดย เกษตรกรตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์)

1

2

3

4

5

6

7

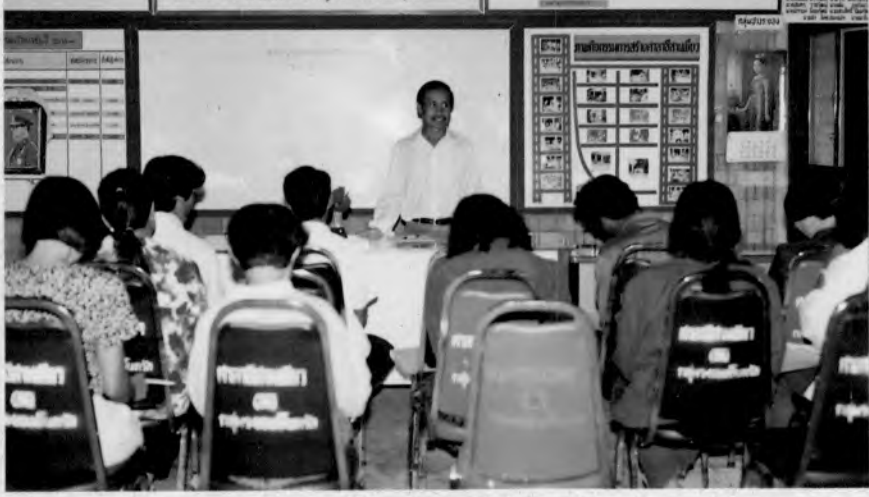

8

- 1 ปลาตุ๊กลูกผสม (บักอู๋) ในบ่อเลี้ยงสาธิต ของคุณประกาย หลังจากเลี้ยงได้ประมาณ 2 เดือนบ้านค้อใต้ จ.ยโสธร
- 2 การสูมตัวอย่างวัดขนาดปลาตุ๊ก บักอู๋ บ่อคุณประกาย บ.ค้อใต้ จ.ยโสธร
- 3 แปลงสาธิตการเกษตรกรรมผสมผสานระหว่างหมูและปลาตุ๊กบักอู๋แสดงลักษณะการล้อมบ่อปลา คอกหมูและบ้านคนเฝ้าแปลง (กระท่อมหลังเล็ก) บ้านค้อใต้ จ.ยโสธร
- 4 ขนส่งลำเลียงพันธุ์ ลูกปลาสวายและปลาตุ๊กลูกผสม (บักอู๋) จากภาคกลางนำมาแจกให้บ่อเลี้ยงปลาสาธิต บ้านค้อใต้ จ.ยโสธร
- 5 พ่อพันธุ์หมู สำหรับการผสมพันธุ์กับแม่พันธุ์ที่นำมาแจกชาวบ้าน บ้านค้อใต้ จ.ยโสธร
- 6 คอกหมูสาธิต พร้อมลูกหมู (หมูขุน 2 ตัว + แม่พันธุ์ 1 ตัว) บ.ค้อใต้ จ.ยโสธร
- 7 โถผสมแจกชาวบ้าน บ.ค้อใต้ จ.ยโสธร
- 8 ลูกหมูพันธุ์และแม่พันธุ์อายุประมาณ 3 เดือน น้ำหนักประมาณ 40. กก. บ้านค้อใต้ จ.ยโสธร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเคอใต้
 โครงการนำพระทัยจากใจหลวง เพื่อพัฒนาครอบครัวออกเฉียงเหนือ
 (โครงการอีสานเขียว พ.ศ. 2535)
 โดย มหาวิทยาลัยบูรพา ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

ศูนย์เด็ก

- 1 ป้ายหน้าศูนย์เด็ก
- 2 พิธีเปิดศูนย์เด็ก โดย...รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- 3 เด็กก่อนวัยเรียนเล่นของเล่น กลางแจ้งบริเวณสนามหน้าศูนย์เด็ก เสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
- 4 วิจัยโครงการอีสานเขียว อบรมกรรมการศูนย์เด็กและ ผดต.โดยพัฒนาการตำบลคือเหนือ
- 5 เด็กก่อนวัยเรียน + ผดต. เคารพธงชาติตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียนฝึกระเบียบวินัย

อบรมกรรมการ

- เด็กก่อนวัยเรียนขณะเล่นเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ความคิด สร้างสรรค์

- กรรมการศูนย์เด็ก + ผดต. ศึกษา
ดูงานศูนย์เด็ก ณ. ศูนย์บ้านสร้าง
บ้าน อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

1 โครงการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน คือได้
 2 ความสนใจการอ่านของเด็กบ้านคือได้
 3 หนังสือจัดตามระบบคิวอี้

4

5

4 ชาวบ้านสาธิตการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้
 5 การติดตามประเมินผลการชุดเจาะบ่อบาดาลโดยฝ่ายวางแผน

1

2

3

4

5

6

- 1 อบรมแม่บ้านเกษตรกร
- 2 โครงการแปรรูปอาหาร
- 3 ขั้นตอนการผลิตนางเล็ด
- 4 ขั้นตอนการผลิตนางเล็ด
- 5 สั้วจตลาค
- 6 สั้วจตลาค

ฝ้ายแปรรูป

1

5

- 1 ร่วมแรงร่วมใจ
- 2 วัตถุดิบถูกนำเข้าสู่โรงผลิต
- 3 ตู้อบกล้วยพลังแสงอาทิตย์
- 4 การบรรจุห่อผลิตภัณฑ์
- 5 ผลิตผลสำเร็จรูป "กล้วยอบพลังแสงอาทิตย์"

ฝ้ายปลูกกล้วย

- 1 สถิติการปลูกต้นกล้วย
- 2 สถิติการปลูกต้นกล้วยที่แปลงสถิติ
- 3 โครงการส่งเสริมการปลูกต้นกล้วย
- 4 ผลผลิตของชาวบ้านคือได้

1

2

3

4

- ฝ่ายสหกรณ์ ดำเนินการฝึกอบรมระบบสหกรณ์แก่ชาวบ้าน

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- ประชาสัมพันธ์ นำเสนอสรุปผลการดำเนินงานโครงการ
- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านคือได้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรม จังหวัดยโสธร
4. พัฒนาการจังหวัดยโสธร
5. เกษตรจังหวัดยโสธร
6. สาธารณจังหวัดยโสธร
7. นายสมชาย คุณปลื้ม
8. นายทิพย์เทพ เดชสุภา

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. นายเชาวน์	มณีวงศ์	ประธานกรรมการ
2. นางกุลลาบ	รัตนสังข์ธรรม	รองประธานกรรมการ
3. นายสมศักดิ์	โสภณพินิจ	กรรมการ
4. นายคุณวุฒิ	คนฉลาด	กรรมการ
5. นายซารี	มณีศรี	กรรมการ
6. นางรวีวรรณ	เผ่ากัณหา	กรรมการ
7. นางลัดดา	ศุขปรีดี	กรรมการ
8. นางรัชนิกรณ	ทรัพย์กรานนท์	กรรมการ
9. นางสาวเพ็ญศิริ	นิติมานพ	กรรมการ
10. นางสาวสายใจ	พั่วพันธ์	กรรมการ
11. นางสาวมณีรัตน์	ภาครูป	กรรมการ
12. นางสาววรรณิ	บรรเทิง	กรรมการ
13. นางสาวฉันทนา	จันทวงศ์	กรรมการ
14. นางสาวรัชณี	สรเสริญ	กรรมการและเลขานุการ
15. นางทัศนีย์	วรภัทรากุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
16. นางเพชรรัตน์	ตรงต่อศักดิ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

ฝ่ายฝึกอบรมและพัฒนาวิชาการ

1. นางรวีวรรณ	เผ่ากัณหา	ประธานกรรมการ
2. นางกุนทล	จริยาปยุตต์เลิศ	กรรมการ
3. นางสาวบุญใจ	ศรีสถิตย์นรากร	กรรมการ

4. นางสาวกนกนุช	ชินเลิศสกุล	กรรมการ
5. นางสาววารุณี	ศรีเจริญ	กรรมการ
6. นางสาวจุฬาลักษณ์	บารมี	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายวางแผนและพัฒนาพื้นที่

1. นายมนตรี	บุญเสนอ	ที่ปรึกษา
2. นางสาวเพ็ญศิริ	นิตมานพ	ประธานกรรมการ
3. นางสาวฉันทนา	จันทวงศ์	กรรมการ
4. นายอำนาจ	ไวยมุข	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลงาน

1. นางลัดดา	ศุขปรีดี	ประธานกรรมการ
2. นางสาววัชรภรณ์	มณีวงษ์	กรรมการ
3. นายชัยยศ	วณิชวัฒน์นุกูวดี	กรรมการ
4. นางเพ็ญศรี	กังวาลโชคชัย	กรรมการ
5. นางอรุณี	วัฒนศิริ	กรรมการ
6. นางสาวสายใจ	พั่วพันธ์	กรรมการ
7. นางสาววรรณภา	อัครชัยสุวิกรม	กรรมการ
8. นางสุปราณี	ภูสุวรรณ	กรรมการ
9. นางสาวภาณี	ฐาปนวงศ์คานติ	กรรมการ
10. นายนพดล	ใจเจริญ	กรรมการ
11. นางสาววริยา	วชิราวัฒน์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายเลี้ยงสัตว์

1. นางรัชนิภรณ์	ทรัพย์กรานนท์	ประธานกรรมการ
2. นายพิชาญ	สว่างวงศ์	กรรมการ
3. นางปภาศิริ	ศรีโสภณภรณ์	กรรมการ
4. นายอภิวัฒน์	จุมวงษ์	กรรมการ
5. นางสาวอาภา	นิตยศักดิ์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายปลูกพืช

1. นางสาวอรุณี	บรรเทิง	ประธานกรรมการ
2. นางสาววรรณภา	อัครชัยสุวิกรม	รองประธานกรรมการ
3. นายชูชัย	บุญญา	กรรมการ
4. นายชาติล	เมฆประดับ	กรรมการ
5. นางสาวอาภา	นิตยศักดิ์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายสหกรณ์และการตลาด

1. นางสาวสายใจ	พั่วพันธ์	ประธานกรรมการ
2. นางเรณา	พงษ์เรืองพันธุ์	กรรมการ
3. นายศรุต	สกุลรัตน์	กรรมการ
4. นางปรียา	สุวรรณโชติช่วง	กรรมการ
5. นางพัชนี	นนทศักดิ์	กรรมการ
6. นางสาวนฤมล	ปทุมรักษ์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายสถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน

1. นางสาวมณีรัตน์	ภาครูป	ประธานกรรมการ
2. นางสาววาริ	กังใจ	กรรมการ
3. นางเพชรรัตน์	ตรงต่อศักดิ์	กรรมการ
4. นางสาวจินตนา	วัชรสินธุ์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายโรงงานแปรรูปอาหาร

1. นางสาวฉันทนา	จันทวงศ์	ประธานกรรมการ
2. นางเยาวลักษณ์	บรรจงปฐุ	กรรมการ
3. นางสาวรียา	วชิราวัฒน์	กรรมการ
4. นางสาวรัชณี	สรรเสริญ	กรรมการ
5. นายเต็มศักดิ์	สงวัฒนา	กรรมการ
6. นายชาดล	เมฆประดับ	กรรมการ
7. นางดรุณี	วัฒนศิริ	กรรมการ
8. นางเพ็ญทิพย์	เจริญชาติศรี	กรรมการ
9. นางมะลิวัลย์	ยุติธรรม	กรรมการ
10. นางสาวจันทร์วรรณ	แสงแข	กรรมการ
11. นางเพชรรัตน์	ตรงต่อศักดิ์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายเหรียญก

1. นางทัศนีย์	วรภัทรากุล	ประธานกรรมการ
2. นางสาวอาภา	นิตยศักดิ์	กรรมการ
3. นางวราภรณ์	ทูปิยะ	กรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ข.

รายนามวิทยากร ผู้สนับสนุนและประสานงานในพื้นที่ดำเนินการ
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา

**รายนามวิทยากรผู้สนับสนุน และประสานงานในพื้นที่ดำเนินการ
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา**

ผู้สนับสนุนและประสานงานในพื้นที่

ระดับจังหวัด

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร
2. รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร
3. พัฒนาการจังหวัดยโสธร
4. สหกรณ์จังหวัดยโสธร
5. เกษตรจังหวัดยโสธร
6. นักวิชาการพัฒนาชุมชน

วิทยากร

1. รศ.มนตรี	บุญเสนอ
2. นายอภิวัฒน์	จุมวงษ์
3. นางจิตติพร	แสนทวีสุข
4. นายปฏิวัติ	สุทธิวงษ์
5. นายสินธุ์	สาโรจน์
6. นางสาวสุกัญญา	ชิตตระกูล
7. มหาอยู่	สุนทรชัย
8. นายสมชาย	ย์มณฑล

ระดับอำเภอ

1. นายอำเภอเมืองยโสธร
2. เกษตรอำเภอ
3. สหกรณ์อำเภอ
4. พัฒนาการอำเภอ
5. ผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ

ระดับตำบล

1. สาธารณสุขตำบลค้อเหนือ
2. พัฒนาการตำบลค้อเหนือ
3. เกษตรตำบลค้อเหนือ
4. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนค้อเหนือ
5. กรรมการสภาตำบลค้อเหนือ

ระดับหมู่บ้าน

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ
2. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. คณะกรรมการกลุ่มสตรีสหกรณ์
4. คณะกรรมการกลุ่มสหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านคอนกลาง
5. คณะกรรมการชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล
6. คณะกรรมการบริหารหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
7. คณะกรรมการบริหารห้องสมุดประจำหมู่บ้าน

ภาคผนวก ค.

รายละเอียดเพิ่มเติมของโครงการแปรรูปอาหาร

สรุปผลการดำเนินงาน

1. รายละเอียดเพิ่มเติมของโครงการแปรรูปอาหาร

2. ลักษณะอาคาร

- อาคารอิฐบุลอก(อิฐอีสานเขียว)เสริมเหล็ก
- ขนาด 6 x 9 เมตร หลังคาโครงเหล็ก
- หลังคากระเบื้อง พื้นปูน มีชานปูนรอบอาคารกว้าง 1 เมตร
- มีหน้าต่าง 14 บาน หน้าต่างบุด้วยตาข่ายกันแมลงวัน
- มีหม้อแปลงไฟฟ้าหลอดไฟฟ้าในอาคาร 2 ดวง
- มีบิ๊มน้ำ 1 ถัง บิ๊มน้ำจากบ่อบาดาลเข้าที่พักน้ำ
- มีลานซักล้างในบริเวณบ่อบาดาล

3. รายการของใช้ในอาคารแปรรูปอาหาร

- โต๊ะ ขนาด 5 ฟุต 2 ตัว
- เก้าอี้โเบาะมีพนักพิง 8 ตัว
- เสื่อน้ำมัน 1 2 เมตร
- ทรายเป่าผม 1 อัน
- ที่รีดถุงพลาสติก 1 อัน
- กรรไกร 1 อัน
- ที่ล้างขามชนิดอ่างคู่ 1 ชุด
- ตาชั่ง ชนิด 3 กิโลกรัม 1 ชุด

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา

เจื่อนไข กลุ่มสตรีสหกรณ์

(กิจกรรมอบก้วยด้วยพลังงานแสงอาทิตย์)

บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองโสธร

กลุ่มสตรีสหกรณ์ คือ การรวมตัวของแม่บ้านของสมาชิกสหกรณ์ บุตร, หลานหรือสตรีในหมู่บ้านที่บรรลุนิติภาวะ ร่วมกันจัดตั้งขึ้นมาเพื่อจัดทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป โดยวิธีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

ความเป็นมา โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหน่วยงานที่

ริเริ่มดำเนินการขึ้น โดยจัดกิจกรรมให้กลุ่มสตรีสหกรณ์ (สหกรณ์ผู้นำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลางค้อเหนือ) ให้รู้จักกรรมวิธีในการแปรรูปก้วยน้ำว่าให้เป็นก้วยอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โดยใช้วัสดุต่างๆ ในพื้นที่และให้การอบรมขั้นตอนการผลิตและแปรรูป การดำเนินการการบริหารและจัดการ, การตลาด รวมทั้งระบบการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพ และมีกฎต่างๆ ในการบริหารงานของกลุ่มสตรีสหกรณ์ ดังนี้ :-

- กฎข้อ 1. ชื่อขายผลิตภัณฑ์ในราคาที่แน่นอนตายตัวเท่าที่จะทำได้ ตามมติคณะกรรมการดำเนินการ
- กฎข้อ 2. ไม่ยอมให้มี การ ชื่อ-ขายชื่อ
- กฎข้อ 3. ไม่ปลอมปนสินค้าและเที่ยงตรงในการ ชั่ง, ตวง, วัด
- กฎข้อ 4. สมาชิกมีอิสระที่จะซื้อของจากที่ใดก็ได้
- กฎข้อ 5. จ่ายเงินปันผลตามหุ้นในอัตราอันจำกัด
- กฎข้อ 6. กำไรที่ได้จะแบ่งกันระหว่างสมาชิกตามส่วนซื้อ
- กฎข้อ 7. ร้านกลุ่มสตรีสหกรณ์จะจำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไป, ร้านค้าและหน่วยงานอื่นๆ
- กฎข้อ 8. ก่อนจะแบ่งกำไรระหว่างสมาชิกจะต้องกันเงินจำนวนหนึ่งไม่เกิน 20% ของกำไรสุทธิ เพื่อส่งเสริมปรับปรุง การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม
- กฎข้อ 9. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจะได้ผลตอบแทน ทุก 3 เดือน, 6 เดือน, 9 เดือน, 12 เดือน คิดเป็น 30% ของกำไรสุทธิ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

กลุ่มสตรีสหกรณ์ (อบก้วยด้วยพลังงานแสงอาทิตย์) จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์ให้ดีขึ้นใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สามารถก่อให้เกิดรายได้เสริมแก่ครอบครัว ดังนั้นจึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้-

1. ชื่อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก (ชื้อก้วยในราคาที่เป็นธรรม)
2. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางสหกรณ์แก่สมาชิก

3. ส่งเสริมสมาชิกให้รู้จักการอบก้วยด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการช่วยตนเอง

4. ร่วมมือกับสหกรณ์และสถาบันอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. ดำเนินธุรกิจอย่างอื่น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น

การดำเนินงาน

การบริหารกิจการของกลุ่มสตรีสหกรณ์ก็เช่นเดียวกับสหกรณ์ประเภทอื่นๆ คือตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตยสมาชิกทุกท่านเป็นเจ้าของกิจการ แต่สมาชิกทุกคนจะมาร่วมกันบริหารกิจการของกลุ่มไม่ได้ จึงจำเป็นต้องเลือกตั้งผู้แทนขึ้นบริหารกิจการแทนเรียก "คณะกรรมการดำเนินงาน" ซึ่งมีจำนวนระหว่าง 10-15 คน จะมากหรือน้อยกว่านี้ได้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม

คณะกรรมการดำเนินงาน มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวงคณะกรรมการดำเนินการจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย, ข้อบังคับ และมติของที่ประชุมใหญ่ตลอดจนในทางอันสมควร เพื่อให้เกิดผลดีแก่กลุ่มสตรีสหกรณ์ และแก่สมาชิก

เพื่อให้กิจการของกลุ่มสตรีสหกรณ์ดำเนินไปอย่างกว้างขวาง ให้บริการแก่สมาชิกและบุคคลผู้สนใจทั่วไป การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารงานแทนผู้จัดการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเชิงการค้า และมีความซื่อสัตย์สุจริตมาดำเนินธุรกิจของกลุ่มสตรีสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ในด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจ และการประหยัดเป็นสำคัญ

การดำเนินงาน ควรยึดถือกฎ ดังต่อไปนี้-

1. ชื่อ-ขาย ผลิตภัณฑ์ (ก้วย) ตามราคาตลาด หรือถูกกว่าบ้างเล็กน้อย

2. ผลิตหรือแปรรูปสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและไม่ปลอมปน

3. ชื่อ-ชายผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ด้วยเงินสดเท่านั้นเพื่อช่วยให้กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนได้คล่องตัวและช่วยให้สมาชิกใช้จ่ายเงินโดยมีเหตุผลเพื่อป้องกันหนี้สูญ

ทุนดำเนินงาน กลุ่มสตรีสหกรณ์ได้ทุนมาจาก

1. เงินค่าหุ้น
2. เงินบริจาคโครงการอีสานเขียว
3. เงินสำรองและเงินสะสมอื่นๆ
4. เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

ระยะแรกจะได้เงินทุนจากการถือหุ้นและเงินบริจาคโครงการอีสานเขียวต่อไปจะได้จากการสะสมเงินทุนต่าง ๆ มากขึ้น

การสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์

ท่านที่มีความประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกกระทำได้โดยการยื่นใบสมัครของท่านเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่ม เมื่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณารับเป็นสมาชิกแล้ว จะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า 30 บาท ชำระค่าหุ้น 100 บาท

เมื่อกลุ่มมีกำไรจะจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกและเมื่อท่านลาออกจากสมาชิกภาพ ท่านสามารถถอนเงินค่าหุ้นคืนทั้งหมด ส่วนค่าธรรมเนียมแรกเข้าสหกรณ์จะไม่จ่ายคืนให้ เพราะถือเป็นค่าใช้จ่ายของสหกรณ์และรายได้ของสหกรณ์

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

สมาชิกของสหกรณ์เป็นเจ้าของสหกรณ์ ซึ่งมีหน้าที่จะต้องให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ของตนเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการของสหกรณ์ดังต่อไปนี้-

1. เข้าร่วมประชุมใหญ่ด้วยตนเอง และแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของสหกรณ์

2. เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ จากสมาชิกทั้งปวงที่มีความรู้ความสามารถเพื่อไว้บริหารงานสหกรณ์แทนตน

3. ถือหุ้นในสหกรณ์เพื่อเพิ่มทุนให้แก่สหกรณ์

4. อุดหนุนสหกรณ์ โดยชื่อ-ชายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากสหกรณ์

5. ควบคุมการดำเนินงานสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบาย

6. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบการต่างๆ ของสหกรณ์เพื่อช่วยปรับปรุงสหกรณ์

7. แนะนำ ชี้แจง ให้ผู้อื่นเข้าใจเกี่ยวกับงานสหกรณ์

8. ร่วมมือทุกทางเพื่อให้เกิดความเจริญแก่สหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

1. ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกในเรื่องราคา และคุณภาพของสินค้า

2. เมื่อสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี จะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืน

รายชื่อสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์แปรรูปผลิตภัณฑ์

1. นางยุพา สมหวัง	หัวหน้ากลุ่มและกรรมการฝ่ายแปรรูป
2. นางละมัย คำศรี	
3. นางนัต สุภาวี	
4. นางเหล่า ศรีชมภู	
5. นางทอง อินทนนท์	
6. นางสมปอง แสนใจ	หัวหน้ากลุ่มและกรรมการฝ่ายบัญชี
7. นางทองสุน สายงาม	
8. นางสมศรี จรรยา	
9. นางจันทร์ ทพวาที	
10. นางรัชณี ทพวาที	
11. นางเสงี่ยม ปรามณรงค์	หัวหน้ากลุ่มกรรมการฝ่ายการตลาด และประธาน กลุ่มสตรีสหกรณ์
12. นางสาวสวาท แสนสุข	
13. นางกอง ศรีชมภู	
14. นางประหยัด อุดอามาตย์	
15. นางทองอินทร์ นครราช	
16. นางทองศุภร์ อินทนนท์	หัวหน้ากลุ่มและกรรมการฝ่ายการตลาด
17. นางเรือง ผัดผล	
18. นางทองดี สุระเสม	
19. นางแก้วตา ศรีชมภู	
20. นางไพบุลย์ อุดอามาตย์	

การฝึกอบรม มีมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ เป็นโครงการที่ได้ ๕ ปีแล้ว
กับกระทรวงมหาดไทย สังกัด ส.อ.ค. ส.อ.ค. มีบุคลากรที่
โครงการนี้ เป็นอาสาสมัครที่เป็นผู้ทรงภูมิรู้ที่ ส.อ.ค. ได้คัดเลือก
มาเป็นรุ่นๆ สอนให้ชาวบ้าน ท.อ.ค. ได้ใช้ประโยชน์

การฝึกอบรมกลุ่มสตรีผู้ทรงภูมิรู้
เรื่อง การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร
๑-๑๐ กันยายน ๒๕๒๕
โครงการหมู่บ้านตำบลแม่...

ภาคผนวก ง.

บันทึกการมอบเงินและสิ่งของโครงการ
ส่งเสริมการดำเนินการสหกรณ์ในหมู่บ้าน

บันทึกการมอบเงินและสิ่งของ ฉบับที่ 1

เขียนที่ ศาลาอีसानเขียว หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้
ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2535

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีसानเขียวมหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ได้มอบเงินเพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เป็นเงิน 48,400 (สี่หมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) ให้แก่ สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลาง ตำบลค้อเหนือ จำกัด โดยมีข้อตกลงไว้ดังนี้

1. เงินที่มอบให้สหกรณ์ตามจำนวนข้างต้นนี้เป็นเงินบริจาค เพื่อใช้ในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์และราษฎรทั่วไปในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรตามที่โครงการกำหนด

2. ให้สมาชิกที่กู้เงินในโครงการส่งชำระคืน เพื่อนำเงินเข้ากองทุนของสหกรณ์ภายในกำหนด 10 เดือน นับจากวันที่ 1 เมษายน 2535 โดยกำหนดการชำระคืนไว้ดังนี้

ร้อยละ 50 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 6 เดือน

ร้อยละ 25 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 8 เดือน

ร้อยละ 25 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 10 เดือน

ถ้าชำระภายในกำหนดตามข้อ 2 ไม่ต้องชำระดอกเบี้ย หากชำระเกินกำหนดดังกล่าวให้ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับจากวันผิดสัญญา

ผู้มอบและผู้รับมอบเข้าใจข้อความข้างต้นแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ผู้มอบ
(นายเชาวน์ มณีวงษ์) หัวหน้าโครงการ

ผู้รับมอบ
(นายประมูล สายงาม) ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ

พยาน
(น.ส.สายใจ พัวพันธ์) ประธานฝ่ายสหกรณ์

พยาน
(นายปฏิวัติ สว่างวงศ์) ผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ

บันทึกการมอบเงินและสิ่งของ ฉบับที่ 2

เขียนที่ ศาลาอิสานเขียว หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้
ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร

วันที่ 13 มีนาคม 2535

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอิสานเขียวมหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ได้มอบเงินเพื่อสนับสนุนโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา เป็นเงิน 14,734 บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยสามสิบบาทถ้วน) ให้แก่สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านตอนกลาง ตำบลค้อเหนือ จำกัด โดยมีข้อตกลงไว้ดังนี้

1. เงินที่มอบให้สหกรณ์ตามจำนวนข้างต้นนี้เป็นเงินบริจาค เพื่อใช้ในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์และราษฎรทั่วไปในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาตามที่โครงการกำหนด

2. ให้สมาชิกที่กู้เงินในโครงการส่งชำระคืน เพื่อนำเงินเข้ากองทุนของสหกรณ์ภายในกำหนด 10 เดือน นับจากวันที่ 1 เมษายน 2535 โดยกำหนดการชำระคืนไว้ดังนี้

ร้อยละ 50 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 6 เดือน

ร้อยละ 25 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 8 เดือน

ร้อยละ 25 ของต้นเงินกู้ทั้งหมด ภายในกำหนด 10 เดือน

ถ้าชำระภายในกำหนดตามข้อ 2 ไม่ต้องชำระดอกเบี้ย หากชำระเกินกำหนดดังกล่าวให้ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับจากวันผิดสัญญา

ผู้มอบและผู้รับมอบเข้าใจข้อความข้างต้นแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(นายเชาว์ มณีนวรงค์)

ผู้มอบ

หัวหน้าโครงการ

(นายประมุล สายงาม)

ผู้รับมอบ

ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำฯ

(น.ส.สายใจ พัวพันธ์)

พยาน

ประธานฝ่ายสหกรณ์

(นายปฏิวัติ สว่างวงศ์)

พยาน

ผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ

บันทึกการมอบเงินและสิ่งของ ฉบับที่ 3

เขียนที่ ศาลาอีसानเขียว หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้
ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร

วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2535

โครงการหมู่บ้านต้นแบบโครงการอีसानเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ได้มอบวัสดุอุปกรณ์เพื่อประกอบเป็นเครื่องมือชุดเจาะบ่อบาดาล ดังรายละเอียดในเอกสารหมายเลข 1 ที่แนบรวมเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 46,000 บาท (สี่หมื่นหกพันบาทถ้วน) ให้แก่สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลาง ตำบลค้อเหนือ จำกัด โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ดังนี้

1. สิ่งของที่มอบในวันนี้ให้ถือเป็นทรัพย์สินของสหกรณ์ เพื่อใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์และราษฎรทั่วไปเพื่อจัดหาแหล่งน้ำกินน้ำใช้
2. ให้สมาชิกที่ผ่านการอบรมการใช้เครื่องมือชุดเจาะบ่อบาดาลแบบกระแทกจากโครงการดังรายนามในเอกสารหมายเลข 2 ที่แนบหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือและผ่านการรับรองจากกรมการหมู่บ้าน สามารถยืมเครื่องมือดังกล่าวนี้ได้ โดยจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้สหกรณ์เพื่อนำเงินเข้าบัญชีกองทุนสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 20 ของค่าจ้างเหมาชุดเจาะแต่ละครั้ง (ค่าจ้างเหมาตามราคาคลลาดหรือถูกกว่าเล็กน้อย)

ทั้งนี้ตั้งแต่วันรับมอบเงินและสิ่งของเป็นต้นไป

ผู้มอบและผู้รับมอบได้เข้าใจข้อความข้างต้นแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(นายเชาวน์ มณีวงศ์)

ผู้มอบ

หัวหน้าโครงการ

(นายประมุต สายงาม)

ผู้รับมอบ

ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ

(น.ส.สายใจ พัวพันธ์)

พยาน

ประธานฝ่ายสหกรณ์

(นายปฏิวัติ สว่างวงศ์)

พยาน

ผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ

เอกสารหมายเลข 1

วัสดุอุปกรณ์สำหรับประกอบเป็นเครื่องมือชุดเจาะบ่อบาดาล
มูลค่า 46,000 บาท

1. ชุดเสากระโดง ชุดใหญ่	ขนาด 3 นิ้ว	จำนวน 2 ท่อนๆ ละ 3 เมตร
2. ชุดเสากระโดง ชุดเล็ก	ขนาด 1 1/2 นิ้ว	จำนวน 4 ท่อนๆ ละ 3 เมตร
3. เครื่องกระแทก	ขนาด 8 แรงม้า	จำนวน 1 เครื่อง
4. เครื่องสูบน้ำโคลน	ขนาด 35 แรงม้า	จำนวน 1 เครื่อง
5. รอกหลังเต่า	ขนาดรับน้ำหนัก 3 ตัน	จำนวน 1 ตัว
6. ประแจจับท่อ	ขนาด 24 นิ้ว	จำนวน 2 ตัว
7. ประแจแหวน	ขนาด (เบอร์) 7-19	จำนวน 1 ชุด
8. ประแจปากตาย	ขนาด (เบอร์) 7-19	จำนวน 1 ชุด
9. คีมล็อก		จำนวน 1 ตัว
10. ไขควงปลายแบนและแฉก		จำนวน 1 ตัว
11. หัวเจาะ	ขนาด 2 นิ้ว	จำนวน 1 ตัว
12. หัวเจาะ	ขนาด 3 นิ้ว	จำนวน 3 ตัว
13. หัวเจาะ	ขนาด 4 นิ้ว	จำนวน 3 ตัว
14. ก้านเจาะ	ขนาด 1 นิ้ว	จำนวน 10 ท่อนๆ ละ 3 เมตร
15. ก้านเจาะ	ขนาด 1 นิ้ว	จำนวน 1.5 ท่อนๆ ละ 1.5 เมตร
16. หัวหมุน		จำนวน 1 ตัว
17. หัวตึงก้านเจาะ		จำนวน 1 ตัว
18. ไม้มือหมุน		จำนวน 1 ตัว
19. สายดุดพร้อมหัวกระโหลก	ยาว 4 เมตร	จำนวน 1 เส้น
20. สายส่ง	ขนาด 1 นิ้ว	จำนวน 1 เส้น ยาว 4 เมตร
21. สายระบาย	ขนาด 1 นิ้ว	จำนวน 1 เส้น ยาว 3 เมตร
22. เชือกมลิลาพร้อมสเกล	ขนาด 3/4 นิ้ว	จำนวน 1 เส้น ยาว 10 เมตร
23. ส้อมเกือกม้า		จำนวน 1 ตัว
24. หัวขวนรอกพร้อมน็อต		จำนวน 1 ตัว
25. ปุ่มอัดจารบี		จำนวน 1 ตัว
26. แผ่นเหล็ก ปิดปากท่อ	ขนาด 12x12 นิ้ว	จำนวน 1 แผ่น
27. แผ่นเหล็กกันทรุด	ขนาด 9x9 นิ้ว	จำนวน 3 แผ่น
28. สายดุดสั้นพร้อมอุปกรณ์	ขนาด 2 นิ้ว	จำนวน 1 ท่อน ยาว 50 ซม.
29. แปรงลวด		จำนวน 1 ตัว

เอกสารหมายเลข 2

รายชื่อผู้ผ่านการอบรมการใช้เครื่องมือเจาะบ่อบาดาลแบบกระแทก

1. นายประมูล	สายงาม	ที่ปรึกษา
2. นายทวี	ศรีไสคำ	หัวหน้าชุด
3. นายกอง	เทพวาทิ	กรรมการ
4. นายเหลา	แสนใจ	"
5. นายจันทา	ผัดผล	"
6. นายสมดี	พิลาวุฒิ	"
7. นายสนอง	รงโบราณ	"
8. นายนิรันดร	อามาตมนตรี	"
9. นายทองคำ	ทองแก้ว	"
10. นายทองแดง	สุระเสน	"
11. นายฉลวย	สายงาม	"

บันทึกการมอบเงินและสิ่งของ ฉบับที่ 4

เขียนที่ ศาลาอีसानเขียว หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้
ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร

วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535

โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีसानเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ได้มอบวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนโครงการแปรรูปผลผลิต ดังรายละเอียดในเอกสารที่แนบ รวมเป็นมูลค่า 44,360 บาท (สี่หมื่นสี่พันสามร้อยหกสิบบาทถ้วน) และมอบเงิน 12,500 บาท (หนึ่งหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) ให้แก่สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลาง ตำบลค้อเหนือ จำกัด เพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มสตรีสหกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อจัดการขาย (โครงการกล้วยอบพลังแสงอาทิตย์) โดยกำหนดข้อตกลงไว้ดังนี้

1. เงินที่มอบให้นี้ให้ถือเป็นทรัพย์สินของสหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนกลาง ตำบลค้อเหนือ จำกัด

2. ให้สหกรณ์นำเงินจำนวนนี้เข้าบัญชีเงินกองทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในกิจการของกลุ่มสตรีสหกรณ์ในการแปรรูปผลผลิต

3. ผลตอบแทนจากการใช้เงินทุนนี้ ให้ได้รับจากการดำเนินงานของกลุ่มสตรีสหกรณ์ในอัตราร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิของกลุ่มและให้สหกรณ์นำผลตอบแทนที่ได้รับเข้าสมทบในบัญชีเงินกองทุนหมุนเวียนตามข้อ 2

4. การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใดๆ ให้กระทำได้โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

ผู้มอบและผู้รับมอบได้เข้าใจข้อความข้างต้นแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ผู้มอบ
(นายเชาว์ มณีวงศ์) หัวหน้าโครงการ

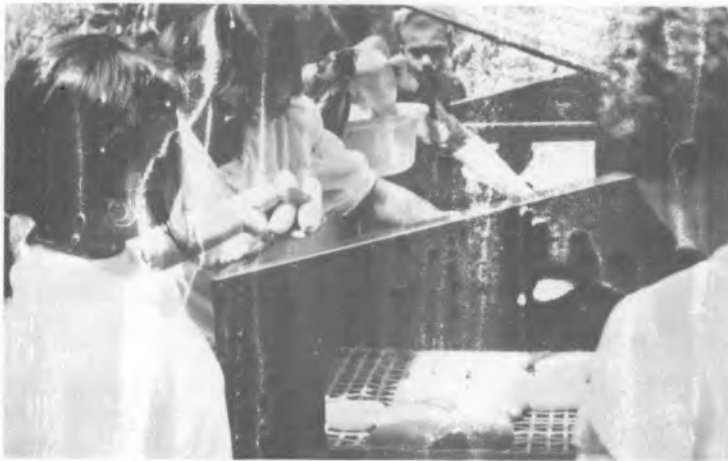
ผู้รับมอบ
(นายประมูล สายงาม) ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ

พยาน
(น.ส.สายใจ พัวพันธ์) ประธานฝ่ายสหกรณ์

พยาน
(นายปฏิวัติ สว่างวงศ์) ผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ

**รายการวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการอบกัวยพลังแสงอาทิตย์
โครงการหมู่บ้านต้นแบบอีสานเขียว มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี**

1. ตู้อบกัวยพลังแสงอาทิตย์ ตู้ละ 5,000 บาท			
จำนวน 3 ตู้	เป็นเงิน	40,000	บาท
2. ไม้ขนาด 4x6 ฟุต ชุดละ 750 บาท			
จำนวน 2 ชุด	เป็นเงิน	1,500	บาท
3. แก้วใส ตัวละ 120 บาท จำนวน 8 ตัว	เป็นเงิน	960	บาท
4. ที่รัดถุงพลาสติก ขนาด 12 นิ้ว	เป็นเงิน	1,050	บาท
5. ที่เป่าลม อันละ 850 บาท จำนวน 1 อัน	เป็นเงิน	850	บาท
	รวมมูลค่าทั้งสิ้น	44,360	บาท

ยโสธรโดยสังเขป

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ยโสธร เป็นเมืองเก่าแก่พอ ๆ กับเมืองอุบลราชธานี กล่าวคือ หลังจากท้าวทิดพรหม ท้าวคำผง ขอพระราชทานตั้งบ้านดอนมดแดงขึ้นเป็นเมืองอุบลราชธานีแล้ว บริวารอีกส่วนหนึ่งได้อพยพตามลำน้ำชีถึงบริเวณป่าใหญ่เรียกว่า “ดงผีสิง” หรือ “ดงโต้งโตน” เห็นว่าทำเลดี เพราะอยู่ใกล้ลำน้ำชี ประกอบด้วยวัดร้างและมีรูปสิงห์ จึงได้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดและตั้งหมู่บ้านขึ้นเรียกว่า “บ้านสิงห์ท่า”

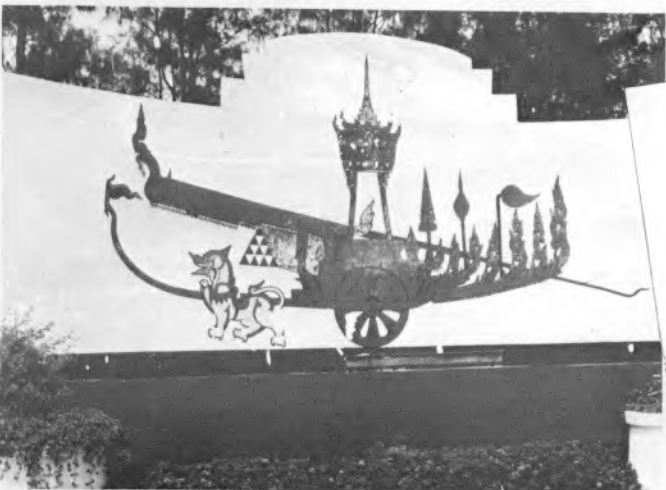
ในปีจุลศักราช 1174 (พ.ศ. 2357) เจ้าพระยาวิไชยราชขัตติวงศ์ขอพระราชทานนามว่า “เมืองยศสุนทร” หรือ “ยโสธร” มีเจ้าเมืองปกครองมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการจัดแบ่งการปกครองออกเป็นมณฑลจังหวัดและอำเภอ เมืองยศสุนทรจึงถูกลดฐานะมาเป็นชื่อ อำเภอยโสธร ตามที่ชื่อชาวเมืองนิยมเรียกกันมา ขึ้นตรงต่อจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่นั้นมา จนเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2515 จึงมีการแยกออกจากจังหวัดอุบลราชธานี และตั้งขึ้นเป็นจังหวัดยโสธร โดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 70 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2515

ปัจจุบันจังหวัดยโสธร แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คืออำเภอเมืองยโสธร อำเภอเลิงนกทา อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอกุดชุม อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดิว อำเภอค้อวัง อำเภอทรายมูล และกิ่งอำเภอไทยเจริญ มีประชากรประมาณ 534,257 คน พื้นที่ 4,124.2 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 552 กิโลเมตร

ชาวยโสธรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำนาทำไร่ เป็นผู้ยึดมั่นในจารีตประเพณี ชอบทำบุญให้ทาน ชื่อสัตย์สุจริต มีสัมมาคารวะและมีอุปนิสัยใจคอโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สิ่งที่เชิดหน้าชูตาของชาวยโสธรคือ รักความเป็นประชาธิปไตย ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งมีสถิติสูงสุดของประเทศ เป็นเมืองที่อนุรักษ์ประเพณีแห่บั้งไฟซึ่งมีชื่อเสียงไปทั่วต่างประเทศเป็นแหล่งผลิตหมอนขิด ปลูกแตงโมหวาน ผลิตข้าวเจ้าวมะลิส่งไปขายทั่วประเทศ จนได้สมญานามว่า “เมืองประชาธิปไตยบั้งไฟโก้ แตงโมหวาน หมอนขิดผ้าขิด แหล่งผลิตข้าวมะลิ” นอกจากนี้ยังมีค่าเล่าเรียนเป็นค่าจำกัดความที่แสดงถึงจุดเด่นเป็นการเฉพาะของแต่ละอำเภอทั้ง 8 อำเภอ ของจังหวัดยโสธร อันไพเราะและสอดคล้องสมจริงอีกว่า “คนงามมหาคนก้าวหน้ากุดชุม คนสุขุมค้อวัง คนดั่งลมพุก (คำเขื่อนแก้ว) คนสนุกเมืองยศ (เมืองยโสธร) คนทรหดเลิงนกทา คนมีค่าทรายมูล และคนคุณป่าดิว”
ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยห่างจากกรุงเทพฯ ตามระยะทางของทางหลวงแผ่นดินสายมิตรภาพมาต่อเข้ากับทางหลวงแผ่นดิน สามารถเลือกเดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ บริเวณแยกอำเภอคงเข้าเส้นทาง อ.ประทาย อ.เกษตรวิสัย อ.สุวรรณภูมิ และบริเวณแยกเส้นทางที่ 2 อ.บ้านไผ่ เข้าจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ดระยะทางจังหวัดยโสธร

ห่างกรุงเทพมหานคร ประมาณ 552 กิโลเมตร สภาพทั่วไปเป็นที่ราบสูงอยู่เหนือระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยประมาณ 227 ฟุต มีภูเขาบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัดบริเวณอำเภอเลิงนกทาและกุดชุมติดต่อกับเทือกเขาภูพาน สภาพดินเป็นดินปนทรายโดยทั่วไปฤดูหนาวอากาศหนาวจัดสามารถปลูกพืชผักได้ดี สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าโปร่ง

ป่าไม้เหลือน้อยเนื่องจากการบุกรุกทำลายป่า แม่น้ำชีไหลผ่านเป็นระยะทางถึง 110 กิโลเมตร บริเวณพื้นที่อำเภอเมืองยโสธร คำเขื่อนแก้ว มหาชนะชัย และค้อวัง

เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดตกอยู่ใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จึงทำให้อากาศโดยทั่วไปของจังหวัดร้อนและหนาวจัดในฤดูหนาว ความแตกต่างของอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 7.6 - 41.8 องศาเซนเซียส ปริมาณน้ำฝนตกเฉลี่ย 1,100 มิลลิเมตรต่อไป

อาณาเขตจังหวัดยโสธร

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดมุกดาหาร (อำเภอนิคมคำ

สร้อย) และจังหวัดร้อยเอ็ด (อ.หนองพอก)

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ (อ.ราษีไศล) และจังหวัดอุบลราชธานี (อ.เขื่องใน)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี (อ.อำนาจเจริญและหัวตะพาน)

แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านเพียง 1 สาย และมีลำน้ำขนาดเล็กแต่มีความสำคัญอีก 3 สาย คือ

- แม่น้ำชี มีต้นกำเนิดจากจังหวัดชัยภูมิ ไหลผ่านอำเภอเมืองยโสธรคำเขื่อนแก้ว มหาชนะชัยและอำเภอ ค้อวัง มีน้ำไหลตลอดปี

- ลำน้ำเซบาย มีต้นกำเนิดจากอำเภอเลิงนกทา ไหลผ่านอำเภอป่าดัวมีน้ำไหลตลอดฤดูฝนและฤดูหนาว ส่วนฤดูแล้งน้ำแห้งขอด

- ลำน้ำโพง ไหลผ่านอำเภอกุดชุมและป่าดัว ฤดูแล้งแห้งขอด

- ลำน้ำยัง ไหลผ่านอำเภอเมืองยโสธร ฤดูแล้งน้ำแห้งขอด

สถานที่ท่องเที่ยว

สวนพญาแถน สวนสาธารณะที่สวยงามเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและใช้ในสถานที่จัดงานเทศกาลสำคัญของจังหวัดยโสธร เช่น งานบุญบั้งไฟ งานสงกรานต์ ตั้งอยู่ที่อ่างเก็บน้ำลำทวน ริมถนนแจ้งสนิทอยู่ในเขตเทศบาลเมืองยโสธร

ธาตุพระอานนท์ (พระธาตุยโสธร) ประดิษฐาน ณ วัดมหาธาตุ เขตเทศบาลเมืองยโสธร เป็นเจดีย์ทรงเหลี่ยมส่วนยอดคล้ายพระธาตุพนม ภายในบรรจุอัฐิของพระอานนท์ สาวกสำคัญผู้ใกล้ชิดของพระพุทธเจ้า เป็นที่สักการะบูชาของชาวเมืองยโสธร

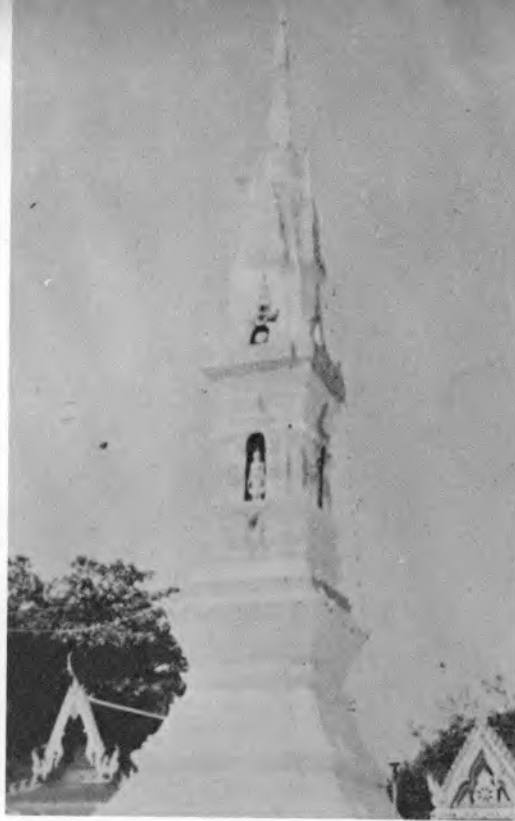

พระธาตุดอนนท

หมอนขิดบ้านศรีฐาน ที่บ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ทางสายยโสธร-อำนาจเจริญ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 18 กิโลเมตร หมู่บ้านนี้มีอุตุสหกรรมครอบคร้วทำหมอนขิดที่มีลวดลายประณีตงดงาม ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดยโสธร

ภูถ้ำพระ ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกของบ้านกุดแห่ ตำบลกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา แยกจากทางหลวงหมายเลข 212 ช่วงระหว่างอำเภอเลิงนกทา-นิคมคำสร้อย เข้าไป 6 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเลิงนกทา 16 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด 85 กิโลเมตร ภูเขาภูนี้ มี ถ้ำพระ ซึ่งมีพระพุทธรูปอยู่ในถ้ำ

มากมาย และลานหินกว้างใหญ่สวยงาม นอกจากนี้ ยังมี ถ้ำเค็ง ถ้ำเลี้ยง งูชวง และถ้ำพระหมบุตร อยู่ไม่ห่างกันนัก

ภูทางเกวียน อยู่ในเทือกเขาภูพาน ห่างจากอำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ไปทางทิศเหนือ 24 กิโลเมตร โดยอาศัยเส้นทาง ร.พ.ช. ห่างจากตัวจังหวัด 60 กิโลเมตร เป็นภูเขาชันคานมีร่องลึกขนานกัน 2 ร่องบนสันเขาคลายกับทางเกวียน ธาตุก้อนข้าวน้อย อนุสาวรีย์ล้างบาปของลูกชายซึ่งฆ่ามารดาเพราะความโมโหหว ในตำนานที่ถูกเล่าขานเป็นคติเตือนใจชาวอีสานมานาน ตั้งอยู่กลางทุ่งนาที่บ้านตาดทอง อำเภอเมืองจังหวัดยโสธร ไปตามถนนแจ้งสนิท ช่วงอุบล-ยโสธร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 7 กิโลเมตร

ธาตูก่อกข้าวน้อย

พระพุทธรูปจำลอง อยู่ที่วัดพระพุทธรูป (วัดป่าอัมพวัน) บ้านหนองยาง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย ห่างจากตัวอำเภอไปตามถนนสาย มหาชนะชัย-พนมไพร 3 กิโลเมตรบริเวณเดียวกันมีพระพุทธรูปปางนาคปรก 1 องค์ หลักศิลาจารึก 1 หลัก

